REFERENCE,
FOR ISSUE
READING ONLY INSIDE LIB

REFERENCE
(NOT FOR ISSUE)
... LIBRARY

Assam Legislative Assembly Debates

Official Report

SEVENTEENTH SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE FIFTH GENERAL ELECTIONS UNDER THE SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN CONSTITUTION OF INDIA

Budget Session

Vol. XVII

No. 27

THE 7TH MAY, 1977

1989

PRINTED AT PRINTORAN PRESS, DANISH ROAD, PANBAZA
GUWAHATI—781001

REFERENCE,
(NOT FOR ISSUE)
READING ONLY INSIDE LIBRARY

PROCEEDINGS OF THE SEVENTEENTH SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE FIFTH GENERAL ELECTIONS UNDER SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN CONSTITUTION OF INDIA.

The House met in the Assembly Chamber, Dispur, Guwahati on Saturday, the 7 th May, 1977 with the Hon. Speaker/Deputy Speaker in the Chair, 11 (Eleven) Ministers, 4 (four) Ministers of State, 1 (One) Deputy Minister and 77(Seventyseven) Members present.

DEBATES OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY

(Budget Session)

Dated the 7 th May 1977

VOL.—XVII

NO.-27

CONTENTS

Page

1. Questions	....	1
2. Announcement by the Speaker.	......	33
3. Miscellaneous	......	34
4. Matter Under Rule 301	......	41
5. Private Member Resolution	..	43
6. Special Motion	......	57
7. Adjournment	......	133

—X—

STARRED

QUESTIONS AND ANSWERS

Date : 7th May, 1977

Mr. Speaker :— The pending Question (Starred) No. 346 will be taken up on Monday next.

Now St. Question No. 348.

Re : SHIFTING OF OFFICE OF EXECUTIVE ENGINEER P. W. D., N. T. ROAD

Shri Romesh Mohan Kouli, asked :

*348. Will the Minister, P. W. D. be pleased to state—

(a) Whether the Government has considered the long-felt demand from the public for shifting of the office of the Executive Engineer, P. W. D., N. T. Road Division from Chaldhowa to Civil Sub-divisional headquarters at Dhemaji ?

(b) If so, the steps taken by Government for shifting of the above office to Dhemaji ?

Shri MD. IDRIS (Minister, P. W. D.) replied :

348. (a)— Yes.

(b) Due to dearth of adequate accommodation for the office and the staff, the shifting could not be done even though orders for shifting the headquarters to Dehmaji had been issued in 1971.

Shri Ramesh Mohan Kouli :— What is the difficulty which necessitated the Government for not shifting the office to Dhemaji? May I also know from the Minister whether he is aware of the fact that the public have been demanding for shifting of the office from Chowlkhowa to Dhemaji Civil Sub-Division since long, if so, what is the motive for shifting the office under the plea of paucity of fund?

Shri Md Idris (Minister) :— The reason is not exactly that as has been stated by the hon'ble member. Sir, the dearth of accommodation is the main reason. Even the private houses are not available to accommodate this office. But now the Department has decided to start construction of residential buildings out of the plains Tribal fund during 1977-78 and to accommodate the office in the building proposed by G. A. D. to start at Dhemaji.

শ্ৰীমতী তৰুলতা বৰা ঃ— মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব পাৰোনে যে এই চাউলখোৱা ডিভিজনটো ধেমাজি হেডকোৱাৰ্টাৰলৈ উঠাই নিবলৈ ১৯৭২ চনৰ পৰা দৰ্খাস্ত কৰি আছে। এই কথাটো মন্ত্ৰী মহোদয়ে স্বীকাৰ কৰেনে ?

শ্ৰী মহম্মদ ইদ্ৰিচ (মন্ত্ৰী) — বাইজে বিচাৰি থকাটো হয়। চৰকাৰে চিফট কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছে।

শ্ৰী মতী তৰুলতা বৰা :— চৰকাৰে ছয় বছৰৰ মূৰত সিদ্ধান্ত কৰিছে। ইয়াৰ বাবে প্লেন এষ্টিমেট কৰা হৈছেনেকি ? যদি কৰা হৈছে তেন্তে কিমান টকাৰ কৰা হৈছে ? কেতিয়া চিফ্‌ট কৰিব মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাবনে ?

শ্ৰী মহম্মদ ইদ্ৰিচ মন্ত্ৰী) :— ইয়াৰ কাৰণে টকা পাবলৈ বহুত যত্ন কৰিছে। কনষ্ট্ৰাকচনৰ বাবে টকা নোপোৱাৰ কাৰণে এই বছৰ প্লেইনচ্‌ ট্ৰাইবেল টকাৰে ৰেচিডেন্স আৰু বিল্ডিং আৰম্ভ কৰা হব আৰু তাৰ পিচত অফিচ চিফ্‌ট কৰা হব।

Shri Ramesh Mohan Kouli :— May I know from the Minister what does he mean by fund from the Plains Tribal grant ? Also whether he is aware of the fact that land has been allotted by the Revenue Department and if so, what does he mean by dearth of accomodation ?

Shri Md. Idris (Minister) :— By dearth of accommodation I mean to say that there is no private building available which could have been utilised for accommodating the office taking on hire. Departmental construction could not be taken up for paucity of fund.

Shri Dulal Chandra Barua :— Who reported that private buildings are not available for taking them on hire for the office accommodation ?

Shri Md Idris (Minister) :— The Department tried to find out some suitable accommodation.

Shri Dulal Chandra Barua :— I am asking who reported that there is no private house ?

Shri Md. Idris (Minister) :— The Departmental officer.

Shri Dulal Chandra Barua :— May I know from the Minister whether private houses were available to accommodate the office, and if so, why it was not done ?

Shri Md. Idris (Minister) :— I have the information that no suitable private houses to accommodate the office and the staff were available.

Shri Dulal Chandra Barua :— May I know whether the proposal for shifting the office is first or the

accommodation of the staff is first ?

Shri Md. Idris (Minister) :— Both are be taken up simulaneously.

Shri Jagannath Sinha :— Are we to be satisfied, when for any sundry reason houses are requisitioned, that houses are not available in this case for accommodating the office ?

Shri Md. Idris (Minister) :— Suitable houses were not available. Question of requisition or acquisition does not arise. Had there been suitable houses we would have taken them for the purpose.

Shri Jagannth Sinha : — What is the meaning of suitable house ? What type of house is required - whether it should be a pucca or an ordinary Assam type house ?

Shri Md Idris (Minister) :— Required accommodation is necessary for housing the office.

Shri Jagannath Sinha :— What is the requirement, the total square feet ?

Shri Md Idris (Minister) :— That information is not with me at the moment.

Shre Mal Chandra Pegu :-- May know whether any instruction was given to the S. D. O. (Civil) to requisition houses for the office and secondly whether the Minister will be pleased to let us know how the proposal for construction of the residential building out of the Plains Tribal fund came up ?

Shri Md Idris (Minister) :— Regarding instruction to S. D.O.

I cannot say anything off hand. Regarding costruction of building out of Plains Tribal fund the scheme has been deferred in view of paucity of fund.

Shri Premodhar Bora :— Considering public demand whether Government can make some interim arrangement for shifting the office in rented house till finalisation of land etc. is made ?

Shri Md Idris (Minister) :— That can be tried.

Shri Mal Chandra Pegu :— May I know whether the construction of the building is contemplated by taking the fund from grant under Article 275 ?

Shri Md Idris (Minister) :— I do not know whether this is under Article 275. So far as I understand it is not under Article 275. This Provision is for construction of building in Plains Tribal areas.

Shri Gaurishankar Bhatracharyya :— Sir, this North Trunk road is not meant only for the tribal population This is a general scheme. So, why should money be drawn from the fund - it is specifically earmarked for tribal affairs- for this general purpose ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— Sir, this is the fund for construction of buildings in Plains Tribal areas.

Shri Gaurishankar Bhattacharyya :— Sir, this North Truuk road covers the State. It goes through areas which are inhabited by tribal as well as non-tribal people. This is a general thing and for such general purpose why money should be drawn from a fund which is for specific purpose, mainly, for the benefit only of the tribal people ?

Shri Md. Idris, (Minister) : Sir, this is only for construction of buildings in Plains tribal areas. The money will be used only for construction of buildings. Only about 1 lakh of rupees will be spent for construction of buildings for officers.

Shri Gaurishankar Bhattacharyya :— Whether it is one lakh or one crore or one rupee the question is that for general purpose why money should be diverted from another fund whieh is spceifically meant for the benefit of the tribal people ? This means criminal misappropriation of fund. Will the Government now even decide and revise the proposal and will the Government even now decide that no fund which is specifically earmarked for the tribal purpose will be drawn for the general purpose ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— This can be examined, Sir.

Shri Dulal Chandra Barua :— Sir, I want to know from the Minister when the actual proposal for construction of such buildings was received and from which authority of the particular Subdivision

Shri Md. Idris, (Minister) :— Sir, I shall have to look into this.

Shri Dulal Chandra Barua :— Sir, may I know what is the actual amount needed for the purpose ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— Sir, that all depends......

Shri Dulal Chandra Barua :— Now then the Minister can allot a lumpsum amount of Rs. 1 lakh without getting the plans and estimates for the construction ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— The provision should be made first.

Shri Dulal Chandra Barua :— What is the procedure ? What should come first ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— I am talking about the provision only, Sir.

Shri Dulal Chandra Barua :— Are we to understand that no proposal has been received from Dhemaji till now ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— Details will be worked out and then work will be started.

Shri Ramesh Mohan Kauli :— May I know from the Minister when he received information from the subdivisional authority that no house is available for hiring ?

Shri Md. (Minister) :— This is the information I received.

Shri Ramesh Mohan Kauli :— Sir, I want exact information whether rented house is available or not there ?

Shri Md. Idris, (Minister) :— This information was supplied to me, Sir.

Re : ACADEMIC COURSE

Shri Atul Chandra Saikia asked :

*349. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether the Government has accepted the principle of 10+2+3 in Assam ?

(b) If so, from which date ?

(c) Whether this principle requires provision of 4 classes in L. P. School ?

(d) If so, whether Government decided to have one teacher for each class ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

349. (a) Yes, subject to the condition that the Pass Course in Degree Classes will be for two years and Honours will be for three years.

(b)—From 1973 academic year.

(c)—Yes.

(d)—Teachers in L. P. Schools are not provided Class-wise. It is provided in accordance with the ratio of one teacher for every 40 pupils.

Shri Atul Chandra Saikia :— Sir, whether the formula of one teacher for 40 students is being maintained every where in all the Elementary Schools ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Sir, generally on the enrolment it is being maintained. Unfortunately in some schools there is less enrolment and therefore less teacher and in some schools there are more enrolment and therefore more teachers. In some case, however, though one teacher should be for every 40 students, even when there is less number of students we are to maintain one teacher there. The total number of teachers is about 40.000 in about 19000 schools with about 16,00,000 students. If we are to take average of this then the ratio is already 1:40 but as I have already said, in actual practice it is not always so.

Shri Atul Chandra Saikia :— Sir, as you are aware in

my constituency there is more than one schools with more than 40 students but every where one single teacher is there. Why it is so ? Why the propostion of 1:40 is not being maintaind ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— As a matter of fact we are having a survey of the schools with respect to the number of teachers and the number of students and then we will rationalise it.

Shri Atul Chandra Saikia :— Sir, whether it is a fact that a survey has been made in the Hailakandi Panchayat area and have made 363 Gaon Panchayats into 19 and thereby it has found that there are 600/700 surplus ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— It is not a fact. We are having an actual survey.

Shri Jagannth Sinha :— Whether it is a fact that in Cachar at Silcoorie TE. L.P. School, there is only one student and two teachers and whether at Alni and Naraindar TEs there are two schools managed by only 1 teacher ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— I have already said such anomalies are there. Therefore we are making a survey to rationalise it and when the survey is made it will be possible to rationlise it.

Shri Jagannath Sinha :— Sir, may, I have an assurance from the Hon'ble Chief Minister that this matter will be enquired into ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :— Certainly Sir.

Shri Abdul Rahman Choudury :— Sir, education is a very vital matter but it is sad that for the last few years the

system of education is getting changed. The old system has been changed into part I and Part II. Now there is the system of 10+2+3 depending on the whims of the Edcationists or those who are at the helm of affairs. Therefore, may I know from the Chief Minister whether we can have a static and fixed system of education instead of frequent changes in the system of education ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Sir, from time to time this matter is being agitated and various committees and commissions have been constituted to examine these matters by the experts. As a result of all this we are now having this 10+2+3 system. I quite appreciate the anxiety of the Hon'ble Members about the future of the education. And now when everything was set for the 10+2+3 system, yet the +3 stage is being further examined and there might be some modifications. Education is connected with the society and as the society is a dynamic one, the system of education is also changing with the changing society to meet the requirment of the changing society. So, it cannot be said that a static policy should be pursued.

Shri Santi Ranjan Das Gupta :— Sir, this survey is entrusted on one officer or many officers with regard to the L.P. Schools to find out which L.P. school has got how many students and how many teachers ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— The Inspector of Schools has been asked to do it.

Shri Dulal Chandra Barua :— Sir, may I know from the

Hon'ble Chief Minister whether any norm has been fixed by the Govt. for such kind of L.P. Schools ?

Shri Sarat Chanbra Sinha (Chief Minister) :— Sir, there should be only one teacher for forty students. That is the norm prescribed and we are now to provide the teacher on this basis.

Shri Premodher Bora :— Sir, whether the same principle is prevailing all over the State ? Whether there is any provision for relaxation of this rule ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) Sir, actually there are villages where there is less number of students than the prescribed number of 40 and we are also to sanction teachers for tbose village schools. Therefore, it is also to be taken into consideration and we are also thinking how to solve this problem.

শ্ৰী বদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ :— যিটো নৰ্মচৰ কথা মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কলে এতিয়াও বহুত স্কুলত সেই নৰ্মচ ভাইওলেট কৰি বা ৰক্ষা নকৰাকৈ শিক্ষক নিয়োগ কৰা হৈছে । ৪০ জনতকৈ বেছি ছাত্ৰ ছাত্ৰী থকা স্কুলতো শিক্ষক দিব পৰা নাই আৰু যদি সেইটোৱে হয় এই নৰ্মচৰ কিবা অৰ্থ আছে নে ?

শ্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মূখ্য মন্ত্ৰী):— সেইটো হৈছে আমি স্বীকাৰ কৰিছো । এতিয়া এই কথাবিলাক পৰীক্ষা কৰি থকা হৈছে কিমান এনেকুৱা স্কুল আছে । মুঠ ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ সংখ্যা হিচাব কৰি উলিয়াই এই প্ৰতি ৪০ জনত এজন শিক্ষক কৰাৰ কাৰণে পৰীক্ষা নিৰিক্ষা কৰি থকা হৈছে ।

Shri Dulal Chandra Khound :— Sir, may I know from the Hon'ble Chief Minister whether there is any system which provides a link course in addition to 10 plus 3 plus 2, i. e., whether adequate provision has been made for this link course so that the students can go up to the Post-graduate course ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :— Sir, it has been decided that there should be 10 plus 2 plus 2 for the pass course and for the Hons students it should be 10 plus 2 plus 3.

শ্ৰী নগেন বৰুৱা :— মই মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব বিছাৰিছো এই যে প্ৰিনচিপুলৰ কথা কৈছে । সেইমতে স্কুলবিলাকত শিক্ষক নিয়োগ কৰা হব কিন্তু কোঠাৰী কমিচনে ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলক স্কুল কলেজত আন কিছুমান সা-সজুলি, সা-সুবিধা, কিতাপ পত্ৰ আদিৰ নিৰ্দ্দেশাৱলী দিছিল সেই বিলাক দিয়া সম্পৰ্কে ইতিমধ্যে কিবা ব্যৱস্থা লোৱা হ'ল নেকি ?

শ্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্য মন্ত্ৰী):— সা সজুলি সম্পূৰ্ণ দিব পৰা হোৱা নাই কিন্তু অলপ অলপ দিয়া হৈ আছে কিন্তু এইটো ঠিক অনুমোদনমতে দিব পৰা হোৱা নাই ।

শ্ৰী নগেন বৰুৱা :— এই নৰ্মমতে যিটো শিক্ষা ব্যৱস্থা কৰা হৈছে আৰু কোঠাৰী কমিচনৰ নিৰ্দ্দেশাৱলী মতে ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকল যি পৰিমানৰ লাভৱান হব বুলি আশা কৰা হৈছিল এতিয়া যদি সেইমতে কৰিব নোৱাৰে তেনেহলে অকল দ্বাছু কমাই বা বঢ়াই অন্যান্য সা-সজুলি স্কুল বিলাকত যোগান নধৰিলে শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ পৰা কিবা লাভৱান হব নে আৰু যদি নহয় কি ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিছে ?

শ্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্য মন্ত্ৰী):— উপায় নাই কিন্তু নাই মোমাইতকৈ কনা মোমাই ভাল কিন্তু যত্ন কৰি থকা হৈছে ।

—বিঃ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে অনা ড্ৰেজাৰ—

শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ শৰ্মাই সুধিছে :

*৩৫০ । মাননীয় বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) ব্ৰহ্মপুত্ৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে অনা মুঠ ড্ৰেজাৰৰ সংখ্যা কিমান ?

(খ) উক্ত ড্ৰেজাৰবোৰ ক'ত ক'ত আছে আৰু বৰ্ত্তমানে কেনে অৱস্থাত আছে ?

(গ) ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী খননৰ কাম কিমান দূৰ আগবাঢ়িছে ?

(ঘ) উক্ত ড্ৰেজাৰবোৰৰ পৰিচালনাৰ বাবে মুঠ কিমানজন কৰ্ম্মচাৰী ৰখা হৈছে, আৰু মাহে মুঠ কিমান টকা দৰ্ম্মহা আৰু ভাত্তাত খৰচ হয় ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছেঃ

৩৫০। (ক)—ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ নিৰ্ব্বাচিত ঠাই বিশেষে পৰীক্ষামূলক ভাবে খনন-কাৰ্য্য চলাবৰ কাৰণে অনা ড্ৰেজাৰৰ সংখ্যা ২ (দুই) খন।

(খ)—উক্ত ড্ৰেজাৰ দুখন বৰ্ত্তমান গুৱাহাটীৰ ফাচী বজাৰৰ ওচৰত ৰখা হৈছে। ড্ৰেজাৰ দুখন কাৰ্য্যক্ষম অৱস্থাতে আছে আৰু বৰ্ত্তমানে ৰক্ষণাবেক্ষণৰ কাম কৰি থকা হৈছে।

(গ)—ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী খননৰ কাম হাতত লোৱা হোৱা নাই। ড্ৰেজাৰ দুখন ঠাই বিশেষে পৰীক্ষামূলক খনন কাৰ্য্যত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

(ঘ)—৭২ জন। দৰমহা আৰু ভাত্তাত মাহে ২৮,৮৭৪ টকা খৰছ হয়।

শ্ৰীৰাম চন্দ্ৰ শৰ্ম্মা ঃ— এই ড্ৰেজাৰ দুখন কিমান দিনৰ পৰা তাত পৰি আছে মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাব নে ?

শ্ৰীলক্ষ্য নাথ দলৈ (মন্ত্ৰী) ঃ— যোৱা ৭৫-৭৬ চনত আলিকাশত কাম হোৱাৰ পিচৰ পৰা ৭৬ চনৰ এতিয়ালৈ পৰি আছে।

Shri Jalaluddin Ahmed :— Sir, how much has been spent for using these Dredgers in those two places ?

Shri Lakhsya Nath Doley (Minister) :— Sir, for diversion of channel in two places, these dredgers were used on an experimental basis-one at Simona in 1974-75 and the amount so far spent is 27 lakhs 26 thousands and 665 and another one at Alikak in 1975-76 and the amount involved is 27 lakhs 22 thousands.

শ্ৰীগৌৰীশংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— এই ড্ৰেজাৰ দুখন যদিও ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বাণ নিয়ন্ত্ৰনৰ কাৰণে অনা হ'ল দেখা গ'ল কাৰ্য্যকৰী হোৱা নাই। গতিকে এই ড্ৰেজাৰ দুখনৰ কাৰণে কেপিটেল ইনভেচমেণ্ট কিমান আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ দা-দৰ্ম্মহা আদিত সৰ্ব্বমুঠ কিমান টকা খৰছ কৰা হৈছে মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাব নে ?

শ্রীলক্ষ্য নাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— ড্ৰেজাৰ দুখনৰ কাৰণে মূলধন খৰছ কৰা হোৱা নাই। এই ড্ৰেজাৰ দুখন চেণ্ট্ৰেল ওৱাটাৰ বোৰ্ডৰ পৰা লোন হিচাবে পোৱা হৈছে।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :— ইয়াৰ আগতে এই ড্ৰেজাৰ সম্পৰ্কে প্ৰশ্ন উত্থাপন হওঁতে উত্তৰত আগৰ মন্ত্ৰীয়ে কিনি অনা বুলি কৈছিল। গতিকে আজি মন্ত্ৰী মহোদয়ে কিহৰ ভিত্তিত কলে যে ভাৰত চৰকাৰে লোনলৈ দিছে ?

শ্ৰীলক্ষ্য নাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— পৰীক্ষা মূলকভাবে দিছে। এতিয়ালৈকে একো ধাৰ্য্য কৰা নাই।

শ্ৰীগৌৰী শংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— মোৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰটো অনুগ্ৰহ কৰি দিলে ভাল আছিল। যিখন ড্ৰেজাৰ এনেই পেলাই ৰখা হৈছে আৰু তাত প্ৰত্যেক মাহত প্ৰায় ২৯ হাজাৰ টকা ৰখীয়াৰ খৰছ দিব লগা হৈছে বুলি কৈছে। মই জানিব বিচাৰিছো এই ড্ৰেজাৰ দুখনৰ দাম কিমান, এই দামখিনি কোনে দিলে ? আৰু এই ড্ৰেজাৰ দুখন এনেকৈ ৰখাৰ কাৰণে এতিয়ালৈকে সৰ্ব্ব-মুঠ কিমান খৰছ হৈছে ?

শ্ৰীলক্ষ্য নাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— ড্ৰেজাৰ দুখন দাম দি কিনি অনা নাই কিন্তু ড্ৰেজাৰ দুখনৰ দাম প্ৰায় ৩ কোটি টকা হব কিন্তু অসম চৰকাৰে কিনি অনা নাই। ভাৰত চৰকাৰে পৰীক্ষা মূলকভাবে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ খনন কাৰ্য্য চলাবলৈ লোনত দিছে। এতিয়ালৈকে দুঠাইত খনন কাৰ্য্য পৰীক্ষামূলকভাবে চলোৱা হৈছে তাৰে ভিতৰত আজিকাশত আশাকৰামতে কৃতকাৰ্য্য হব পৰা হৈছে কিন্তু চিমিনাত সম্পূৰ্ণ কৃতকাৰ্য্য হোৱা নাই। এতিয়ালৈকে কিমান খৰছ হৈছে সেই হিচাবটো মোৰ হাতত নাই।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে, ড্ৰেজাৰ কেইখনৰ দাম তিনি কোটি মান টকা হব। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে 'ল'ন বেচিছত' দিছেনে অন্য কিবাৰ ভিত্তিতহে দিছে ? যদি 'ল'ন বেচিছত' দিছে তেতিয়াহলে, তাৰ ৰেণ্ট কিমান দিবলাগিব আৰু তাৰ সুদ আদি আছেনে নাই আৰু কি চৰ্ত্তত দিছে এইটো মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাবনে ?

শ্ৰীলক্ষনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— এই বিষয়ে একো সিদ্ধান্ত হোৱা নাই।

শ্ৰীগৌৰী শংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰৰ হৈ যেতিয়া উত্তৰ দিয়া হয় তেতিয়া হলে, তথ্যপাতি নেথাকিলে বেলেগ কথা। যিখিনি কথা ইয়াত কোৱা হয় সেইখিনি সঠিক হোৱা উচিত। মই বিনীত ভাৱে আমাৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ক এই কথাটো জানিবৰ কাৰণে সুধিছো, তেখেতে এই ড্ৰেজাৰ দুখনৰ দাম কিমান সেইটো জানেনে নেজানে আৰু দাম খিনি কোনোবাই দিছেনে নাই ? যদি দিছে কাক দিছে ? খাজানা আৰু কৰ-কাটল হিচাবে আদায় কৰা এই বিলাক ৰাজহুৱা ধন বুলি মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে জানেনে নেজানে ; এই বিলাক নিয়াৰিকৈ ৰখাৰ কাৰণে আৰু ইয়াৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ দা-দৰ্ম্মহা, বানচ আদি দিওঁতে এতিয়ালৈকে কিমান টকা খৰছ পৰিল এই সকলোবিলাক কথাৰ যথাযথ উত্তৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাবনে ?

শ্ৰীলক্ষনাথ দলে (মন্ত্ৰী) ঃ— ইয়াৰ দাম তিনিকোটি মান টকা হব বুলি মোৰ হাতত খবৰ আছে। এইদুখন 'ওৱাটাৰ প্লেনিং কমিশ্যন'ৰ পৰা লোৱা। তেওঁলোকে এই দুখন অন্যঠাইত লগাব লগীয়া নাছিল আৰু অসম চৰকাৰেও এই দুখন খোজাত দিছে। এতিয়ালৈকে কিমান খৰচ হল তাৰ তথ্যপাতি বৰ্ত্তমান মোৰ হাতত নাই। পিছত খবৰ লৈহে জনাব পাৰিম।

শ্ৰীগৌৰী শংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— এই দুখন অন্যঠাইত ব্যৱহাৰ কৰি থকা ড্ৰেজাৰ আছিল। তাত নলগাৰ কাৰণে আমাক দিয়া কথাটো সত্য নে অসত্য ? স্বৰ্গীয় ফকৰুদ্দিন আলি আহম্মদ মিনিষ্টাৰ হৈ থকা সময়তে এই দুখন ড্ৰেজাৰৰ কাৰণে ভাৰত চৰকাৰৰ জৰিয়তে জাৰ্মানত তৈয়াৰ কৰাবৰ কাৰণে অৰ্ডাৰ দিছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰ খননৰ কাৰণে এইটোৰ অৰ্ডাৰ দিয়া হৈছিল। ভাৰতবৰ্ষৰ অন্য কৰ'বাত ব্যৱহৃত হৈ থকা ড্ৰেজাৰ ইয়াত দিয়া হোৱা নাছিল। অৰ্ডাৰ দিয়াৰ পিছত জাৰ্ম্মেনীত তিনি বছৰ তৈয়াৰ কৰিবৰ কাৰণে লাগিছিল। তিনি বছৰৰ পিছত এই দুখন আহিছে আৰু সৰ্ব্বপ্ৰথমেই ব্ৰহ্মপুত্ৰতে ইয়াক খনন কাৰ্য্যত ব্যৱহাৰ কৰা হল। এই বিলাক খবৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ আছেনে নাই ?

শ্ৰীলক্ষনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— এই বিলাক খবৰ মোৰ হাতত নাই। ভাৰত চৰকাৰৰ আৰু বহুতবিলাক ড্ৰেজাৰ আছে। এই দুখন ড্ৰেজাৰ সেই জাৰ্ম্মেনীত

অৰ্ডাৰ দিয়া ড্ৰেজাৰ দুখনেইনে অন্য ড্ৰেজাৰহে সেইটো মই কব নোৱাৰোঁ।

শ্ৰীমৌলানা আব্দুল জলিল চৌধুরী :— স্যার, এই ড্রেজার ক্রয় করার কথা বিধান সভার পুরানো 'প্রসিডিং এ' পাবেন। কিন্তু মন্ত্রী মহোদয় বারবার বলছেন যে ইহা সরকার ক্রয় করেন নাই। আমি মন্ত্রী মহোদয়কে অনুরোধ করছি—তিনি যেন প্রাক্তন 'প্রসিডিং' দেখে এই ড্রেজার দুইটি ক্রয় করা হয়েছিল কি না তার প্রকৃত খবর আমাদেরকে দেবেন কি ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দোলে (মন্ত্ৰী) ঃ— এটা আমাকে দেখতে হবে।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :— ইয়াৰ আগৰ ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী শ্ৰীবিষ্ণুপ্ৰসাদ ডাঙৰীয়াই ফ্লাড্ কণ্ট্ৰল বিভাগৰ মন্ত্ৰী হৈ থাকোতে এই ড্ৰেজাৰ দুখন আনুষ্ঠানিক ভাবে কলিকতাৰ এটা কোম্পানীৰ পৰা কিনা কথাটো মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে জানেনে নেজানে ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— সেই খবৰটো মোৰ হাতত নাই।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :— এই বিষয়ে ইয়াৰ আগতে আলোচনা বিলোচনা আদি হওঁতে অসম চৰকাৰে কিনি অনা হয় বুলি এই বিধান সভাতে কৈছিল। এইটো তেখেতে জানেনে নেজানে ? যদি জানে, তেতিয়াহলে, কিহৰ ভিত্তিত তেখেতে এই দুখন 'লনবেচিছত' অনা হৈছে বুলি কৈছে ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— মই সেইটো চাবলাগিব।

শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ শইকীয়া :— ইয়াৰ আগৰজন ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী শ্ৰীবিষ্ণুপ্ৰসাদ ডাঙৰীয়াই এইখন যেতিয়া কলিকতাৰ পৰা আনুষ্ঠানিক ভাৱে কিনি আনে তেতিয়া মই কলিকতাতে আছিলোঁ। কিহৰ ভিত্তিত তেখেতে এইখন পুৰণা বুলি কলে ? তাৰ এটা আমাক উত্তৰ লাগে।

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— মই চাবলাগিব। এই তথ্যটোৱেই যদি সচাঁ হয় আৰু মইঁ দিয়া খবৰ বিলাক যদি মিছা হয় তেতিয়াহলে, পিছত সেইটো সংশোধন কৰিব লাগিব।

শ্ৰীশান্তিৰঞ্জন দাসগুপ্ত :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই ড্ৰেজাৰ দুখনৰ ক্ষয়-ক্ষতিৰ বাবদ আৰু ৰাস্তৱিক দা-দম্মহা আদিত কিমান খৰছ হয় সেইটো জনাবনে ?

শ্ৰীলক্ষনাথ দলে (মন্ত্ৰী) ঃ— অসম চৰকাৰৰ জীম্মাত থকা কালছোৱাত অসম চৰকাৰেই ভৰিব লাগিব ।

শ্ৰীপ্ৰেমধৰ বৰা :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, লাখ লাখ কোটি কোটি টকা এই ড্ৰেজাৰ তুখনৰ কাৰণে খৰছ হল কিন্তু আমি জানিব খুজিছোঁ কিমান কিলোমিটাৰ খান্দিলে ?

শ্ৰীলক্ষ্যনথ দলে (মন্ত্ৰী) :— কিমান কিলোমিটাৰ খান্দিলে তাৰ হিচাব মোৰ হাতত বৰ্ত্তমান নাই ।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, হাতীয়ে মাউতে তল যায়, কুজি বুঢ়ীয়ে জুলুকি বায় । এই ড্ৰেজাৰ তুখনৰ ক্ষেত্ৰটো সেইটোৱেই হৈছে-নেকি ? বনাবলৈ অৰ্ডাৰ দিলে এঠাইত আহি ৰলাত এঠাইত, কিনিলে এঠাইত আৰু কামত লগালেহি এঠাইত । এইখনৰ দ্বাৰা খনন কাৰ্য্য চলাবলৈ মানুহ কত শিক্ষা দি আনিলে ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) ঃ— ড্ৰেজাৰ চলাব জনা বহুত মানুহ আছে ।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— সেইসকলক কত ট্ৰেইনিং দি আনিছে ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে. (মন্ত্ৰী) ঃ— ইণ্ডিয়ান নেভিৰ ট্ৰেইনিং দিয়া মানুহ ।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— এই বিষয়টো চাই চিতি কৰ লাগে । বিধান সভাৰ মজিয়াত কেতিয়াবা কেতিয়াবা আলোচনা হৈ গৈছে ।

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— হয় চাৰ ।

শ্ৰীনগেন বৰুৱা :— এই প্ৰশ্নৰ জৰয়তে মই আপোনাৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব বিচাৰিছো যে যিমান প্ৰশ্ন সোধা হৈছে সেই প্ৰশ্ন বিলাকৰ সঠিক উত্তৰ দিয়া নাই । ইয়াৰ কাৰণ মন্ত্ৰী মহোদয়ে ফাইল আদি চাই অহা নাই । ১৯৭৪ ৭৫, ১৯৭৫-৭৬ আৰু ১৯৭৬ ৭৭ এই সময় ছোৱাত এই ড্ৰেজাৰ তুখন মেৰামতি কৰাৰ কাৰণে কিমান টকা খৰচ কৰা হৈছিল সেইটো মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো । আৰু প্ৰত্যেকটো বছৰত কিমান খৰচ হৈছিল, সেই খৰচ কৰিবৰ সময়ত টেণ্ডাৰ কল কৰা হৈছিল নে বিভাগৰ পৰাই মেৰামত কৰা হৈছিল সেই কথাখিনি জানিব বিচাৰিছো ।

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) ঃ— মেৰামত আমাৰ খবৰ মতে মেজৰ হোৱা নাই । সৰুসুৰা মেৰামতি হৈছে ।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :— চাৰ, মোৰ এটা অনুৰোধ আছে। আপুনি নিজে দেখিছে যে মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই নিজে কৈছে যে খবৰ হাতত নাই, ভুল হ'বও পাৰে ; সংশোধনী কৰিবও লাগিব পাৰে। তেনে ক্ষেত্ৰত যিমান বিলাক খবৰ দিছে সেই বিলাক সন্দেহযুক্ত। গতিকে মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই সোমবাৰলৈ তথ্যপাতি সহ আহি উত্তৰ দিলে ভাল হব চাৰ। প্ৰশ্নটো পেণ্ডিং ৰাখিব লাগে।

(প্ৰশ্নটো অধ্যক্ষই স্থগিত ৰাখে)

Re : LARUA MOUZA

Shri Tarun Chandra Chutia asked :

*351. Will the Minister, Flood Control be pleased to state—

(a) Length each of the Brahmaputra, Dehing and Checha rivers in and around Larua mouza in Dibrugarh District ?

(b) Length of bund existing on each of the aforesaid rivers in Larua mouza ?

(c) Steps taken to protect crops from the flood in this mouza ?

(d) flood affected area and population of the Larua Mouza ?

Shri Lakhshya Nath Doley (Minister, Flood Control) replied :

351. (a)— (i) Brahmaputra ... 20.8km.

(ii) Buridehing ...36.8km.

(iii) Sessa ...21 6km.

(b)—(i) Brahmaputra

(Main bund)— 5.09km.

(Ring bund) 5.45km.

Total ... 10 54km.

(ii) Buridehing ...26.50km.

(iii) Sessa ... Nil

(c)—In addition to the embankment constructed on the rivers Brahmaputra and Buridehing there are two drainage Scheme to cater to the drainage of this Mouza. They are (1) Drainage of Larua and Jamirah Mouza—II Km. (2) Improvement of Drainage of Larua and Jamirah Mouza—11.5 Km. to be benefited area of these two Drainage Schemes is 12 sq. miles.

(d)—Area affected by flood in the Larua mouza is 13,873 acres. Population involved 33,743 as per 1971 Census.

শ্ৰীতৰুণ চুতীয়া :— যি কেইটা ৰিং বান্ধ আছে কিমান বছৰৰ পৰা আছে মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই জনাবনে ?

শ্ৰীলক্ষ্মানাথ দলে (মন্ত্ৰী) — প্ৰশ্নটো আকৌ এবাৰ কব লাগে ।

শ্ৰীতৰুণ চুতীয়া :— 'বি প্ৰশ্নৰ উত্তৰত যে বান্ধ বন্ধা বুলি কৈছে কিমান বছৰৰ পৰা হৈছে ?

শ্ৰীলক্ষ্মানাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— চনটো নাই চাব ।

শ্ৰীতৰুণ চন্দ্ৰ চুতীয়া :— এই তেৰ হাজাৰ আঠশ তেসত্তৰ একৰ মাটিৰ জনসংখ্যা তেত্ৰিশ হাজাৰ সাতশ তিয়াল্লিশ জন । এই লোকখিনিক বানপানীৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ কি ব্যৱস্থা হাতত লৈছে আৰু কিমান বছৰৰ পৰা তেনেকুৱা ব্যৱস্থা হাতত লৈছে ?

শ্ৰীলক্ষ্মানাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— বানপানীৰ পৰা প্ৰতিৰক্ষাৰ ব্যৱস্থা বহুদিনৰ পৰা লোৱা হৈ আছে । কিন্তু আমি উত্তৰত দিয়া মতে যিমানখিনি মথাউৰি বন্ধা হৈছে তাত সেইখিনি প্ৰতিৰক্ষাৰ কাৰণে কৰা হৈছে । এই বান্ধৰ পিচত ভালেমান ৰাইজ বানপানীৰ পৰা ৰক্ষা পাইছে ।

Shri Chandra Bahadur Chetri :— Is the Govt. aware that a large number of people from some villages of this mouza suffered very badly from repeated floods making some people homeless ? If so, how many of the affected families have been rehabilitated ?

Shri Lakshya Nath Doley (Minister), :— It is true that people of many villages as stated by the Hon'ble Member have been affected by flood. Sir, I do not know how many of the affected families have been rehabilitated till now. The in formation is not with me.

শ্ৰীৰমেশ মোহন কৌলি :— মন্ত্ৰী মহোদয়ে যিখিনি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিছে সেইটো এটা ভেগ উত্তৰ। দিহিং নদীৰ বাইট বান্ধ মেইনটেইন কৰাত যোৱা বাৰিষা চনৰ পৰা চৌসত্তৰ চনৰ ভিতৰত ক'ত ক'ত আচনি লৈছে ? নদী নিয়ন্ত্ৰণৰ কাম কিবা হাতত লৈছে নেকি ?

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— সেইটো চাব লাগিব।

শ্ৰীৰমেশ মোহন কৌলি ঃ— এই প্ৰশ্নটো কৰা হৈছিল যে steps taken to protect crops from the flood in this mouza.

গতিকে এই কথাটো মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাব লাগে।

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— এইটো যি খিনি কৰা হৈছে কোৱা হলেই।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ :— এইটো 'চাবলাগিব' কথা নহয়। হয় আছে, নহয় নাই, এই কিবা এটা কব লাগে। যদি 'নাই' নাই বুলি কব লাগে।

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) ঃ— কি কি আছে 'আছে' বুলি কোৱা হৈছে।

শ্ৰীপিটসিং কোৱৰ :— এতিয়া শুই থকা ড্ৰেজাৰ দুখনকে আনি খন্দা কাৰ্য্যত লগাব নোৱাৰিবনে ?

শ্ৰীতৰুণ চন্দ্ৰ চুতীয়া :— আঠষষ্ঠি কিলোমিটাৰৰ ঠাইত বিশ কিলোমিটাৰ মথাউৰি বান্ধিছে এতিয়া মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো যে এই খিনি মৌজাৰ বাইজৰ কাৰণে বানপানীৰ প্ৰতিৰোধৰ কাৰণে চৰকাৰৰ হাতত কি

আচনি আছে, যদি নাই কি আচনি ভবিষ্যতে লোৱাৰ কথা চিন্তা কৰিছে জনাব লাগে।

শ্ৰীলক্ষ্যনাথ দলে (মন্ত্ৰী) :— এইটো চাম।

শ্ৰী ভক্কন চন্দ্ৰ চুতীয়া ঃ— মোৰ দ্বিতীয় প্ৰশ্ন হ'ল এই অঞ্চলত থকা নলা ডুটাই ডিব্ৰুগড় অঞ্চলৰ পৰা পানী কঢ়িয়াই আনে নে এই অঞ্চলৰ পৰা উলিয়াই দিয়ে এই কথাটো মন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাব পাৰিব নেকি ?

শ্ৰীলক্ষ্য নাথ দলৈ (মন্ত্ৰী) :— কি কি আছে সেইটো চাব লাগিব। কিন্তু নলা পানী নিস্কাষণৰ কাৰণে কৰা হৈছে।

—বিঃ হাতী চিকাৰ—

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰাই সুধিছেঃ

*৩৫২। মাননীয় বন বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) এলিফেণ্ট কণ্ট্ৰোল লাইচেন্‌স অনুযায়ী ৰাজ্যখনত হাতী চিকাৰৰ কি কি ব্যৱস্থা আছে ?

(খ) এই লাইচেন্‌স অনুযায়ী চিকাৰীৰ কি উপাৰ্জ্জন হয় আৰু চৰকাৰৰ কি উপাৰ্জ্জন হয় ?

(গ) যোৱা ৫ বছৰত ৰাজ্যখনত কিমান হাতী মৰা হৈছিল ?

ডাঃ লুটফুৰ ৰহমান (বন বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

৩৫২। (ক)—বন বিভাগত এলিফেন্ট কণ্ট্ৰোল বুলি কোনো লাইচেন্স নাই।

(১) কিন্তু ১৮৭৯ চনৰ বনৰীয়া হাতী সংৰক্ষণ আইন অনুযায়ী পূৰ্ণ বয়স্ক মতা হাতী মৰাৰ এক ৰকম লাইচেন্স দিয়া হয় যি অঞ্চলত বনৰীয়া হাতীৰ দ্বাৰা শস্য, সম্পত্তি আৰু মানুহৰ জীৱন বিপন্ন হোৱাৰ আশঙ্ক থাকে তেনে অঞ্চলত নিৰাপত্তাৰ বাবে বন সংমণ্ডল বিষয়াৰ লগত আলোচনা কৰি উপাযুক্ত চৰকাৰৰ অনুমোদন লৈ অভিজ্ঞ চিকাৰীক এনেকুৱা লাইচেন্স দিয়ে।

(২) ইয়াৰ উপৰি উক্ত আইন অনুযায়ী মেলা চিকাৰ, খেদা চিকাৰ গজালি চিকাৰ আৰু চেছ এণ্ড কেটচ চিকাৰ কৰিবলৈকো লাইচেন্স দিয়া হয়।

(খ)—(১) প্ৰথম বিধ লাইচেন্স অনুযায়ী দিয়া লাইচেন্সত চিকাৰীয়ে দঁতাল

হাতী বা গণেশ মাৰিলে সেই তাৰিখৰ পৰা ১৮ মাহৰ ভিতৰত এই নিয়মানুযায়ী উক্ত চিকাৰীয়ে এটা মখনা হাতীও মাৰিব লাগিব তেতিয়াহে চিকাৰীয়ে মৰা হাতীৰ দাঁত পাব পাৰিব। অন্যথায় হাতীৰ দাঁত চৰকাৰৰ সম্পত্তি হব। (২) ২য় বিধ লাইচেন্স অনুযায়ী চৰকাৰে ৰয়েলিটি আৰু মনোপলি ফি প্ৰতিটো হাতীৰ বাবে পায়। চিকাৰীয়ে সেই হাতী বিক্ৰি কৰি দাম পায়।

(গ)—যোৱা ৫ (পাঁচ) বছৰত ৰাজ্যখনত ১৭৫ টা হাতী মৰা হয়।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— অধ্যক্ষ মহোদয়, সাধাৰণতে এজোৰ হাঁতী দাতৰ দাম কিমান হয় ?

ডাঃ লুটফুট ৰহমান (মন্ত্ৰী) :— হাতী দাতৰ ওজনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে আৰু বৰ্ত্তমান বজাৰৰ যিটো দৰ তাৰ ওপৰত দাম নিৰ্ভৰ কৰে। বৰ্ত্তমান পাৰ কেজি ৪৫০ টকা হৈছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :—এটা মখনা হাতীৰ দাম কিমান ? যিহেতু হাতী দাত যোৰ পাবলৈ হলে এটা মখনা হাঁতী মাৰিব লাগিব কিন্তু এজোৰ হাঁতী দাত আৰু মখনা হাঁতী এটাত দামৰ কিমান পাৰ্থক্য হয়।

ডাঃ লুটফুৰ ৰহমান (মন্ত্ৰী) :— এজোৰ হাঁতী দাত আৰু এটা মখনা হাঁতীৰ মূল্য কিমান সেইটো চোৱা হোৱা নাই।

শ্ৰীনগেন বৰুৱা :— মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৈছে যে পূৰ্ণ বয়স্ক হাঁতী মাৰিব পাৰে কিন্তু এই পূৰ্ণ বয়স্ক হাঁতী কি হিচাবত বা কেনেকৈ 'দিটাৰমিন' কৰা হয়।

ডাঃ লুটফুটৰ ৰহমান (মন্ত্ৰী) :— পূৰ্ণ বয়স্ক হাঁতী বুলি ধৰি লোৱা হয় কিন্তু পূৰ্ণ বয়স্ক হয় নে নহয় সেইটো কোৱা টান।

শ্ৰীনগেন বৰুৱা :— পূৰ্ণ বয়স্ক হাঁতী বুলি কেনেকৈ ধৰা হয় ?

ডাঃ লুটফুৰ ৰহমান (মন্ত্ৰী) :— সেইটো নাজানো।

শ্ৰীজগন্নাথ সিন্‌হা :— অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি বনবিভাগের মন্ত্রীর কাছ থেকে জানতে চাই,—হাতী যখন বনবিভাগের সম্পাতি এবং এইসব হাতী যখন সাধারন গৃহস্থের ক্ষেত নষ্ট করে তখন তার ক্ষতিপুরণ বনবিভাগ দিবেন কি না?

শ্রীলুটফুর রহমান (মন্ত্রী) :— হাতী বনবিভাগের সম্পত্তি নয় স্যার। হাতী সরকারী সম্পত্তি এবং তাহা রাজস্ব বিভাগের। বনবিভাগ শুধু তাদের রক্ষা করে।

শ্রীজগন্নাথ সিন্‌হা :— হাতী যে শস্য নষ্ট করে তার ক্ষতিপূরণ কে দিবে ?

শ্রীলুটফুর রহমান (মন্ত্রী) :— শস্য নষ্ট হয়ে থাকলে তার ক্ষতিপূরণ দেবার কোন পদ্ধতি নাই ।

শ্রীবীৰেণ ফুকন :— হাঁতী মৰাৰ কাৰণে কিছুমান লাইচেন্স আছে আৰু আমাক যি লাইঁচেন্স দিয়া হয় ইচ্ছা কৰিলে সেই লাইচেন্স ধাৰী জনে ১০ টা হাঁতীয়ো মাৰিব পাৰে । আৰু যদি সেই মতে কোনো এজনে লাইচেঞ্চ পোৱাৰ পিছত যদি ১০ টা হাঁতী মাৰে তেতিয়াহলে তেনে অৱস্থাত চৰকাৰে কি ব্যৱস্থা কৰিব ? যিখিনি লাইচেন্স দি: চিয়ে ইচু কৰিছে তাত কিছুমান নতুন 'ক্লোজ' সুমাই দিছে । কিন্তু লাইচেন্স থাকিলেও দি, চিৰ পাৰমিশ্যন নোলোৱাকৈ হাঁতী মাৰিব নোৱাৰে। লাইচেন্স থাকিলেও যদি দি, চিয়ে দিক-লাৰ নকৰে তেতিয়াহলে হাঁতী মাৰিব নোৱাৰিব। সেইকাৰণে মই অনু-ৰোধ কৰিব পাৰোনে যে এই লাইচেন্স কেনচেল কৰি বনৰীয়া হাঁতী মাৰিবলৈ দি, চিয়ে হুকুম দিলেহে হাঁতী মাৰিব পৰা হব । এই হাঁতী 'দিকলাৰেশ্যন' কৰিবলৈ কিমান দিন লাগে ?

ডাঃ লুটফুৰ ৰহমান :— অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰশ্ন বহুত হৈ গ'ল, লাইচেঞ্চ দিয়াৰ পদ্ধতি ১৮৭৯ চনৰ আইন মতে কৰা হৈছে আৰু তাৰ লগতে ১৯২০ চনত ইয়াৰ কিছু সংশোধন কৰা হয় ।

Starred question No 353 was not put member being absent

Re : ENHANCEMENT OF COMMISSION OF MOUZADARS

Shri Jagadish Das asked :

*354. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that of late All-Assam Mouza-dars Association has submitted re-presentation to the Gove-rnment for enhancement of their commission ?

(b) If so, the step so far taken by the Government

consider their case ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State, Revenue) replied :

354. (a)—Yes.

(b)— The matter is under examination of Government.

শ্ৰীজগদীশ দাস :— জমীদাৰ আৰু মৌজাদাৰ চিচটেমৰ পাৰ্থক্য কি আৰু ৰাজহ আদায় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কোনটো চিচটেম বেছি সক্ৰীয়।

ডাঃ ভূমীধৰ বৰ্ম্মণ (মন্ত্ৰী) ঃ— ৰাজহ বিলাক এচ, দি; চিম্বে কলেক্ট কৰে, গোৱালপাৰা আৰু কাচাৰত জমীদাৰৰ জৰীয়তে আৰু বাকীবিলাকত মৌজাদাৰী চিচটেম চলি আছে। দেখা যায় ৰাজহ আদায় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত জমীদাৰী চিচটেমে বেছি প্ৰাধান্য লাভ কৰিছে।

শ্ৰীজগদীশ দাস :— যদি জমীদাৰী চিষ্টেমমতেই বেছি ভাল হৈছে তাক আৰু ভাল কৰিবৰ কাৰণে বৰ্ত্তমান যিটো কমিশ্যন দিয়া হৈছে সেইটো বৃটিচৰ দিনৰে পৰা চলি অহা ৰেটত দিয়া হৈছে গতিকে সেই দিশত কিবা এটা ব্যৱস্থা কৰাৰ কাৰণে চিন্তা কৰিবনে ?

ডাঃ ভূমিধৰ বৰ্মণ (মন্ত্ৰী) :— তেওঁলোকে যিটো দাবী কৰিছে সেইবিলাকৰ সম্পৰ্কত দাবী আহিছে, ১৯৭১ চনত ইয়াৰ এটা বিভিজন হৈছে।

শ্ৰীঅশ্বিনিচ লাহড়ী :— মৌজদাৰ সকলক কি বেনিফিট দিয়া হৈছে আৰু তেওঁলোকে কি বিচাৰিছে ?

ডাঃ ভূমিধৰ বৰ্মণ (মন্ত্ৰী) :— এতিয়া তেওঁলোকৰ কমিশ্যন বঢ়াই দিয়াৰ কাৰণে দাবী আহিছে এতিয়া তেওঁলোকক 'গ্লেব' অনুযায়ী তিনিটা পৰ্য্যায়ত দিয়া হৈছে। ফাৰ্চট গ্লেবত যদি শতকৰা ২৫ ভাগ আদায় কৰা হয় তেতিয়াহলে শতকৰা ১।। ভাগ পাব, চেকেণ্ড গ্লেবত যদি শতকৰা ২৫ ভাগ আদায় কৰা হয় তেতিয়াহলে শতকৰা ২০ ভাগ আৰু থাৰ্ড গ্লেবত শতকৰা ২৫ ভাগ আদায় কৰিলে শতকৰা ২৫ ভাগ পাব। কিন্তু তেখেত সকলে দাবী কৰিছে যে গোটেই গ্লেবটো বাদ দি শতকৰা ৩০ ভাগ কমিশ্যন তেওঁলোকক দিব লাগে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— এই জমীদাৰী প্ৰথাটোৰ একেবাৰে বিলুপ্তি সাধন কৰি

পঞ্চায়তৰ দ্বাৰা এই ৰাজহ বেটিকৈ আদায় কৰাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰিনে ?

ডাঃ ভূমিধৰ বৰ্মণ (মন্ত্ৰী) :— সেইটো পৰীক্ষা কৰি চাম।

Undisposed Starred questions dt-7 5-1977.

Re : EXECUTIVE ENGINEER-IN CHARGE OF NATIONAL HIGHWAY 36

Shri Abul Hussain Mir asked :

*355. Will the Minister, P. W. D. be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that the Executive Engineer of National Highway No. 36 of Nowgong Division was transferred on several occasions but transfer orders were stayed ?

(b) If so, the reasons thereof ?

Shri Md. Idris (Minister, P. W. D.) replied :

355. (a)—The present Executive Engineer, N. H. Survey and Investigation Division, Nowgong in-charge of National Highway 36 was transferred twice and subsequently the transfer orders were cancelled.

(b)—The above transfer orders were cancelled due to administrative reasons and in the interest of public service.

Re : ALLOTMENT OF FUNDS FOR DEVELOPMENT WORKS IN TEA GARDEN AREA

Shri Jagannath Sinha asked :

*356. Will the Minister, Panchayat be pleased to state—

(a) Whether funds are allotted to the respective Mohkuma

Parishads on the basis of the population in the Sub-division ?

(b) Whether it is a fact that while calculating the population of the Sub division the population residing within tea garden grants are also taken into account ?

(c) If so, whether any provision was ever made in the budget of the Mohkuma Parishad for development works in the tea garden areas ?

(d) If not, why ?

Shri Syed Ahmed Ali (Minister, Panchayat) replied :

356. (a)—Yes.

(b)—Yes.

(c) & (d)— Provision in Mohkuma Parishad budget is made on heads of expenditure and not area-wise.

—বি : নাওকাটা পাথবিঘাট কছুবাৰী পথত পুথিমাৰী নদীৰ দলং—

শ্ৰীঅম্বৰীষ চন্দ্ৰ দাহবিয়ে সুধিছে ঃ

*৩৫৭। মাননীয় গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) উত্তৰ কামৰূপ গড়কাপ্তানী ডিভিজনৰ অন্তৰ্গত নাওকাটা পাথবিঘাট কছুবাৰী পথৰ পুথিমাৰী নদীৰ দলং নিৰ্ম্মাণৰ বাবে চৰকাৰে ব্যৱস্থা লৈছে নেকি ?

(খ) যদি লৈছে কি কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা হাতত লৈছে জনাবনে ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিচ (গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে :—

৩৫৭। (ক) আৰু (খ)—দলং সংক্ৰান্তৰ যাবতীয় জৰীপ আৰু অনুসন্ধান কৰিবলৈ এখন প্ৰাককলন অনুমোদন কৰা হৈছে।

Re : ACQUISITION OF LAND UNDER LAXMIBAZAR-SUTARKANDI P. W. D. ROAD

Shri Abdul Muqtadir Choudhury asked :

*358. Will the Minister, Revenue be pleased to state—

(a) When the land under Laxmibazar Sutarkandi P. W.D. road under Karimganj P. W. D. Division was acquired ?

(b) Whether the compensation has been paid to the land owner ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State, Revenue) replied:

358. (a)—The land has not been acquired as yet.

(b)—Not yet.

Re : BLACK-TOPPING OF DHUBRI-KACHUGAON ROAD

Shri Mathias Tudu asked :

*359. Will the Minister, P. W. D. be pleased to state—

(a) Whether Dhubri-Kachugaon Road will be fully black-topped ?

(b) If so, when ?

Shri Md. Idris (Minister, P. W. D.) replied :

359. (a)—At present there is no proposal to fully black-topped the Dhubri-Kachugaon Road.

(b)—Does not arise in view of reply at (a) above.

Re : TEHSIL OFFICE AT DHOLAI

Shri Digendra Chandra Purkayastha asked :

*360 Will the Minister, Revenue be pleased to state—

(a) Whether there is any proposal for opening a Tehsil

Office at Dholai ?

(b) If so, when it will start functioning ?

(c) If not, whether Government propose to open such Tehsil Office there ?

Dr. Bhumidhar Barman (Minister of State, Revenue) replied:

360. (a)—No.

(b)—Does not arise.

(c)—There is no such proposal for consideration at present.

Re: RING BUND ON THE LEFT BANK OF BURIDEHING RIVER

Shri Tarun Chandra Chutia asked:

*361. Will the Minister, Flood Control be pleased to state—

(a) The area of cultivable land and number of population between the Buridehing river and its left bank from Khowang Bridge (New) to Jonegaon near Nitaipukhuri ?

(b) Whether the Government have received representation for a ring bund on the left side of this river ?

(c) Whether any scheme for the said ring bund has since been received by the Government ?

(d) If so, the step taken for construction of this ring bund ?

Shri Lakshya Nath Doley (Minister, Flood Control) replied:

361. (a)—The area of cultivable land is 3607 acres and

the number of population is 3032 as per 1971 Census.

(b)—Yes.

(c)—Yes.

(d) Question of construction of ring bund does not arise as the scheme has been examined and found technically defective and is being returned for re-submission.

Re: LAND ACQUIRED FOR CONSTRUCTION OF EMBANKMENT FROM SONABARIGHAT TO ALGAPUR AND SONARIGHAT TO BERANGAGHAT

Shri Jagannath Sinha asked:

*362. Will the Minister, Flood Control be pleased to state—

(a) When the embankment from Sonabarighat to Algapur and Sonabarighat to Berangaghat have been constructed?

(b) When the land for the above purpose have been acquired?

(c) Whether compensation have been paid to the land holder?

Shri Lakshya Nath Doley (Minister, Flood Control) replied:

362. (a)—In the year 1964.

(b)—Land for 4 (four) villages have been acquired in 1968. Land for 6 (six) villages yet to be acquired.

(c)—Compensation concerning 4 (four) villages have been finally paid. Preliminary L. A. estimate concerning 2

(two) villages have been sanctioned and amount placed at the disposal of the Deputy Commissioner, Cachar for payment.

UNSTARRED
QUESTIONS AND ANSWERS

Date : 7th May, 1977

বিঃ কল্যাণী টেম্পুল বাস্তা

শ্রীৰাম চন্দ্ৰ শৰ্ম্মাই সুধিছে :

২৬। মাননীয় গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে ?

(ক) চাৰিআলি পি ডব্লিউ ডি (আৰ এণ্ড বি) ডিভিজনৰ অন্তৰ্গত কল্যাণী টেম্পুল ৰাস্তা কোন চনত নিৰ্ম্মাণ কৰা হৈছিল আৰু কেই কিলোমিটাৰ সম্পূৰ্ণ হ'ল ?

(খ) আধৰুৱাকৈ থাকি যোৱা শেষ সীমাৰ পৰা মেইল বজাৰলৈকে আৰু কেই কিঃ মিঃ বাকী থাকে ?

(গ) উক্ত বাকী থকা অংশৰ প্লেন এণ্ড এচ্‌টিমেট চাৰালি ই, ই, অফিচৰ পৰা কেতিয়া আহিছে আৰু তেজপুৰ এচ্, ই, অফিচৰ পৰা অহা কিমান দিন হ'ল ?

(ঘ) উক্ত বাকী থকা অংশৰ (মিচিং লিংক) কৰিবৰ বাবে এচ্‌টিমেটেড্ ক'ষ্ট কিমান টকা হয় ?

(ঙ) এই বাকী থকা অংশ (মেইল বজাৰলৈকে) এই বছৰ সম্পূৰ্ণ কৰি দিয়াৰ ব্যৱস্থা চৰকাৰে হাতত লৈছেনে ?

(চ) যদি লৈছে, কেতিয়া সম্পূৰ্ণ হব জনাবনে ?

শ্ৰীমহম্মদ ইদ্ৰিছ (গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী)য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

২৬। (ক)—১৯৬৯ চনত ৩ কিঃ মিঃ সম্পূৰ্ণ হয় ।

(খ)—৪,৫০ কিলোমিটাৰ।

(গ)—কোনো প্ৰাক্কলন তৈয়াৰ হোৱা নাই। কিন্তু উক্ত বাকী থকা অংশৰ বাবে আনুমানিক টকাসহ প্ৰস্তাৱ এটা অতিৰিক্ত মুখ্য অভিযন্তাৰে কাৰ্য্যবাহী অভিযন্তাই পঠাইছিল।

(ঘ)—আনুমানিক ৩,৩৭,৫০০ টকাৰ প্ৰয়োজন।

(ঙ)—পুঁজিৰ অভাৱত লব পৰা হোৱা নাই।

(চ)—প্ৰশ্ন নুঠে।

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

Date : 7th May, 1977.

Re : PROMULGATION OF SECTION 144 Cr. P.C. IN NOOMATI MASJID.

Shri Giasuddin Ahmed asked :

8. Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) Whether it is a fact that section 144 Cr. P.C. was promulgated recently in the Noonmati Masjid near the Oil Refinery area ?

(b) If so, why ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

8. (a) No.

(b) Does not arise.

Shri Giasuddin Ahmed :— Sir, the hon'ble Chief Minister has said no. The Question was whether section 144 Cr.

P-C. was promulgated. Whether it is a fact that section 144 Cr. P.C. was promulgated by any court of law ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Sir, this answer has been given as no in respect of time. Recently no promulgation has been made but long long ago that is on 23rd August 1975 the prohibitory order was issued.

Shri Giasuddin Ahmed :— Sir, under what circumstances that prohibitory order was issued ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Sir, there was apprehension of breach of peace ; therefore, this prohibitory order was issued.

Shri Giasuddin Ahmed :— Sir, whether persons going to the masjid for prayer were prohibited from attending prayer ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Sir, we do not have any infromtion.

Shri Giasuddin Ahmed :— Whether prohibition was issued prohibiting the masjid going people and if that is so what steps Govt. took against that unconstitutional order ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Prohibitory order was issued in respect of construction of a majid. Subsequently it was found that the objection was not valid and therefore permssion was given to construct the mosque.

শ্রীমৌলানা আব্দুল জলিল চৌধুরী :— অধ্যক্ষ মহোদয়, কা'র 'রিপোর্টে'র' উপর ভিত্তি করে এই 'প্রহিবিশন' করা হয়েছিল ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— It was on the report of the police. Subsequently there is no order now, the order has been lapsed and permission has been given to construct the mosque.

Shri Giasuddin Ahmed :— The point is why such action was taken to prohibit the people from attending prayers which goes against the fundamental rights as provided in the constitution. That is the point.

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— As far as I know no prohibitory order was issued against attending the prayer. Prohibitory order was issued to restrict, to prohibit construction of a mosque and that the order has lapsed and permission has been given to construct the mosque.

Shri Badan Chandra Talukdar :— Whether the prohibitory order was only for construction or it was mentioned that five or more persons cannot assemble there ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— It is about the construction, Sir.

*Mr. Speaker :— I have got an announcement to make. I hereby infrom the House that I have been intimated in writing by Sharbashri Balabhadra Das and Kabir Chandra Roy Pradhani now functioning as independent members that they have joined the Janata Party Group of Assam Legislative Assembly with effect from 6.5.77.

I have received letters yesterday afternoon from

*Speech not correted.

Shrimati Satyabati Goswami and Sharbashri Santiranjan Das Gupta, Kandarpa Kumar Das, Bahadur Basuma ari, Abdul Hannan Choudhury Sai Sai Terang and Biren Ram Phookan members belonging to Congress Party intimating me that they have resigned from the Primary membership of All India Congress Committee and also from the Assam Congress Legislature Pary with effect from 6.5 77. Out of these seven members Shri Santiranjan Das Gupta has joined the Janata Party Group of Assam Legislative Assembly and the other six members will function as independent members and they have been allotted separate seats in the House.

To day also I have received letters from Sharbashri Atul Chandra Saikia, Mohitosh Purkayastha and Puspadhar Chaliha members belonging to Congress Party intimating me that they have resigned from the Primary membership of All India Congress Committee and also from the Assam Congress Legislature Party with effect from today the 7th May, 1977. While Shri Mohitosh Purkayastha has joined the Janata Party Group of Assm Legislative Assembly, other members viz. Shri Atul Chandra Saikia and Shri Puspadhar Chaliha will function as indenpendent members. This is for information of the House.

Miscellaneous

*Shri Grourisankar Bhattacharyya :— Sir, may I make a submission with regard to the business of the House. It

*Speech not corrected

was originally arranged notified that the business of the Assembly would continue upto 16th May. Latter on it was considered by you Sir, in consultation with the Busineess Advisory Committee you came to the conclusion that the business of the House might be concluded by 9th May. Now however it is seen that some very important business is pending. for example, Shri Lakshmi Saikia, MLA, hon'ble member Shri Saikia, he has given notice of a very important motion. Similarly, Sarvashri Soneswar Bora and Nagendra Barua, they have given notice of another important motion and you have been pleased to admit these motions. There are also pending resolutions and in the mean time private members business which according to the Rules of Procedure and Conduct of Business of this House ought to have got a few more days, these have been curtailed. In view of the fact we feel that you may be pleased to reconsider your decision, Sir, and may be pleased in consultation with the Business Advisory Committee if you think so proper to extend the business of the House by two or three days atleast so that these important matters which are already in the agenda may be discussed on the floor of the House. This is my submission.

Shri Mal Chandra Pegu : Sir, as per the programme already announced the respective MLAs have arranged meetings in their areas. If the days are extended then their enagements will suffer.

*Shri Syed Ahmed Ali, (Minister) :— According to our decision, the Busiaess Advisory Committee at that time, we

*Speech not corrected

have already decided to continue till 9th of this month. So, Sir, I do not think there is any justification for the House to continue.

*Shri Grourisankar Bhattacharyya :— If these business are completed within 9th then that is alrigiht but I have placed before you, Sir, these new factors that is to say this extraordinay important motions, in particular notified by hon'ble member Shri Saikia and hon'ble members Shri Bora and Shri Barua and I am afraid that these matters may not be completed within the 9th of this month. Therefore I appeal to you that inspite of very important business that some of the hon'ble members may have outside, the business of the House may please be considered as most important and in order to finish the business on the agenda I beg to submit that you may in consultation with the Business Advi ry Committee, if you think so proper consider the exention of the business of the House and may advise the Governor not to prorogue the House by 9th and I do not know whether you will be pleased to consider the extension for two days or three days or more but at any rate the business on the agenda should be completed that is my submission and we cannot run away leaving the business unfinished.

Mr. Speaker : — Generally I believe that in such cases both parties should agree. They want extension of the House if the Government side agrees.

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— অধ্যক্ষ মহোদয়, মই আপোনাৰ জৰিয়তে চৰকাৰী পক্ষৰ মাননীয় সদস্য সকলক পতিয়ণ নিয়াবলৈ হুআযাৰ কথা কব বিচাৰিছো।

*Speech not corrected

ৰাজ্যখনত বৰ্ত্তমান দুটা বিষয় অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ হিচাবে দেখা দিছে। এই দুয়োটাৰে ওপৰত দুটা মোচন আছে।

শ্ৰীমৌলানা আব্দুল জলিল চৌধুৰী :— পইণ্ট অব অৰ্ডাৰ।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— বলুন।

শ্ৰীমৌলানা আব্দুল জলিল চৌধুরী :— অধ্যক্ষ মহোদয়, একটা পয়েণ্ট অব অর্ডার। স্যার, দুই পক্ষর মতামত নিয়েই এইমাত্র কার্যক্রম সহ ঠিক করা হয়েছিল। তাহাই বিধান সভার মতামত বলে, ঘোষনা করার পর কোন মাননীয় সদস্য পুনঃ সমালোচনা করিতে পারেন না। আজ দুইদিন যাবৎ কোন কোন মাননীয় সদস্যর আপনার সিদ্ধান্তের পুনঃ আলোচনা পরিলক্ষিত হইতেছে বলে, আমি point of order উত্থাপন করছি।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— এই দুয়োটা বিষয়ৰ ওপৰত বিশেষ মোচন অনা হৈছে। এই অৱস্থাত এই কথাটো আৰু চৰকাৰ পক্ষৰ বা বিপক্ষ দলৰ প্ৰশ্ন হৈ থকা নাই। এইটো প্ৰশ্ন হৈছে সামগ্ৰিক ভাৱে ৰাজ্যখনত যোৱা এমাহ ধৰি হোৱা ধুমুহাৰ ফলত উদ্ভৱ হোৱা পৰিস্থিতিৰ ওপৰত আলোচনা কৰি ৰাজ্যখনৰ সামগ্ৰিক বুজ লোৱাৰ কাৰণে মাননীয় সদস্য শ্ৰীশইকীয়া ডাঙৰীয়াই এটা বিশেষ মোচন আনিছে আৰু আনটো মই আৰু মাননীয় সদস্য শ্ৰীনগেন বৰুৱা ডাঙৰীয়াই আনিছো। প্ৰথমটোত ৰাজ্যখনত ধুমুহাৰ ফলত কিমান ক্ষয়-ক্ষতি হৈছে ৰাইজৰ সুখ সুবিধাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা যায় কেনেকৈ. কি উপায় উলিয়াব পাৰি সেই সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাৰ বাবে। দ্বিতীয়টোত মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ সংক্ৰান্তত তেখেতে দিয়া বিবৃতি আৰু সেই সম্পৰ্কত লোৱা ব্যৱস্থাৰ আলোচনাৰ কথা। এই কৰ্ম্মচাৰীসকলৰ এই সমস্যা মীমাংসা কৰা নিতান্ত আমাৰ সকলোৰে কৰ্ত্তব্য আছে। তেখেতসকলে যোৱা পাচ তাৰিখে যে প্ৰতীক ধৰ্ম্মঘট কাৰছে তাৰ পিচত ৰাজ্যজুৰি যি সৰ্ব্বাত্মক ধৰ্ম্মঘট কৰাৰ ব্যৱস্থা লৈছে ১৮ তাৰিখৰ পৰা যদি আমাৰ কোনেও সেই ধৰ্ম্মঘটত হস্তক্ষেপ কৰিব নোৱাৰে, এই বিধান সভাৰ অধিবেশন বহি থকা অৱস্থাতো যদি তেনে এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা গা এৰাই দি যোৱা হয় সেইটো কেতিয়াও ক্ষমাযুক্ত হব নোৱাৰে। ৰাজ্যখনৰ প্ৰতিনিধি সকলে দেশখনৰ সমৃদ্ধি শান্তি আৰু সৰ্ব্বতোপ্ৰকাৰ কল্যাণৰ

কাৰণে চিন্তা কৰি সেই অনুযায়ী কাম কৰিব লাগে । তাৰ ঠাইত পলায়ন বাদী মনোভাব লৈ পলায়ন কৰা হব যদিহে এই বিষয়টো আলোচনা কৰা নহয় । আমি নিশ্চয় পলায়ন কৰিব নোৱাৰো । দুই এদিন বিধান সভাৰ কাৰ্য্যকাল বঢ়াই দি হলেও ধীৰে সুস্থিৰে এই কথা আলোচনা কৰি বিধি সন্মত পন্থা উলিয়াব পাৰি । আমাৰ ৰাজ্যখন নিৰাময় আৰু শান্তি শৃংখলা অটুট ৰখাৰ কাৰণে এই আলোচনা কৰিব লাগে । অৱশ্যে এইটো ঠিক যে মাননীয় সদস্য সকলে অন্যান্য প্ৰগ্ৰ্যাম কৰিব পাৰে কিন্তু আমাৰ কালৰ পৰাও প্ৰগ্ৰাম ঠিক কৰা হৈছে নানান ঠাইত কিন্তু ৰাজ্যখনৰ এই গুৰুত্বপূৰ্ণ আলোচনাতকৈ অন্য ঠাইৰ প্ৰগ্ৰাম বেছি ডাঙৰ নহয় । গতিকে সেই কালৰ পৰা চিন্তাকৰি আৰু দুই এদিন বহি হলেও এই কথা দুটা আলোচনা হব লাগে ।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— এইটো ইয়াতে আলোচনা নকৰি দুয়োটা পাৰ্টিৰ হুইপ সকলে আলোচনা কৰক আৰু পিচত মোক জনাওক ।

শ্ৰীপ্ৰমোদ চন্দ্ৰ গগৈ :— অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, এটা কথা অনুৰোধ কৰিব খুজিছো যে আমাৰ এই বৰ্ত্তমান বিধান সভাৰ কাৰ্য্যসূচীলৈ বিজিনেচ এডভাইচৰি কমিটি তিনি চাৰি বাৰ বহি নানান অদল বদল কৰি বৰ্ত্তমানৰ কাৰ্য্যসূচী ঠিক কৰা হৈছে যেন তাৰিখৰ ভিতৰত শেষ কৰা হব । যি কেইটা বিষয়ৰ কথা কৈছে সেইটো গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি অস্বীকাৰ নকৰো কিন্তু যিহেতু সদনৰ এটা সময় ঠিক কৰা হৈছে আৰু সেই মতে প্ৰত্যেকে বিভিন্ন সময়ৰ কাম কাজ বিভিন্ন ভাৱে ব্যৱস্থা কৰিছে । এতিয়া শেষ মুহূৰ্ত্তত যদি বৃদ্ধি কৰি দিয়া হয় অসুবিধা হব কিয়নো ইতিমধ্যে নানান ঠাইত আমাৰ কালৰ পৰাও প্ৰগ্ৰাম ঠিক কৰা হৈছে ।

শ্ৰীদেবেন্দ্ৰ নাথ বৰা :— অধ্যক্ষ মহোদয়, মই শ্ৰীগগৈ ডাঙৰীয়াৰ লগত এক-মত । আমাৰ পাৰ্টিৰ কথা হ'ল যে কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ ডি এ লৈ যিটো আলো-চনা তুলিছে সেইটো চৰকাৰী পক্ষৰ পৰা আলোচনাৰ কাৰণে এইটো সদনৰ ভিতৰত নহলেও বাহিৰত হলেও বিৰোধীদলৰ সদস্যসকলৰ লগতো আলোচনা কৰিব পাৰি ।

শ্ৰীগোৰীশংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— অধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো কাৰো ঘৰুৱা কথা

নহয় বা বিয়নি মেল নহয়। এইটো ৰাইজৰ সমূহীয়া স্বাৰ্থৰ কথা। কাৰ কি মনোভাৱ সেইটো ৰাজহুৱা ভাৱে ব্যক্ত কৰিব লাগে, ৰাজহুৱা ভাৱে সদনত আলোচনা হব লাগে। এইটো ঘৰুৱা মেল বা বিয়নি মেল অথবা ফুচফাচ মেল হব নোৱাৰে। গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা। যদি কোনো ব্যক্তিগত মানুহে টকা পইচা মিচ্এপ্ৰোপ্ৰীয়েচন কৰে তেনেহলে ক্ৰিমিনেল হয়, আনকি তেওঁ ফাটেক খাটিবলগীয়া হয়। আমাৰ কৰ্ম্মচাৰীসকলৰ ডি এৰ টকাও মিচ্এপ্ৰোপ্ৰীয়েচন কৰা হৈছে চৰকাৰী ভাৱে কিন্তু চৰকাৰ এটাকতো আৰু জেল ফাটেক দিয়া নাযায়, কিন্তু মোৰ ক্ষুদ্ৰ মস্তিস্কেৰে এই গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় দুটাৰ এটাকো কম গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ভাবিব নোৱাৰো। আনটো বিষয় হৈছে ধুমুহা বতাহত বহুত ঘৰ, সা-সম্পত্তি নষ্ট হৈছে। বহুতে কৈছে অমুকৰ নাম নাই, তমুকৰ নাম উঠা নাই। এই কথাটোও সৰু বুলি কব নোৱাৰো। শ্ৰীগগৈ ডাঙৰীয়াই কৈছে যে চাৰি বাৰ ইতিমধ্যে কমিটি বহি গৈছে। আৰু এবাৰ বহিবও পাৰে তাত কি আপত্তি আছে? বিধান সভা বহিব পৰা যায় নে নাযায়, সময় বঢ়োৱা যায় নে নাযায় সেই কথাটো আৰু এবাৰ বহি আলোচনা কৰাত কি অসুবিধা আছে? কিন্তু এইটো ঠিক যে ই ঘৰুৱা কথা নহয়, বিয়নি মেল নহয় বা ফাচফুচীয়া কথা নহয়। এইটো ৰাজহুৱা কথা আৰু ই স্পষ্ট হোৱা উচিত।

শ্ৰীচৈয়দ আহমেদ আলী :-- এই গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা কেইটা আলোচনাৰ দিন বঢ়াই নিদিয়াকে আলোচনা কৰিব পাৰি নেকি। দুই এক ঘণ্টা সময় বঢ়াই দি সোমবাৰে কৰিব পাৰি নেকি?

মাননীয় অধ্যক্ষ :-- সোমবাৰে বহিব নেকি বোছকৈ? দুই পক্ষৰ দুইপে আলোচনা কৰাৰ পিচত মোক জনাব।

শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ শৰ্ম্মা :-- মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মই আপোনাৰ জৰিয়তে সমবায় বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব খুজিছো যে যোৱা ৬ মে তাৰিখৰ 'দৈনিক অসম' বাতৰি কাকতত প্ৰকাশিত 'শিলঘাট মৰাপাট কৰ্ম্মচাৰীৰ ধৰ্ম্মঘট' শিৰোণামাৰ বাতৰিৰ সন্দৰ্ভত মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা এটা স্পষ্ট উত্তৰ বিচাৰিছো। ১৯৬৫ চনত এই মিল প্ৰতিস্থা হয়। তেতিয়াৰে পৰা বিভিন্ন খেলিমেলি হৈ আছে। সাতাইশ তাৰিখৰ পৰা কৰ্ম্মচাৰী সকলে ধৰ্ম্মঘট কৰিছে।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— কাগজৰ তাৰিখটো দি দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰক ।

শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ শৰ্ম্মা :— দুটামান কথা কব খুজিছো ।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— নালাগে । কেৱল তাৰিখটো উল্লেখ কৰক ।

শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ শৰ্ম্মা :— ৬ মে দৈনিক অসম ।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায়প্ৰধানী :— অধ্যক্ষ মহোদয়, মই আপোনাৰ জৰিয়তে ভেটাৰীনেৰী মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব বিচাৰিছো । যোৱা ৪ তাৰিখৰ পৰা ভেটাৰীনেৰী কলেজৰ ছাত্ৰ সকলে ষ্ট্ৰাইক কৰি আছে । ইয়াৰ আগতেও এই বিষয়ে মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰিছিলো । ১০—১৫ দিন মান আগতে ছাত্ৰ কলে দাবী দিয়া সত্বেও দাবী পূৰণ কৰা নাই । আলটিমেটাম দিয়া সত্বেও দাবী পূৰণ কৰা নাই । অকল এইটোৱেই নহয়, এই দাবী ১৯৭৪ চনৰ পৰা আৰম্ভ হৈছে । ছাত্ৰ সকলৰ ফালৰ পৰা আমাৰ ফালৰ ডেপুটেশ্যান দিয়া হৈছে । কৰিম, হব বুলি কোৱাৰ বাহিৰে আজিলৈকে একো পোৱা নাই । ছাত্ৰ সকলৰ এই আন্দোলন ন্যায়সঙ্গত । তেওঁলোকে কি কি দাবী কৰিছে জনাব লাগে । ছাত্ৰ সকলৰ কি দাবী বিলাক মানি লব পাৰে স্মাৰক পত্ৰ সম্পৰ্কত কি ব্যৱস্থা লৈছে জনাব লাগে ।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— পিচত দিব ।

Shri Badan Chandra Talukdar :— But Sir, this is a matter on which the State Govt. officials are involved—the high-ups of the State Govt. officials are involved.

মাননীয় অধ্যক্ষ :— নিউজটো ৰেফাৰ কৰক

Shri Badan Chandra Talukdar :— Mr. Speaker Sir, in today's Assam Tribune a news item appeared under the caption 'the A. I. R. breaks the tradition". There is a news regarding the statement made by Sri Harinath, the Joint Convenor of the Govt. employees' action committee which was broadcast the otherday and it was adversely commented upon by some high-ups of the State Govt. administration. Not only that Sir, some threatening words

have been used by high-officials of the Govt. The State Govt. cannot do anything with the A. I. R. and therefore, I draw the attention of the House to this.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :— I have nothing to say.

Matter Under Rule 301

শ্ৰীসোণেশ্বৰ বৰা :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম বিধান সভাৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰু কাৰ্য্যপৰিচালনা নিয়মাৱলীৰ ৩০১ নিয়ম অনুসৰি ৰাজ্যখনৰ অত্যন্ত আৱশ্যকীয় বিষয়টো সদনত আলোচনা হবৰ অৰ্থে আৰু উত্তৰ পাবৰ অৰ্থে সদনত উত্থাপন কৰিলো। এই বিষয়টো যোৱা ১৬—৪—৭৭ তাৰিখে প্ৰকাশিত দৈনিক জনমভূমি বাতৰি কাকতৰ প্ৰথম পৃষ্ঠাত প্ৰকাশিত হৈছে। প্ৰকাশিত বাতৰিটো এই 'কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত ওপৰ গধুৰ পদবীৰ সৃষ্টি।' উল্লেখিত বাতৰিটোৱে ৰাজ্যখনত এক চাঞ্চল্যৰ সৃষ্টি কৰিছে। ৰাজ্যখনৰ অত্যন্ত আৱশ্যকীয় বিষয়টো মই সদনত উত্থাপন কৰিলো।

*Shri Chatra Sing Teron (Minister):—Mr Speaker Sir, the attention of the Govt. has been drawn to the news item alleging creation of top-heavy posts in the Assam Agricultural University published in the Dainik Janambhumi dated 16.4 77. It has been ascertained from the University that in the budget for 1976-77 there was a provision for creation of 203 additional posts in the various Deptts. and Branches to meet the increasing requirements. While approving this provision in the budget the Board of Management decided that before actually creating the posts against this provision, a Committee should, critically exam-

*Speech not corrected

ine the existing staff position and the additional requirement. The Committee consisted of the Vice-Chancellor, the Secretary, Agri. ect. who is also a Member of the Board and the Comptroller of the University The Committee had examined the staff position in the various departments etc. and had also consulted the heads of offices and the Deans and other Senior Professors and Officers. On the basis of the analysis made by the Committee, as against 203 additional posts provided for in the budget, a recommendation was made for creation of 106 new posts. The Committee's recommendations were placed before the Board of management and these were approved. Amongst other posts the Committee's recommendations included two administrative posts also. These are — one post of Secretary to the Vice Chancellor in the scale of Rs, 900-1525/—and another post of Planning and Evaluation Officer in the same scale of pay of Rs. 900 1425/—. The post of Planning and Evaluation Officer was however created on the condition that the existing post of Planning Officer in the scale of Rs. 550—1250/- is abolished. The information given in the news item that 3 new posts namely post of Evaluation Officer, Secretary to Vice-Chancellor and Private Secretary to Vice-Chancellor is not entirely correct. As stated above the post of Planning and Evaluation Officer has been created in lieu of the existing post of Planning Officer. The post of P.S. to Vice-chancellor is also not new. There was already a post of P.A. to the Vice-Chancellor. This post was redesignated as Private Secretary to V.C. and

a special/pay of Rs. 50/—p.m. was attached to it in consideration of the duties and responsibilities involved in it.

It will thus appear that as against five existing posts of officers in the Office of the Registrar, there are new six posts and not 8 as stated in the news item. It is also not correct as stated in the news item that there are only 11 persons in the ministerial staff of the Office of the Registrar. The number of staff in his office at present is 26.

In view of the position explained it would appear that it would not be correct to say that the office has been made top heavy by creation of unnecessary posts with higher pay scales.

(Mr Speaker vacated the Chair and Mr Dy. Speaker occupied the Chair. Time 11.29 a.m.)

Private Members' Resolution

শ্ৰীৰাম চন্দ্ৰ শৰ্ম্মা :— উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইয়াৰ আগতেও কৈছিলো।

"বিদ্যা বন্ধু জনো বিদেশ গমনে,
বিদ্যা পৰম দৈৱতম।
বিদ্যা ৰাজসু পূজিতা নতু ধনম,
বিদ্যা বিহীনম পশু।"

বাকী খিনিৰ অৰ্থ কৈছো। ইয়াৰ অৰ্থও বুজি পাইছে নিশ্চয়। শতকৰা ৭৫ ভাগ মানুহক শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত কৰি পশু তুল্য অৱস্থালৈ নিয়াৰ চেষ্টা কৰা হৈছে। চৰকাৰে এতিয়ালৈকে সেই খিনি মানুহক সুশিক্ষা দিবলৈ ঠিক কৰা নাই। কালি প্ৰশ্নোত্তৰ কালত মাননীয় সদস্য কেইগৰাকীয়ে অভিযোগ তুলিছে কৰবাত এজন ছাত্ৰ আছে দুজন শিক্ষক দিছে। কৰবাত

একেজন শিক্ষকে তুখন স্কুলত পঢ়াব লগা হৈছে। মাতে মাত্র এটকা কন্টিজেন্সী দিয়ে। তুজন শিক্ষকৰ মাজত এখন চকী আছে। এজন শিক্ষক থিয় হৈ থাকে আৰু সিজন বাহিৰলৈ গলে একন বহে। শ্ৰীশৰা ডাঙৰীয়াই ১৪ বছৰ বয়সলৈকে বিনামূলীয়া শিক্ষা দিবৰ কাৰণে যি প্ৰস্তাৱ আনিছে, এইটো উচিত সময়ত অনা হৈছে। চৰকাৰে অনা একো কৰিব নোৱাৰিলেও ১৪ বছৰ বয়সলৈকে বিনামূলীয়া শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিলে ৰাইজৰ উপকাৰ কৰা হ'ব। আমাৰ এই শিক্ষা ব্যৱস্থাটো পৰিবহন বাচৰ ফাৰ্ষ্ট এইড্ বক্সৰ নিচিনা হৈছে। কাৰণ ফাৰ্ষ্ট এইড্ বক্সৰ ভিতৰত ভাঙৰ চিলিম গুলায়। চৰকাৰে যি বিলাক প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল সেই বিলাক কাৰ্য কৰী কৰিবলৈ যাতে ভগবানে সুমতি দিয়ে তাৰ বাবে আশা ৰাখিছো। তেতিয়া অন্তত চৰকাৰৰ নাম থাকিব।

'মানুষ মৰিয়া যায়
বেখে যায় স্মৃতি,
গোলাপ শুকায় যায়,
বেখে যায় প্ৰীতি।'

এই স্মৃতি মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই ৰাখক।

'তালুত চুলি নাই তাকে বোলে টপা,
কথাৰ সাচ নাই তাকে বোলে লপা।

চৰকাৰৰো এই অৱস্থা হৈছে অৰ্থৎ লপাৰ দৰে। চৰকাৰে প্ৰতিশ্ৰুতি ৰক্ষা কৰিব পৰা নাই। গতিকে প্ৰতিশ্ৰুতি ৰক্ষা কৰিবৰ কাৰণে বিনামূলীয়া শিক্ষা ১৪ বছৰ বয়সলৈকে কৰিব বুলি আশা ৰাখি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰনি মাৰিলো।

*শ্ৰীঘনকান্ত বড়ো :— উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীশৰা ডাঙৰীয়াই যিটো প্ৰস্তাৱ আনিছে সেইটো সমৰ্থন কৰি দুষাৰ কথা কবলৈ ওলাইছো। ট্ৰাইবেল মানুহ হিচাবে আৰু মোৰ সমষ্টিটো অতি পিচপৰা হিচাবে আমাৰ কাৰণে এই প্ৰস্তাৱটো সময়োপযোগী আৰু নিতান্ত প্ৰয়োজনীয় হৈছে বুলি ভাবো। মোৰ সমষ্টিত দেখিবলৈ পাইছো যে লৰা ছোৱালী স্কুললৈ যাব লাগে নে নেলাগে আৰু স্কুললৈ গৈছে নে নাই-ইত্যাদি কথাৰ ভু আমাৰ পিচপৰা অঞ্চলৰ অভিভাবক সকলে কবকে নোৱাৰে। স্কুল আছে কিন্তু

*Speech not corrected

সেই স্কুললৈ যে লৰাছোৱালী পঠাব লাগে সেইটো অভিভাবকে গমকে নাপায়। কেতিয়াবা দুই এটা লৰাছোৱালী যায়ঃ কিন্তু সেইবিলাকো বৰষুণ হলেই স্কুললৈ যাবলৈ এলাহ কৰে আৰু গৰুম'হ আদি ৰখিবলৈ যায়। এইদৰে বেছিভাগ অভিভাবকে এইবিলাক কামত লৰাছোৱালীবিলাকক নিয়োগ কৰে। যাৰ ফলত পৰীক্ষা হলে পৰীক্ষা ভাল কৰিব লাগে-এই কথা গমকে নাপায়-বৰঞ্চ পৰীক্ষা দিবলৈকে লৰাছোৱালী নাযায়। এইদৰে তেওঁলোকৰ গোটেই পঢ়াৰ সময়খিনি পাৰ হৈ যায়। সেইকাৰণে এই প্ৰস্তাৱটো পিচপৰা ৰাইজৰ বাবে নিতান্ত প্ৰয়োজনীয় বুলি মই ভাবো। গতিকে চৰকাৰে এই প্ৰস্তাৱটো গৃহীত কৰিব লাগে।

এতিয়া আমাৰ শিক্ষাৰ শিতানত আৰু প্ৰশিক্ষণৰ শিতানত শিক্ষানুষ্ঠানকে আদি কৰি যিখিনি উন্নয়ণ কৰিবলৈ ওলাইছে-সেইবিলাক এই পিচপৰা অঞ্চলবিলাকত বেছি প্ৰয়োজনীয় আছিল। আজি আমাৰ চৰকাৰে কৈছে পিচপৰা অঞ্চলবিলাক উন্নতি কৰিবলৈ বাতৰি কাকত, ৰেডিঅ' আৰু অন্যান্য মেল-মিটিংৰ যোগোদ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা বুলি কয়-কিন্তু বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত য'ত সেই বিলাকত অত্যন্ত প্ৰয়োজন-তাত একোৱেই হোৱা নাই। আমাৰ ৰাজ্যত বহুতো স্কুল আছে যিবিলাক স্কুলৰ অৱস্থা ইমান শোচনীয় যে সকলোবিলাক ধুমুহাত ভাচি-চিঙি চুৰমাৰ হৈ গৈছে কিন্তু আজিলৈকে সেইবিলাক মেৰামতি কৰাৰ কোনো প্ৰস্তুতি চলোৱা নাই বা সক্ৰীয় ব্যৱস্থা লোৱা নাই। পিচপৰা ৰাইজ অতি কৈ দুখীয়া-তেওঁলোকৰ মেৰামতি কৰিবৰ বাবে সম্বল নাই, টকা-পইচা নাই-গতিকে কোনোবা এটা চ'ৰাঘৰতে ক্লাচ কৰি আছে। সেইবিলাক স্কুল যদি সোনকালে মেৰামতি কৰিব নোৱাৰে তেতিয়াহলে চৰকাৰে 14 বছৰ বয়সলৈকে বাধ্যতামূলক শিক্ষা দিব লাগে বুলি কাগজে পত্ৰে আইন পাছ কৰিলেও কোনো কামত নাহিব। গতিকে মাননীয সদস্য শ্ৰীবৰা ডাঙৰীয়াই যিটো প্ৰস্তাৱ আনিছে-সেইটো সদনত গ্ৰহণ কৰি ইয়াৰ কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা অতি সোনকালে ললে ভাল হয় আৰু পিচপৰা ৰাইজক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট পৰিমানে আগবঢ়াই নিব।

আমাৰ শ্ৰীতালুকদাৰ যেতিয়া শিক্ষাৰ শিতানত মন্ত্ৰী হৈ আছিল তেতিয়া এল, পি স্কুল বিলাকে কিছু টকা পইচা পাইছিল-স্কুলখন চলাবৰ বাবে। কিন্তু আজি দুবছৰ ধৰি কোনো অনুদানেই পোৱা নাই-যাৰ ফলত

স্কুলৰ অৱস্থা খহি খহি নাইকীয়া হৈ গৈছে। দুই এখন স্কুল মোৰ সমষ্টিত আছে যে তাত স্কুল ঘৰ আছে কিন্তু লৰাছোৱালী ইমান বেছি যে শিক্ষকে ক্লাচ কৰাৰ অসুবিধাত পৰি শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী উভয়কে ঘূৰাই পঠিয়াব লগীয়া হয়। গতিকে সেইবিলাক স্কুলৰ বিল্ডিং যদি বঢ়াই নিদিয়ে তেতিয়াহলে লৰাছোৱালীবোৰ সদায়েই শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ থাকিব। গতিকে এইবিলাক সমস্যা সমাধান কৰিবৰ কাৰণে চৰকাৰে উত্থাপিত প্ৰস্তাৱটো অনতিপলমে গ্ৰহণ কৰিব লাগে। কাৰণ ১৪ বছৰ বয়সলৈকে আমাৰ পিচ-পৰা অঞ্চলবিলাকত বিনামূলীয়া শিক্ষা দিয়াতো অতি প্ৰয়োজনীয়। কাৰণ পিচপৰা অঞ্চল বিলাকত যদি সেইটো নহয় তেতিয়াহলে এই অঞ্চলবিলাক সদায়েই পিচপৰি থাকিব। সেইকাৰণে এই প্ৰস্তাৱটো অতি সময়োপযোগী হৈছে বুলি মই ভাবিছো। গতিকে আমি আশা ৰাখিছো-এইটো বিৰোধী পক্ষই দিয়া প্ৰস্তাৱ বুলি বিৰোধীতা কৰিব নালাগে-কাৰণ দেশৰ স্বাৰ্থৰ খাতিৰত এইঁ প্ৰস্তাৱটো সকলোৱে সমৰ্থন কৰা উচিত। ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্য সামৰিলোঁ।

শ্ৰীজানকী নাথ সন্দিকৈ :— উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি জানে যে আমাৰ দেশৰ কিমান লৰাছোৱালীয়ে বৰ্ত্তমান কোনো লিখা-পঢ়া নিশিকাকৈ জীৱন যাত্ৰা কৰি আহিছে। এই লিখা-পঢা শিক্ষা দিবৰ কাৰণে আজি আমাৰ চৰকাৰে অজস্ৰ টকা পইচা খৰচ কৰিছে। কিন্তু এইখিনি প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত ভালকৈ বা অতি শৃংখলাবদ্ধভাৱে সমস্যাবিলাক সমাধান নকৰাৰ কাৰণে বহুতো অঞ্চলৰ লৰা-ছোৱালীবোৰে শিক্ষা পাবৰ কাৰণে কোনো সুবিধাই পোৱা নাই। তাৰোপৰি যিবোৰৰ যোগেদি যেনেদৰে সুবিধা দিব লাগিছিল-সেইবিলাকৰ প্ৰতি আমাৰ চৰকাৰে আওকান কৰি থকাৰ ফলত আজি সকলো সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে আৰু যিবোৰ জেগাত সাধাৰণতে ৰাইজ সজাগ, শিক্ষিত সেই অঞ্চল বিলাকতেই চৰকাৰে বৰ বেছি অনুদান দিয়ে আৰু সাহায্য পায়। সেইকাৰণে আমাৰ লক্ষ্য যে বিশেষকৈ চৰ অঞ্চলৰ লৰাছোৱালী, পিচপৰা অঞ্চলৰ লৰাছোৱালী, চাহবাগিচা আদি অঞ্চলবিলাকত কাম কৰি থকা লোকৰ লৰাছোৱালী আদি সকলো লৰাছোৱালীয়ে যাতে সহজে শিক্ষা উপাৰ্জন কৰিবলৈ সুবিধা পায় তাৰ কাৰণেহে আমি চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা সমৰ্থন বিচাৰি তেখেত সকলক টানি ধৰি আছো। কিন্তু এই

বিষয়ত দেখা যায় যে চৰকাৰে প্ৰথমেই উদাসীনতাৰ মনোভাৱ গ্ৰহণ কৰে। সাধাৰণতে অনুন্নত অঞ্চলৰ লৰাছোৱালীবোৰৰ লিখা-পঢ়াৰ কাৰণে বৰ বেছিকৈ ধাউতি থকা নেদেখোঁ। অভিভাবক সকলৰ অৱস্থা শোচনীয় হোৱাৰ কাৰণে তেওঁলোকে শিক্ষা প্ৰদানৰ কাৰণে লৰাছোৱালী আগবঢ়াই দিবলৈ সমৰ্থ নহয়—তেনেবিলাক কাৰণতেই আমাৰ হাজাৰ হাজাৰ লৰাছোৱালী নিৰক্ষৰ হৈ দেশত নিৰক্ষৰতাৰ সংখ্যা বঢ়াইছে। ইয়াৰ সমাধান কৰিবলৈ হলে আমাৰ চৰকাৰে নিতান্তই এইবিলাক অঞ্চলত 'ক,খ', ফলাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি যিবিলাক শিক্ষানুষ্ঠানৰ দৰকাৰ হৈছে সেই স্কুলবোৰ সংস্থাপন কৰি দিয়াৰ জৰিয়তেহে এই কাম সমাধা হব পাৰে। এইখিনি নকৰাৰ কাৰণে আৰু আজি তেখেতসকলে কোনো বাধ্যতামূলক শিক্ষা বিস্তাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা নকৰাৰ কাৰণে আমাৰ দেশখন পিচ পৰা আৰু অশিক্ষিত হৈ আছে।

আজি মিজোৰাম ৰাজ্য অসমৰ পৰা পৃথকক হৈ যোৱাত অসমৰ শিক্ষিত লোকৰ সংখ্যাৰ হাৰ তেনেই কমি গল। ইয়াৰ কাৰণ উপাধ্যক্ষ মহোদয় আপুনি জানে যে মিজোৰামত কাৰ প্ৰভাৱত কেনেকৈ শিক্ষা বিস্তাৰ হৈছিল আৰু কেনেকৈ শতকৰা প্ৰায় গোটেইখিনি লোকেই শিক্ষিত হবলৈ সুবিধা পাইছে আৰু হৈছে? কিন্তু আমাৰ দেশত বিষষকৈ অসমত যি যি সুবিধা চৰকাৰে আগবঢ়াইছে-সেইটোৱেই যথেষ্ট নহয় সেইবিলাক ঠিকমতে চিজিল কৰি দিয়াত সক্ৰিয় অংশ গ্ৰহণ কৰা নাই।

আমি আজি শুনিবলৈ পাইছো যে ক'ৰবাত এজন শিক্ষকে এখন স্কুলত এজন ছাত্ৰ পঢ়াই আছে আৰু ক'ৰবাত দুখন স্কুল এজন শিক্ষকে চায়. এই পৰিস্থিতি কিয় হব লগা হ'ল? সেই অঞ্চলত ৰাইজৰ কি লৰা ছোৱালী নাই নেকি? সেই অঞ্চলত বসবাস কৰা মানুহবিলাকে শিক্ষাৰ পৰা আঁতৰি থাকৰ খোজ নেকি? আচলতে আমাৰ দেশত মানুহ যি উদামত চলিছে সেই উদাম যোগাই তুলিবলৈ চৰকাৰে চেষ্টা নকৰে। কোনেও নিয়মানুবৰ্ত্তিতাৰ কাৰণে চেষ্টা নকৰে আজি সৰু সৰু লৰাছোৱালী বিলাকক বিদ্যালত যি শিক্ষা দিছে সেইঁ শিক্ষা যথেষ্ট নহয়। নিয়মানুবৰ্ত্তিতা আত্মসংযম শিক্ষক সকলৰ নাথাকিলে ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে ভাল শিক্ষা আহৰণ কৰিব নোৱাৰে। আজি অসম চৰকাৰে অনুদান দিয়া স্কুল বিলাকত সেইখিনি শিক্ষা দিছে নে নাই চাবৰ কাৰণে তেখেত সকলৰ সময় নাই। ওপৰৰ পৰিদৰ্শক সকলে কি পদ্ধতিত লৰা

ছোৱালী বিলাক আগবাঢ়িছে সেইটো লক্ষ্য কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ সময় নাই। দেখা যায় আমি সদায় অনভিজ্ঞ শিক্ষক সকলৰ হাতত কন কন লৰা ছোৱালীৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰে। মই আগতে কৈছো যে মিজোৰাম অঞ্চলত আজি কিয় শতকৰা ১০০ জনেই শিক্ষিত ? আৰু তেনেকৈ গাতে লাগি থকা দেশখনৰ আজি কিয় শতকৰা ৮০-৮৫ ভাগ নিৰক্ষৰ। তাৰ কাৰণ হৈছে পাতুৰী সকলে সমাজক যেনেকৈ শিক্ষা প্ৰদান কৰাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিছে, আমাৰ সমাজত সেই সোতৰ অভাব। আৰু আমি তেনেকুৱা উৎসাহ উদ্দিপনা যোগাব পৰা নাই। আমাৰ চৰকাৰে যি কামেই হাতত নলওক কিয় সেই ফালেই আমাৰ ৰাজ্যজৰ মন শুকাই যায়। আজি গাওঁৰ স্কুল বিলাকত মহকুমা পৰিষদৰ মানুহে গৈ সভাপতি সম্পাদক হয় কিন্তু যেতিয়া স্কুলঘৰটো বতাহত ভাঙি যায় তেতিয়া কিন্তু মহকুমা পৰিষদ নাযায় গাওঁৰ মানুহে ভাল কৰি দিব লাগিব। ফলত এটা সমন্বয় নাইকীয়া হৈছে। গতিকে যদি লৰা ছোৱালীক বাধ্যতমূলকভাবে শিক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হয় তেতিয়া নিশ্চয় কিছু শিক্ষা আহৰন কৰিব। আৰু যি সকল তথাপি আগবাঢ়ি আহিব নোখোজে তেওঁলোকক কিবা সহায় কৰি হলেও আগবঢ়াই আনিব লাগিব। সেই কাৰণে মই বাৰে বাৰে কৈ আছো এই শিক্ষাৰ কাৰণে এটা পৰিপক্ক আচনি লব লাগে আৰু এই আচনি নোহোৱাৰ ফলত আমাৰ লৰা ছোৱালীয়ে আজি ৬ বছৰ বয়সতো স্কুললৈ গৈয়ো ক খ লিখিব নোৱাৰে। গতিকে আজি যিটো প্ৰস্তাৱ আমাৰ বৰা ডাঙৰীয়াই আনিছে সেইটো বৰ সময়োপযোগী প্ৰস্তাৱ। ১৪ বছৰ আগৰ কালছোৱাত আমাৰ লৰা ছোৱালীয়ে উপযুক্ত শিক্ষা লাভ কৰিবৰ কাৰণে সা-সুবিধা দিব লাগিব অকল আখৰ চিনা শিক্ষা দিলেই নহব গতিশীল পৃথিৱী এখনত পৰিবৰ্ত্তনমুখী শিক্ষালৈ লক্ষ্য কৰি আমি এনে কিছুমান শিক্ষা দিব লাগিব যাৰ দ্বাৰা আমাৰ লৰা ছোৱালীয়ে ১৪ বছৰৰ ভিতৰত ব্যৱহাৰিক জ্ঞানৰ পৰিপক্কতা আহৰন কৰিব পাৰে। যি সকল অভিভাৱকৰ অৱস্থা একেবাৰে বেয়া উপাৰ্জন অতি কম আৰু উপায় তেওঁলোকৰ নাই। অকল তেওঁলোকৰ লৰাছোৱালীক বাধ্যতামূলক শিক্ষা দিলেই নহব, তেওঁলোকক অন্যান্য সা-সুবিধাৰ বিনামূলীয়াকৈ অন্ততঃ এম ই স্কুল পৰ্য্যন্ত শিক্ষাৰ সুবিধা দিব লাগিব। এইটো নিতান্ত আৱশ্যক। কিন্তু এইটো কথাও ঠিক যে যি শিক্ষা দিলে লৰা ছোৱালী শিক্ষিত হয় বা উন্নতি

হয় তেনেশিক্ষা প্রচলনৰ আবশ্যকতা আছে কিন্তু তাৰ কাৰণে তদাৰকৰও দৰ্কাৰ। এই সদনতে কেৱবাৰো চৰকাৰ পক্ষৰ পৰা কোৱা হৈছে যে যিবিলাক অঞ্চলত বাইজ এতিয়াও পিচপৰি আছে, নিতান্ত দৰিদ্ৰ সেই অঞ্চলত চৰকাৰে নিজে তদাৰক কৰি হ'লেও চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা স্কুল ঘৰ নিৰ্ম্মান কৰি, শিক্ষক নিয়োগ কৰি সেই অঞ্চলত যাতে লৰা ছোৱালীয়ে উচিত শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰে তাৰ চেষ্টা চৰকাৰে কৰিব লাগে।

কিন্তু আজিলৈকে পিছপৰা অঞ্চলবিলাকত নিৰক্ষৰতা দুৰীকৰণ কৰিবলৈ চৰকাৰে কোনো ব্যৱস্থা কৰা নাই। যোৰহাট, নগাওঁ, গুৱাহাটী আদিৰ নিছিনা নগৰ চহৰৰ কাষত একোখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় পাতি দিলে, তাৰ দ্বাৰাই গোটেই ৰাজ্যখনত নিৰক্ষৰতা দুৰীকৰণ নহব। কিমান গাৱঁত এতিয়ালৈকে প্ৰাথমিক স্কুলেই খুলিবলৈ বাকী আছে, তাৰ শেহতীয়া হিচাব এটা আমাৰ চৰকাৰে দিছে। যদি একোখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ো গঢ়ি নুঠে তেতিয়াহলে, নিৰক্ষৰতা দুৰীকৰণ কৰিবলৈ মানুহে কেনেকৈ সুবিধা পাব? চৰকাৰে মাত্ৰ অযথাই টকা পইছা খৰচ কৰি আছে। খেতিৰ কথাকৈছে, কোনে ৰাজনীতি কৰিছে, কোনে ভাল কৰিছে, কোনে বেয়া কৰিছে—এই বিলাক কথাৰ নানাধৰণে প্ৰচাৰকাৰ্য্য চলাই যিমান বিলাক টকা পইছা খৰছ কৰিছে, সেইবিলাক টকাৰে যদি নিৰক্ষৰতা দুৰীকৰণ কৰাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিলে-হেতেন। এইখিনিকে কৈ মই প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণী মাৰিলোঁ।

*শ্ৰীপিট সিং কোৱঁৰঃ— মাননীয় মহোদয় অধ্যক্ষ মাননীয় বৰা ডাঙৰীয়াই অনা প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰি মই কেইটামান কথা কবলৈ আগবাঢিছো।

এই প্ৰস্তাৱটো একেবাৰেই পোনপটীয়া, কোনো ভাজ নাই। প্ৰস্তাৱটো হৈছে এই......... "অসম বিধা সভাৰ এই অধিবেশনে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে যে, ১৪ বছৰ পৰ্য্যন্ত ৰাজ্যখনৰ সকলো ল'ৰা-ছোৱালীৰ কাৰণে এই বছৰৰ পৰা বাধ্যতামূলক আৰু বিনামূলীয়া এম, ই, এম, ভি, আৰু উচ্চ বুনিয়াদী শিক্ষা প্ৰৱৰ্তন কৰা হওঁক।" আজি আমাৰ সন্মুখত প্ৰথম আৰু প্ৰধান প্ৰশ্ন হৈছে আমাৰ ৰাজ্যখনত শতকৰা কিমান জন মানুহে

*Speech not corrected

চহী কৰিব পৰা হৈছে ; চেঞ্চাসে প্ৰকাশকৰা হিছাপমতে দেখা যায় যে, শতকৰা মাত্ৰ ২৮ জন লোকেহে চহী কৰিব পৰা অৱস্থা হৈছেগৈ। কিন্তু আমাৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য মিজোৰাম, যি মিজোৰাম এসময়ত অসমৰে এখন জিলা আছিল, তাত আজি এই হিছাবটো হৈছে শতকৰা ৩৪ নে শতকৰা ৩৭ জন। তাত যে বাঢ়িব পাৰিলে আমাৰ ইয়াত কিয় বাঢ়িব নোৱাৰিলে? কাগজে-পত্ৰে প্ৰাইমাৰী শিক্ষা বাধ্যতামূলক কৰা হৈছে বুলি কোৱা হৈছে যদিও কামত কিন্তু হৈ উঠা নাই। ১২ বছৰৰ পৰা ১৮ বছৰলৈকে যি সকলে কোনো শিক্ষা লাভ কৰাৰ সুবিধা নেপালে সেই সকলৰ কাৰণে শিক্ষা পোৱাৰ এটা ব্যৱস্থা কৰিবৰ কাৰণে যোৱা ডেৰ দুইবছৰত কোৱা হৈছিল যদিও সি কিন্তু এতিয়াও বাস্তৱত পৰিণত নহ'ল। তাৰ পিছত দুই এখন স্কুল খুলিলে। ১১ বছৰৰ ১৮ বছৰলৈকে নহয়। প্ৰায়মেৰী স্কুলত যি সকলৰ ল'ৰা-ছোৱালীয়ে পঢ়িছে সেইসকলৰ কাৰণে বেলেগ স্কুল খুলি ৫০ টকা দৰ্মহাত শিক্ষক দিছে। ৫০ টকা দৰ্মহা এজন শিক্ষকে পাই ল'ৰা ছোৱালীক পঢ়ুৱাবলৈ কেতিয়াও উৎসাহিত নহয়। সেইবিলাককো কাৰ্যকৰী হোৱা যেন অনুমান নহয়। বহুতো স্কুলত কোনো শিক্ষক নেযায়। ৫০ টকাত কেনেকৈ শিক্ষকতা কৰে? আন আন বৃত্তিধাৰী সকলৰ নিছিনাকৈ অন্ততঃ ১৫০ টকা দিলেও ভাল বুলি ভাবে। সেইটোও কৰা নাই, ল'ৰা-ছোৱালীৰ সংখ্যাও ক্ৰমান্বয়ে কমি যাবলৈহে ধৰিছে। নৈশ বিদ্যালয় বিলাকৰ ক্ষেত্ৰতো থিক তেনেকুৱাই। শিক্ষকে স্কুললৈ নোযোৱাকৈয়ে দৰ্মহা লৈ থাকে। মোৰ সমষ্টিৰে অন্তৰ্গত মাণিকপুৰ বোলা জেগা এডোখৰত থকা নৈশ বিদ্যালয়তে এইটো হৈ আছে। পঢ়াবও নেজানে। চতুৰ্থ পঞ্চম মান শ্ৰেণীলৈকেহে পঢ়ে। ৰাজনৈতিক ফালৰ পৰাইহে এইবিলাক নিয়োগ কৰা হৈছে। পঢ়াবৰ সংস্থান নোহোৱা মাক বাপেকে ল'ৰা-ছোৱালীৰ পঢ়াৰ যোগাৰ দিব নোৱাৰি লোকৰ গৰু-গাই চৰাবলৈ পঠায় নিজৰ পেট প্ৰৱৰ্তাবৰ কাৰণেহে। সেইদৰে ছোৱালী বিলাককো পিছপৰা সম্প্ৰদায় বিলাকৰ, আৰ্থিক দুৰৱস্থাৰ লোক সকলে স্কুললৈ পথোৱা বেলেগ কথা, পেটৰ ভাতমুঠিৰে যাতে সংস্থান হয় তাৰ কাৰণে লোকৰ ল'ৰা-ছোৱালীক কোলা বোকোচাত লবলৈ পঠাই দিয়ে। ১৪ বছৰলৈকে ল'ৰা-ছোৱালীক বিনা মূলীয়া শিক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা থকা ভাৰতীয় সংবিধান ১৯৫০ চনতে গ্ৰহণ কৰা স্বত্ত্বেও আজিলৈকে তাক বাস্তৱত কাৰ্যকৰী কৰাৰ

উদাহৰণ আমি কতো নেদেখিলো ।

চৰকাৰে এনেয়ে বাহিৰত মিটিঙত বহুত মিটিং কৰি তাত বক্তৃতা দি বিভিন্ন ধৰণৰ সা-সুবিধা দিছো বুলি কৈ ফুৰিছে কিন্তু শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এতিয়ালৈকে বহুত টকা খৰচ হৈছে যদিও শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কোনো অগ্ৰগতি লাভ কৰিব পৰা নাই য'ত স্কুল আছে কেৱল তাতেই স্কুলৰ সংখ্যা বঢ়োৱা হৈছে আৰু তাতেই বেচিকৈ টকা খৰচ হৈ আছে কিন্তু য'ত স্কুল অত্যন্ত দৰকাৰ আৰু যিবিলাক পিছপৰা ঠাই তাত হলে কোনো ব্যৱস্থা কৰা নাই । এইবাৰ মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে য'ত স্কুল নাই তাত শিক্ষক দিব লাগিব আৰু তাৰ পিছতহে ল'ৰা-ছোৱালী গোটাব লাগিব কিন্তু এনেবিলাক কথা প্ৰকৃততে কাৰ্যকৰী হৈছেনে নাই সেইটোহে চাব লাগে । ব্যাপ্তিষ্ট মিচেনাৰী সকলে ল'ৰা-ছোৱালীক শিক্ষা দিয়ে আৰু তাৰ পিছতহে তেওঁলোকৰ ধৰ্ম্মলৈ ল'ৰা-ছোৱালী বিলাকক আকৃষ্ট কৰে । কিন্তু চৰকাৰে ব্যাপ্তিষ্ট সকলৰ নিচিনাকৈ স্কুলৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই । য'ত স্কুল আছে তাতেই নতুন স্কুল প্ৰতিষ্ঠা কৰা আছে কিন্তু য'ত একেবাৰে স্কুল নাই তাত হলে স্কুল প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ কাৰণে কোনো ব্যৱস্থা কৰা নাই । ওপৰৰ শ্ৰেণীৰ কথা বাদেই দিয়ক তৃতীয় শ্ৰেণীলৈকে পঢ়াবলৈ সুবিধা নাই । গতিকেই অন্যান্য শিতানৰ পৰা হলেও টকা আনি এই যিটো প্ৰস্তাৱ অনা হৈছে সেই প্ৰস্তাৱ অনুযায়ী স্কুল নথকা ঠাইত স্কুল প্ৰতিষ্ঠা কৰি তাত লব লগীয়া সকলো ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে আৰু আৱশ্যক হলে তাত অতিৰিক্ত মঞ্জুৰী দিব লাগে । একেবাৰতে গোটেই ৰাজ্যখনত নকৰিলেও জিলা মহকুমা পৰ্য্যায়ৰ পৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে । যেনেকৈ আবকাৰী আইনখন কোনোবা কোনোবা জিলা বা মহকুমাতহে প্ৰণয়ন কৰা হৈছে বা প্ৰয়োগ কৰিব পৰা হৈছে ঠিক তেনেকৈ এই ক্ষেত্ৰতো জিলা বা মহকুমা পৰ্য্যায়ৰ পৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে । কিন্তু যোৱা ৩০ বছৰে এই ধৰণৰ ব্যৱস্থা লোৱা দেখা নগ'ল । তাৰোপৰি বহু সময়ত দেখা যায় কিছুমান শিক্ষকে আন আন ঠাইলৈ ডেপুটেশ্যনত যোৱাৰ পিছত সেই ঠাইত নতুনকৈ কোনো শিক্ষক নোলোৱাৰ বাবে স্কুলবোৰত বহুত অসুবিধা আহি পৰিছে আৰু যিখিনি শিক্ষা এই শিক্ষক সকলৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে পাইছিল তাৰ পৰাও তেওঁলোক বঞ্চিত হব লগীয়া হৈছে । কিন্তু

আনহাতেদি চৰকাৰে কৈ ফুৰিছে আমাৰ ৰাজ্যখন প্ৰজাৰ মঙ্গলকামী ৰাজ্য, তাত ৰাইজে শিক্ষা-দীক্ষা পাইছে, সুখে শান্তিৰে খাবলৈ পাইছে, ৰাইজৰ অৱস্থা স্বচ্ছল হৈ পৰিছে ইত্যাদি কিন্তু প্ৰকৃততে সেইটো একেবাৰেই হোৱা নাই। গতিকে এই প্ৰস্তাৱটো বিৰোধী পক্ষৰ পৰা অনা হৈছে বুলি বিবেচনা নকৰি যাতে প্ৰস্তাৱটো চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰি প্ৰস্তাৱটোৰ মনোমত নীতি গ্ৰহন কৰি তাক কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা হাতত লব লাগে। এইখিনিকে কৈ প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

* শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) ঃ—এই প্ৰস্তাৱটো কাৰ্যকৰী কৰাৰ সম্পৰ্কত কাৰো মনত কোনো সন্দেহ নাই। এই প্ৰস্তাৱটোৰ সম্পৰ্কত যিখিনি উল্লেখ কৰা হৈছে, সংবিধানত তাৰ ব্যৱস্থা আছে। সাংবিধানিক মতে ১৪ বছৰ বয়সলৈকে বিনামূলীয়া ভাবে আৰু বাধ্যতামূলক যি শিক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে বুলি কৈছে এই গোটেইখিনি দায়িত্ব সংবিধানৰ দায়িত্বৰ ওপৰত আৰোপিত হৈ আছে আৰু এই দায়িত্ব আৰোপিত কৰিবলৈ আমি চেষ্টা কৰিব লাগে আৰু এইদিশত চেষ্টা কৰি থকাও হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত মাননীয় সদস্য কোঁৱৰ ডাঙৰীয়াই কৈছে যে বাধ্যবাধকতামূলক শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাছিল। প্ৰাথমিক পৰ্য্যায়ত আমি শিক্ষা বাধ্যতামূলক কৰিছো, কিন্তু বাধ্যতামূলক শিক্ষা প্ৰৱৰ্তন কৰি চৰকাৰে অভিভাৱকক বাধ্য কৰোৱাতকৈ দেখা যায় গাৱে ভূঁৱে শিক্ষাৰ কাৰণে ৰাইজ বোচ আগ্ৰহশীল আৰু জাগ্ৰত আৰু ৰাইজ সকল জাগ্ৰিত হোৱাৰ কাৰণেই তেওঁলোকে নিজেই য'ত য'ত স্কুল নাছিল সেইবিলাক ঠাইত স্কুল প্ৰতিস্থা কৰিবলৈ আগবাঢ় আহিছে। সেইকাৰণেই বৰা ডাঙৰীয়াই অনা প্ৰস্তাৱটোত উল্লেখ কৰা মতেই সংবিধানত উল্লেখ কৰা আছে। সংবিধান মতেই আমি আগবাঢ় গৈ আছো গতিকেই যিহেতু সংবিধানত যিটো কথা আছে সেইটো প্ৰস্তাৱ আকাৰে যে লব লাগে সেইটো নাভাবো। সংবিধানত থকাৰ কাৰণেই এইটো গুৰুত্বপূৰ্ণ। সংবিধানত যিবিলাক কথা সন্নিবিষ্ট আছে সেইবিলাক আকৌ, চৰকাৰে প্ৰস্তাৱ আকাৰে লোৱাটো প্ৰয়োজন বুলি মই নাভাবো। সংবিধানত যিবিলাক কথা আছে প্ৰস্তাৱ আকাৰে পুনৰুক্তি কৰি প্ৰস্তাৱ তাক ললে কাৰ্য্যকৰী কৰাত বহুত অসুবিধা আছে। তাৰোপৰি এই বছৰৰ পৰাই

*Speech not corrected

কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ কোৱা হৈছে, এই বছৰেই কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ হলে আৰু বাধ্যতামূলক ভাবে সেই প্ৰস্তাৱ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ যিখিনি যা-যোগাৰ কৰিব লাগিব আৰু আৰ্থিক দিশৰ পৰা যিখিনি বন্দোৱস্তী কৰিব লাগিব সেইখিনি ভালকৈ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা নকৰি এই বছৰেই কাৰ্য্যকৰী কৰিব লাগিব; এই কথাটোৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিব লাগিব আৰু প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত ইয়াক কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰা যায় নে নাযায় তাতো গুৰুত্ব দিব লগীয়া হৈছে। তাৰোপৰি এই ক্ষেত্ৰত আৰ্থিক সাহাৰ্য্য আগবঢ়োৱৰ ক্ষেত্ৰত সাহাৰ্য্য আগবঢ়াব পৰা যাব নে নেযায় সেইটোও চাব লগিয়া হৈছে, যদি আৰ্থিক সাহাৰ্য্যই দিব পৰা নাযায় তেনে অৱস্থাত প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহন কৰাৰ পিছত তাক আৰু কৰ্য্যকৰী কৰা নহব। গতিকে তেনে অৱস্থাত প্ৰস্তাৱটো লোৱা নোলোৱা সমান কথা হব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বছৰতে এই প্ৰস্তাৱটো কাৰ্য্যকৰী কৰিবৰ বাবে এই প্ৰস্তাৱত কোৱা হৈছে কিন্তু প্ৰস্তাৱটো কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰা নহয়। গতিকে যদি প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰা হয় তেনেহলেও কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰা নহয়। যিটো প্ৰস্তাৱ সময়ৰ ফালৰ পৰা কাৰ্য্যকৰী কৰিব নোৱাৰি তেনে প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰা কিমানদূৰ যুগুত হব সেইটো ভাৱিব লগা কথা। সেই কাৰণে প্ৰস্তাৱটো উল্লেখ কৰা বিষয়বস্তুখিনি সম্পূৰ্ণৰূপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে। আৰু সেই বিষয়বস্তুৰ প্ৰতি চৰকাৰ আগ্ৰহশীল। আৰু চৰকাৰে এই বিষয়ে কাম কৰিব। কিন্তু এই বছৰতে এই প্ৰস্তাৱটো কাৰ্য্যকৰী কৰা সম্ভৱ নহব। সেই কাৰণে "এই বছৰত" যদি এই কথাটো এই প্ৰস্তাৱত নাথাকিলহেতেন তেনেহলে প্ৰস্তাৱটো সৰ্ব্বাঙ্গ সুন্দৰ হ'লহেতেন। এই কথাটো সংবিধানতো আছে. আৰু সংবিধানত থকা কথা এটা প্ৰস্তাৱ দিয়াত মোৰ কোনো দ্বিমত নাই। গতিকে যদি এই বছৰত প্ৰস্তাৱটো কাৰ্য্যকৰী কৰা কথা নাথাকিলহেতেন তেতিয়াহলে প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰাত কোনো ধৰণৰ আপত্তি নাছিল। কিন্তু এই বছৰৰ পৰাই কাৰ্যকৰী কৰিব লগা হোৱাৰ কাৰণে এই প্ৰস্তাৱটো কাৰ্য্যকৰী দিশৰ পৰা গ্ৰহণ কৰাত অসুবিধা আছে। অৰ্থাত প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰিলেও ই অকৃতকাৰ্য্যকৰী হৈ থাকিব আৰু বিধান সভাত গ্ৰহণ কৰা প্ৰস্তাৱটো কামত লগাব নোৱাৰাটো পৰিতাপৰ কথা। আৰু দেখাটো ভাল নহয়। গতিকে মই বৰা ডাঙৰীয়াক

অনুৰোধ কৰিলে। যাতে এই প্ৰস্তাৱটোৰ পৰা এই বছৰ এই কথাটো বাদ দিব পাৰিলে প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰাত আপত্তি নাই। এই প্ৰস্তাৱটো এই বছৰতে কাৰ্য্যকৰী কৰা সম্ভৱ নহব। অৱশ্যে অতিৰিক্ত প্ৰস্তাব হিচাবে হলেও গ্ৰহণ কৰি লম। কিন্তু এই প্ৰস্তাৱটো এই বছৰতে কাৰ্যকৰী কৰাত চৰকাৰৰ পক্ষৰ পৰা যথেষ্ট অসুবিধা আছে। গতিকে প্ৰস্তাৱটো সংশোধন কৰি দিব লাগে।

* শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা — অধ্যক্ষ মহোদয়, সংবিধান ৰচনা কৰা লোকসকল আমাতকৈ কম মেধাবী নাছিল। তেখেত সকলৰ নিশ্চই দূৰদৰ্শীতা কোনো গুণে কম নাছিল। সেইখিনি শ্ৰদ্ধাৰে আমি সংবিধান গ্ৰহণ কৰিছিলো। সংবিধানত আছিল যে সংবিধান ৰচনা হোৱাৰ দহ বছৰৰ ভিতৰতে সংবিধানৰ ৪৫ অনুচ্ছেদ মতে ১৯৬০ চনৰ ভিতৰতে ১৪ বছৰ বয়সৰ সমগ্ৰ ল'ৰা ছোৱালীকে বাধ্যতামূলক আৰু বিনামূলীয়া শিক্ষা ব্যৱস্থা দিয়াৰ কাৰ্য্য ব্যৱস্থা লব লাগে। সেইখিনি থকা সত্বেও ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীৰ পৰা এতিয়ালৈকে ১৯৬০ পাৰ হৈ গ'ল আৰু এতিয়া ১৯৭৭ চনৰ ২৬ জানুৱাৰী পাৰ হৈ গ'ল এই ২৮ বছৰ কালতো আমি এইটো লব নোৱাৰিলো। এতিয়া মুখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৈছে যে এই বছৰৰ পৰা নহলে তেখেতে প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। ইমান মেলা চিকাৰ বিচাৰিলে কেনেকৈ হয়। আমাৰ এটা কথা আছে "নাৰাখি সিচিলে জলৰো ক্ষয় নাই" আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে গাঠী নাইকীয়া চুঙাত অৰ্থাৎ এপাৰতে হোৱা চুঙাত গাখীৰ আৰু গুৰ ভৰাবলৈ বিচাৰিছে। সেই কাৰণে এই প্ৰস্তাৱটো খাতাংভাৱে অনা হৈছে। জনসাধাৰণৰ আশা-আকাংক্ষাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এই প্ৰস্তাৱটো আনিব লগা হৈছে। আৰু সংবিধানৰ নিয়মাৱলী অন্তভূক্ত ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে প্ৰস্তাৱৰ এটা ব্যৱস্থা আমি গা-এৰাই থাকিব বিচাৰিছো। আজি এই বিধান সভাত বাধ্যতামূলক শিক্ষা বা সকলো ল'ৰা-ছোৱালীকে বিনামূলীয়া শিক্ষা দিয়াৰ সংবিধান সন্মত ব্যৱস্থা অনুযায়ী সকলোৰে যেনেকৈ তেপাহ আছে বুলি কোৱা হৈছে আমিও তেনেকৈ আমাৰ দায়িত্ব এৰাব নোৱাৰো। গতিকে ইয়াৰ কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থা লব লাগিব। বিধান সভাত গৃহীত প্ৰস্তাৱৰ জৰিয়তে চৰকাৰকে এই ক্ষমতা দিয়া হৈছে। আৰু চৰকাৰে এই বিধান সভাৰ

*Speech not corrected

ওপৰত বিশ্বাস ৰাখি এই বিধান সভাত গৃহীত হোৱা প্ৰস্তাৱৰ সকলো ৰকমৰ ব্যৱস্থা লবৰ কাৰণে সুবিধা থাকিব আৰু যদি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা পইচা আনিব লগা হয় তেনেহলে কেন্দ্ৰীয় চৰকৰৰ পৰা এই টকা অনাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। তেখেতে এই ২৮ বছৰেও এই প্ৰস্তাৱটো কাৰ্যকৰী কৰিব নোৱাৰাটো দুখৰ বিষয়। আৰু ইয়াৰ বাবে ৰাইজে যথেষ্ট কষ্ট কৰিব লগা হৈছে। সংস্কৃতত এটা কথা আছে—

ল'ৰা-ছোৱালীক শিক্ষা দিব নোৱাৰিলে বাপেকো শত্ৰু হৈ যায়, আৰু মাকো বৈৰী হৈ যাব পাৰে ততুপৰি সংবিধানৰ নিৰ্দ্দেশনা দি আহিছে। গতিকে আমি এই প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰা আৱশ্যক হৈ পৰিছে! আজি মুৰ্খ ল'ৰা অজ্ঞানী ল'ৰা-ছোৱালীৰ দ্বাৰা আমাৰ দেশৰ অৱস্থা কি হব সেইটো সকলোৱে জানে। শাস্ত্ৰসন্মত ভাৱে, নীতি সন্মত ভাৱে আৰু জ্ঞান দিবৰ বাবে আমাৰ দেশৰ ল'ৰা-ছোৱালীক শিক্ষা দিব লাগে। আৰু আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ নীতিগত ভাৱে শিক্ষা দিব পাৰিব লাগিব। গৰ্ভত যদি সন্তান মৰি যায় তাতে আনন্দ আছে, উপজি যদি সন্তান মৰি যায় তাতো আনন্দ আছে বা সন্তান হীন হলেও আনন্দ আছে কিন্তু ল'ৰা-ছোৱালীক উপযুক্ত শিক্ষা দিব নোৱাৰাটো ইয়াতোকৰি দুখৰ কথা। ল'ৰা-ছোলীক অবিদ্যান ৰখাতকৈ জন্ম হৈ মৰাই ভাল। অজ্ঞানী মূৰ্খ সন্তানৰ দ্বাৰা সমাজ বা পিতৃ মাতৃৰ কি ধৰণৰ বিপদ হব পাৰে বা বোজা হব পাৰে সেইটো সকলোৱে জানে। আজি আমাৰ সংবিধানত সকলো সুবিধা দিয়া স্বত্বেও আমি আমাৰ উঠি অহা ল'ৰা ছোৱালীক উপযুক্ত ভাবে শিক্ষা দিব পৰা নাই। কথাটো এতিয়া এনে ধৰণৰ হ'ল হেতেন যে, নেখাওঁ ভাত খুৱালি নিগিলো কি কৰ কৰ। ইয়াৰোপৰি নাজানি কৰিলে পাপ তিলৰ সমান, জানি কৰিলে মেৰুৰ সমান। আজি আমাৰ এম, এল, এ এম পি, ডাঙৰ ডাঙৰ লোক সকলে তেওঁ-লোকৰ ল'ৰা-ছোৱালী কনভেণ্ট, পাব্লিক স্কুল আদিত পঢ়িবলৈ দিছে কিন্তু আমাৰ সাধাৰণ মানুহ বিলাকে আজি নানা ৰকমৰ বিপদৰ সন্মুখিন হব লগা হৈছে। প্ৰসংগক্ৰমে মই এইখিনিতে এটা কথা উল্লেখ কৰিব পাৰো যে, পণ্ডিত নেহেৰু বিলাতত স্কুলত পঢ়োতে তেওঁৰ পিতাক মতিলালে যাতে পুতেকে কোনো অসুবিধা ভোগ নকৰে তাৰ বাবে যত্ন লৈ দিনে দিনে এনে ধৰণে গাড়ীৰ ব্যৱস্থা কৰি দিছিল যে, পুতেকে ধনিষ্ঠমানো কষ্টত নপৰে।

কিন্তু তেনেকুৱাকে ৰখা হৈছে সোধাত তেখেতে উত্তৰ দিছিল যে "মোৰ ল'ৰাই কোনো ৰকমৰ অভাৱত যাতে পৰিবলগীয়া নহয়, ভৱিষ্যত জীৱনত অভাৱৰ কাৰণে কোনো ৰকমৰ সংকোচনত যাতে ভুগিব নেলাগে এইটোৰ কাৰণেই তেনে ধৰণৰ ব্যৱস্থা কৰিছোঁ"। সেই জৱহৰলাল নেহেৰু এদিন প্ৰধান মন্ত্ৰী হ'ল তেখেতৰ দুহিতাও প্ৰধান মন্ত্ৰী হ'ল। তাৰ পাছত আমাৰ বন্ধুতেই এম, এল, এ মন্ত্ৰী হ'ল। যদি এই সকলো বিলাক কথা জানি শুনিও প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ শিক্ষাৰ কাৰণে অলপ মান চিন্তা নকৰো, যদি এন্ধাৰ গুছাবলৈ চাকি এগচিও জলাই নিদিওঁ, চাকি এগচিৰে পোহৰটো নহয়, মাত্ৰ অকণমান এন্ধাৰ গুছাবলৈ এইটো এটা চেষ্টা মাত্ৰ; ইয়েই যথেষ্ট নহয়, তথাপি চাকি এগচি জ্বলাব লাগে। এই প্ৰস্তাৱটো কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ যাওঁতে অসুবিধাত নপৰে। পইচা নাই। কিন্তু পইচা যোগাৰ কৰিব লাগিব। যোগাৰ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। এই প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰিলে তাৰ পিচতেই পইচাৰ যোগাৰ কৰিব লাগিব চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা। প্ৰস্তাৱৰ পিচৰে পৰা দায়িত্ব আহিব আৰু তাৰ কাৰণেই জনসাধাৰণে চৰকাৰ পাতিছে প্ৰতিনিধি পাতি দি। যদি সেই দায়িত্ব পালন কৰা নহয় বা পাতিবলৈ কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থা লবলৈ চেষ্টা কৰা নহয় তেতিয়াহলে চৰকাৰৰনো দৰকাৰ বা প্ৰতিনিধিৰনো কিহৰ প্ৰয়োজন।

মাননীয় অধ্যক্ষ :—এমেণ্ডমেণ্টৰ কথা সম্পৰ্কে কওক।

শ্ৰীগৌৰীশংকৰ ভট্টাচাৰ্য:—দিয়াই দিছেনেকি ?

মাননীয় অধ্যক্ষ:—নাই দিয়া।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা:—সংশোধন কৰিব নালগে। এইটো বুজাবলৈহে চেষ্টা কৰিছো। যাতে সংশোধনী নানি বা এইটো বুজিবলৈ চেষ্টা কৰে।

মাননীয় অধ্যক্ষ:—সাত মিনিট আছে।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা:— শেষ কৰিম সংশোধনী নানি এই দায়িত্বশীল আৰু দায়িত্বপূৰ্ণ প্ৰস্তাৱ দুটা যাতে গ্ৰহণ কৰে তাকে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিছো। মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে বাধ্যতামূলক কৰিব নালাগে কিন্তু বাইজে যিমানখিনি স্কুল পাতিলে সেইখিনিকে লব পৰা নাই। আগ্ৰহ থকা নথকাৰ কথাও আছে।

স্বাধীনতাৰ ত্ৰিশ বছৰ পিছতো আজি শতকৰা আঠাইশ ভাগ মাত্ৰ সাক্ষৰ হৈছে আৰু বাকী একসত্তৰ বাসত্তৰ ভাগ লোক নিৰক্ষৰ হৈয়েই থাকি গ'ল। সেই সকলৰ কাৰণে চৰকাৰে কৰিব লগীয়া বহুত আছে। যিসকলে স্কুল সাজিব জনা নাই সেই সেই সকলৰ কল্যাণৰ, সেইসকল জনজাতীয় মানুহৰ বাবে সেইসকল পিচপৰা লোকৰ কাৰণে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বালিত পৰি থকা সেইসকলৰ কাৰণে, আলিয়ে বামে গাৱঁলীয়া অঞ্চলত থকা সকলৰ কাৰণে, বোকাত পৰি থকা সকলৰ কাৰণে, তেওঁবিলাকক আগবঢ়াই আনিবৰ কাৰণে এইটো কৰিব লগীয়া হৈছে। প্ৰগতি আৰু পৰিবৰ্ত্তন দুয়োটা আছে। পৰিবৰ্ত্তনৰ লগত এইটো মিলাই চাব লাগিব। মই আপোনাৰ জৰিয়তে মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয় আৰু তেখেতৰ সতীৰ্থ সকলক অনুৰোধ জনাওঁ দেশখনৰ আশু কল্যাণৰ কথা চিন্তা কৰি এই প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

শ্ৰীশৰৎচন্দ্ৰ সিংহ, মুখ্যমন্ত্ৰীঃ—মই তেখেতক উত্তৰ কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিছো।

(ভইচ ঃনকাৰ)

মাননীয় অধ্যক্ষঃ—মই পঢ়ি দিছো ঃ অসম বিধান সভাৰ এই অধিবেশনে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে যে ১৪ বছৰ বয়স পৰ্য্যন্ত ৰাজ্যখনৰ সমগ্ৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ কাৰণে এই বছৰৰ পৰা বাধ্যতামূলক আৰু বিনামূলীয়া এম-ই-এম-ভি আৰু বুনিয়াদী শিক্ষা প্ৰবৰ্ত্তন কৰা হওক।

(The House divided)

The results of divisions :

Ayes—18

Noes—49

The resolution is lost. The House stands adjourned till 2—30 P. M.

(After Launch)

Special Motion

Mr. Deputy Speaker— Shri Manabendra Sarma and Shri Lakshmi Kanta Saikia, Special Motion No.1.

Absent.

Shri Manabendra Nath Sarma and Shri Lakshmi Kanta Saikia, Special Motion No. 2. Absent.

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই মোৰ প্ৰস্তাবটো উত্থাপন কৰিছো। "১৯৭৭ চনৰ ৪ মে তাৰিখে ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মৰগীয়া বানচৰ সন্দৰ্ভত মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে দিয়া বিবৃত্তিৰ ওপৰত উদ্ভৱ হোৱা পৰিস্থিতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হওক।"

উপাধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই অসম চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰী সকলে মৰগীয়া বানচ বিচাৰি আন্দোলন কৰা আগকনত উপস্থিত হোৱাৰ সময়ত এই সদনত যোৱা ৪ মে তাৰিখে যি বিবৃতি দিছে, যাৰ জৰিয়তে অসমৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ হব লগা আন্দোলন নহবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰা হৈছে বুলি কোৱা হৈছে আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলক তেখেতসকলৰ (চৰকাৰৰ) দ্বাৰা লোৱা ব্যৱস্থাটো সমৰ্থন জনাবৰ কাৰণে আৰু জনসাধাৰণক তেখেতসকলৰ সিদ্ধান্ত বা চৰকাৰৰ সেই সিদ্ধান্তৰ প্ৰতি সমৰ্থন জনাবৰ কাৰণে যি আহ্বান দিছিল সেই আহ্বান প্ৰকৃততে কৰ্ম্মচাৰী সকলে মানি লব নোৱাৰিলে। কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ যি বিলাক দাবী আৰু যি যি কাৰণত সেই দাবী বোৰ উত্থাপিত কৰিছে আৰু সেই দাবী বোৰ পুৰণ নোহোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ৰাজ্য জুৰি ধৰ্ম্মঘট কৰাৰ যি সিদ্ধান্ত ঘোষণা কৰিছে সেই সিদ্ধান্তৰ পৰা কৰ্ম্মচাৰী সকলক আঁতৰাই আনিবৰ কাৰণে অৰ্থাৎ তেখেতলোকৰ সিদ্ধান্ত পৰিহাৰ কৰি কৰ্ম্মচাৰী সকলে আন্দোলন নকৰিবৰ কাৰণে যি প্ৰচেষ্টা মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কৰিছিল সেই প্ৰচেষ্টা ব্যৰ্থ হল। ব্যৰ্থ হোৱাৰ কাৰণ হল যে কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ দাবী তেখেত সকলে যি ধৰণে পুৰ হব লাগে বুলি ভাবে, চৰকাৰৰ ব্যৱস্থাই সেই সিদ্ধান্ত পুৰণ কৰিব পৰা নাই। মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কৰ্ম্মচাৰী সকলে পাব লগা মৰগীয়া বানচৰ এটা অংশ এই বছৰত নগদ হিচাবে পৰিশোধ কৰিবলৈ ব্যৱস্থা কৰিছে, বাকী টকাটো অহা তিনিটা বিত্তীয় বছৰত কিষ্টি হিচাবে দিবলৈ বিচাৰিছে। ১৯৭৪ চনত চৰকাৰে দিব বুলি ঘোষণা কৰা বা ১৯৭৪ চনৰ পৰা আজিলৈকে দিব লাগে বুলি যিখিনি টকা এই কৰ্ম্মচাৰী সকলক দিব লগা হৈছে সেই টকাটো যদি তেতিয়াৰ পৰা দি আহিলেহেতেন তেতিয়াহলে আজিৰ এই সমস্যাটো নিশ্চয় উদ্ভৱ নহলহেতেন। তেতিয়া যে এই টকা কৰ্ম্মচাৰী সকলক দিব লগা অবস্থা বা পৰিবেশ বা পৰিস্থিতি নাছিল

এনে নহয়। তেতিয়া যে চৰকাৰৰ হাতত থকা বিত্তীয় ব্যৱস্থা আজিৰ দৰে নাছিল সেইটোও নহয়। কিন্তু দিয়া নহল। বৰঞ্চ ১৯৭৫ চনৰ ২৬ জুন তাৰিখে দেশত জৰুৰীকালিন অবস্থা ঘোষণা কৰাৰ পিচত জৰুৰীকালিন অৱস্থা উঠাই লোৱাৰ সিদিনা ১৯৭৭ চনৰ মাৰ্চ মাহলৈকে এই সময় চোৱাত অসমৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ বিভিন্ন সন্থাৰ দ্বাৰা যুটীয়া আন্দোলন পৰিষদে প্ৰায় ১৬—১৭ বাৰ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ লগত আলোচনাত বহিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিছিল। মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ প্ৰতি সহানুভূতি নথকাৰ কাৰণে সেই বিলাক সময়ত আলোচনা পতা নহল। সেই জৰুৰীকালিন সময় চোৱাত কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ তৰফৰ পৰা আলোচনাৰ মাধ্যমেৰে তেখেতলোকৰ দাবী পৰ্য্যায়ক্ৰমে আদায় কৰাৰ যি ব্যৱস্থা লবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছিল, সেই ব্যৱস্থাটো যদি চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে গ্ৰহণ কৰিলেহেঁতেন, আজি এই সমস্যাটোৰ নিশ্চয় উদ্ভব নহলহেতেন। আজি ১৯৭৪ চনৰ পৰা পৰি থকা টকাৰ কাৰণে একে লগে এটা বিৰাট সংখ্যক টকা কৰ্ম্মচাৰী সকলক দিব লগা হৈছে। মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে লগতে কৈছে যে এই বিৰাট সংখ্যক টকা যদি কৰ্ম্মচাৰী সকলক একেলগে দিয়া হয় তেতিয়াহলে ৰাজ্যখনৰ উন্নয়ণ বা উন্নতিৰ অৰ্থে কল্যাণ মূলক যি বিলাক আচনি লব লাগিব, সেই আচনি বিলাকৰ কাৰণে টকা নাই-কীয়া হৈ যাব। দেখাত যদি সেই কথাষাৰ মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কোৱাৰ দৰে জন-সাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ হয় তেতিয়াহলে আমাৰ জনসাধাৰণে হয়তো কৰ্ম্মচাৰী সকলক জগৰীয়া কৰিবৰ কাৰণে সুবিধা পাব। চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলক দিব লগা ধনৰ কাৰণে ৰাজ্যখনৰ উন্নয়ণত বা উন্নতিত কল্যাণ মূলক আচান লোৱাত বাধা পৰিব, ৰাইজ সকালে সেই বাধা সহ্য কৰিব নোৱাৰে বা নালাগিব। এই দুটা কথা আহিব। এই ধৰণৰ ৰাজ্যৰ কৰ্ম্মচাৰী আৰু ৰাইজৰ মাজত ব্যৱধান, পাৰ্থক্য আনিব খোজা হৈছে, ই এটা প্ৰমাণ।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই কথা দঢ়াই কব খুজিছো যে ৰাইজ আৰু চৰকাৰৰ মাজত, ৰাইজ আৰু কৰ্ম্মচাৰীৰ মাজত, কৰ্ম্মচাৰী আৰু চৰকাৰৰ মাজত কোনো ৰকম প্ৰভেদ বা সমান্তৰাল ভাবে বেলেগে বেলেগে চলাটো সাংগঠনিক ফালৰ পৰা আবশ্যক থাকিলেও প্ৰকৃততে দেশখন একেলগে চলাব লাগিব। সেই ব্যৱধান আঁতৰাব লাগিব। চৰকাৰে কৰ্ম্মচাৰী আৰু ৰাইজৰ মাজত পাৰ্থক্য বিভেদ আনি দিয়া মানে বাপেক আৰু পুতেকৰ মাজত বিভেদ

আনি দিয়া একে কথা। চৰকাৰ যদি বাপেক হয়, ৰাইজ যদি মাক হয় আৰু কৰ্ম্মচাৰীজন পুতেক হয়, জোৱায়েক হয়, ভাগিনীয়েক হয় তেতিয়া হলে পৰিয়ালৰ কৰ্ম্মচাৰী জন আৰু অভিভাবকৰ মাজত এটা ঘৰুৱালি সম্বন্ধ হব। ৰাইজ আৰু কৰ্ম্মচাৰীৰ মাজত কোনো ৰকমৰ বিভেদ নোহোৱাকৈ আচলতে সমাজখন পৰিচালনা কৰাৰ দায়িত্ব লব পাৰিব লাগিব। ঐক্যবদ্ধ হবৰ কাৰণে চৰকাৰৰ পিচত ৰাইজ থিয় হব পাৰিব লাগিব। কৰ্ম্মচাৰী সকলক ৰাইজৰ পৰা আতৰাই দিয়াৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিব সেই কথা থাকিব নোৱাৰে। সেই কাৰণে ৰাইজে যদি সমৰ্থন কৰিব লগা হয়, ৰাইজে যদি গ্ৰহণ কৰিব লগা হয় তেতিয়া হলে ৰাইজ আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মাজত পাৰ্থক্য নথকাকৈ এটা সিদ্ধান্ত উলিয়াব পাৰিলে সমস্যাটোৰ আচলতে সমাধান হব। ঠিক তেনেকৈ চৰকাৰ আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মাজত যি অঙ্গাঅঙ্গী সম্বন্ধ সেই সম্বন্ধটো বিচ্ছেদ হোৱাটো আমি কামনা নকৰো। আজি এখন দেশ বুলিলে, চৰকাৰ বুলিলে কৰ্ম্মচাৰী ৰাইজ সকলোকে লৈ দেশখন হয়। সেই সময়ত ৰাইজ, কৰ্ম্মচাৰী আৰু চৰকাৰৰ লগত পিঠিয়াপিঠি হলে কেতিয়াও দেশ চলিব নোৱাৰে। আন্দোলন হোৱা মানে, দাবী উত্থাপিত কৰা মানে, দাবী উত্থাপিত কৰি তৎকালিন সমাধান কৰিব নোৱাৰা মানে যে চৰকাৰ আৰু কৰ্ম্মচাৰী দুফালে যাব লাগিব এনে নহয়। সেইটো এটা সৃষ্টিৰ নেতৃত্বত কেতিয়াও সহযোগ পদ্ধতিত হব নোৱাৰে। সেই কাৰণে এই কথা বিলাক আমি সুক্ষ্ম ভাবে সকলো কোণৰ পৰা বিবেচনা কৰিব লাগিব যাতে চৰকাৰ আৰু কৰ্ম্মচাৰী, কৰ্ম্মচাৰী আৰু ৰাইজৰ মাজত বিভেদ থাকিব নোৱাৰে বা উত্থাপিত হব নোৱাৰে। তাক কৰিবলৈ হলে চৰকাৰে নিজৰ পালিত কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ গঠন মূলক আন্দোলনৰ আৱশ্যকতা আমি কোনেও নুই কৰিব নোৱাৰো। যদি চৰকাৰ থাকে চৰকাৰৰ লগত কৰ্ম্মচাৰী থাকিব। তেখেত লোকৰ গঠন মূলক দাবী আৰু গঠন মূলক আন্দোলন যিহেতু পৰিবৰ্তনৰ কাৰণে আবশ্যক আছে, সেই খিনি নিশ্চয় কৰাৰ স্থল বা সুবিধা থাকিব লাগিব।

সেইবুলি কৰ্ম্মচাৰীসকলক যাতে আন্দোলন কৰিবৰ কাৰণে উত্তেজিত কৰিব লাগে—সেইটোকেই চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা নেতৃত্ব কৰিব লাগে—সেইটো কেতিয়াও হব নোৱাৰে। তাৰ কাৰণে চৰকাৰৰ এই নেতৃত্বই সোনকালে বিষয়টো ভালদৰে বুজিব লাগিব। যোৱা দুটা বছৰ অৰ্থাৎ জৰুৰীকালিন

শাসনতেই যদি আলোচনা কৰিলেহেতেন আৰু সেই আলোচনাৰ মাজেদি প্ৰাপ্যখিনি তেতিয়াৰ পৰাই দি গলেহেতেন তেতিয়াহলে আজিৰ এই পৰি- স্থিতি নিশ্চয় নহলহেতেন। ইয়াৰ কাৰণে জগৰীয়া কোন ? ইয়াৰ কাৰণে জগৰীয়া কৰ্ম্মচাৰী নহয়— ইয়াৰ কাৰণে জগৰীয়া চৰকাৰৰ নেতৃত্ব আৰু ইয়াৰ কাৰণে জগৰীয়া হব নেতৃত্ব লোৱা চৰকাৰে। আজি চৰকাৰৰ অদূৰদৰ্শিতাৰ কাৰণে এইবিলাক সদস্যা সমাধান কৰাত বিফল হৈছে। আজি একেলগে ৪৭ কোটি বা ৪৯ কোটি টকা যিমান টকাই দিবলগীয়া হওক—সেই টকা দিবৰ কাৰণে যদি চৰকাৰে স্বীকাৰ কৰিছে বা স্বীকৃতি দিছে—তেতিয়াহলে সেই টকা ক্ৰমান্বয়ে দি অহা হলে এই সমস্যা কেতিয়াবাই সমাধান হলহে- তেন। ১৯৭৪ চনৰ পৰাই কৰ্ম্মচাৰীসকলৰ এই মৰণীয়া বানচ দি যোৱা হলে আজি ১০ জনৰ লাঠি এজনৰ বোজাস্বৰূপ নহলহেতেন আৰু এডাল- এডালকৈ ভাগ কৰি সকলোৱে লাঠি লৈ গুচি যাব পাৰিলেহেতেন আৰু ই হাতৰ সাৰথি হলহেতেন। থিক তেনেকৈয়ে কৰ্ম্মচাৰীৰ প্ৰাপ্যখিনি যদি মাহে মাহে দি গলহেতেন তেতিয়াহলে চৰকাৰে আজি যিবিলাক আচনিত বাধা পৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে, কল্যাণমূলক আচনিত বাধা পৰাৰ কথা কৈছে— সেইবিলাক কথা নোলালহেতেন। কিন্তু সেইটো নকৰি চৰকাৰে গদ গদ অৱস্থাত থাকিল। যিটো অৱস্থা জৰুৰীকালিন অৱস্থাৰে সমাধান কৰিবলৈ চাইছিল— কাৰণ জৰুৰীকালিন অৱস্থাত কৰ্ম্মচাৰীসকল, ৰাইজসকল আৰু জনসাধাৰণে আন্দোলন কৰিব নোৱাৰে।

আন্দোলনৰ প্ৰতি সমৰ্থন জনাব নোৱাৰাকৈ জৰুৰীকালিন অৱস্থা আনি দিছিল। চৰকাৰী নীতিৰ প্ৰতি সমৰ্থন জনোৱাৰ বাহিৰে কোনো কথা বা কোনো সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰা কৰি সকলো নাইকীয়া কৰি দিয়া হৈছিল আৰু এতিয়াও তাকেই কৰিবলৈ ওলাইছে। সেইকাৰণে আজি এই অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছে। চৰকাৰৰ এনে ভুল নীতিক কোনেও মানি লব নোৱাৰে। সেইকাৰণে আজি কৰ্ম্মচাৰী সকলে দীৰ্ঘদিন আন্দোলন কৰাৰ উপক্ৰম কৰিছে— তেখেতলোকৰ প্ৰাপ্যৰ কাৰণে, ন্যায্য দাবীৰ কাৰণে, লৰা- ছোৱালীৰ সাম্সুবিধাৰ কাৰণে, চিকিৎসাৰ কাৰণে প্ৰাপ্যখিনি দাবী কৰি, আন্দোলন কৰি, ধৰ্ম্মগত কৰাৰ আৱশ্যক হৈছে আৰু সহযোগিতাৰে আন্দোলন কৰিবলগীয়া হৈছে। কিন্তু এইটো কথা যাতে অসহযোগ পৰ্যন্ত আন্দোলন

হবলগীয়া নহয় আৰু আন্দোলন হবলগীয়া সকলো পৰিস্থিতি বা পবিবেশ মুক্ত কৰি চৰকাৰ চলিব পাৰে, কৰ্ম্মচাৰী সকলেও এই অৱস্থাত পৰিবলগীয়া নহয়, চৰকাৰ আৰু কৰ্ম্মচাৰীৰ মাজত তথা চৰকাৰ আৰু ৰাইজৰ মাজত কোনো ৰকমৰ বিভেদ সৃষ্টি নহয়—তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই বিভেদৰ সৃষ্টি কৰাৰ বাবে কোন দায়ী ? দায়ী চৰকাৰ, দায়ী নেতৃত্ব, দায়ী নেতৃত্বত থকা চৰকাৰ। সেই কাৰণে সময়ে সময়ে আৱশ্যক বুজি সকলো দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ সমৰ্থ হব লাগিব। যদি চৰকাৰৰ দোষ নহয়—তেতিয়াহলে কিয় চৰকাৰে তিনি চাৰিটা কিস্তিত টকা দিবলৈ স্বীকাৰ কৰিব লগীয়া হৈছে ? সিদ্ধান্ত লব লগীয়া হৈছে ? আজি যিটো সিদ্ধান্ত লব লগীয়া হল—সেইটো কিয় আগতে লব নোৱাৰিলে ? চৰকাৰৰ এই ভুলৰ কাৰণে কৰ্মচাৰীসকলে কিয় ক্ষমা কৰিব, কিয় প্ৰাপ্য এৰি দিব ? আনহাতে আমাৰ চৰকাৰে এটা কথা কৈছে যে—এইদৰে টকা মানুহৰ হাতত পৰিলেই বস্তুৰ দাম বজাৰত বাঢ়িব. মুদ্ৰাস্ফীতি হব—নীতিগতভাৱে কথাটো সচাঁ। কাৰণ আজিও যদি সেই টকা একেলগে দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিবলগীয়া হয়—তেতিয়াহলে কোনোবাই তিনি হেজাৰ কোনোবাই দুই হেজাৰ কোনোবাই সাত হেজাৰ টকা পাব আৰু সেই টকা বজাৰত পৰিবই আৰু তেতিয়া মুদ্ৰাস্ফীতি হোৱাটো স্বাভাৱিক। কিন্তু সেই টকা খৰছ কৰাৰ পাচত কৰ্মচাৰী সকলৰ হাতত, ৰাইজৰ হাতত পইচা নৈ নাথাকে। গতিকে পিচ দিনাই যদি বস্তুৰ দাম কমাব নোৱাৰা ব্যৱস্থা নাৰাখে—তেতিয়াহলে ৰাইজে বা কৰ্মচাৰীসকলে বজাৰ মিতাব নোৱাৰা অৱস্থাৰ এটা পৰিবেশত পৰিবগৈ। সেইকাৰণে মুদ্ৰাস্ফীতি যাতে কোনো ৰকমে হব লগীয়া অৱস্থা নহয়—তেতিয়াহলে বক্তৃতাৰে নহয়, প্ৰস্তাৱেৰে নহয়; দম্ভৰে নহয়—কেৱল ইয়াৰ কাৰ্য্য ব্যৱস্থাৰে সমাধা কৰিব লাগিব। সেই কাৰণে যেতিয়াই কৰ্মচাৰীসকলে পাব লাগিছিল তেতিয়াৰ পৰা ক্ৰমান্বয়ে দৰ্ম্মহাৰ লগত দি দিব লাগিছিল। এইটো চৰকাৰৰ ভুলৰ কাৰণে আজি চৰকাৰে সকলো বিপদ নিজে চপাই আনি বাটৰ কচু গাত ঘঁহিছে। তাৰ পাছত জন সাধাৰণক কব বিচাৰিছে যে পৰিকল্পনাত যদি বাধা পৰিব লগীয়া নহয়, কল্যাণমূলক আচনিত যদি বাধা পৰিব লগীয়া নহয়—তাৰ কাৰণে কৰ্মচাৰীসকলক চৰকাৰে যিখিনি দিব বিচাৰিছে—সেইখিনিত যাতে সন্তুষ্ট হয় আৰু এই পদ্ধতি যাতে কৰ্ম্মচাৰীসকলে গ্ৰহণ কৰে তাৰ কাৰণে জন-

সাধাৰণে সমৰ্থন জনাওক, বিৰোধী পক্ষ্যই সমৰ্থন জনাওক, বিভিন্ন ৰাজনৈতিক দলে সমৰ্থন জনাওক ইত্যাদি কথা কৈছে। কিন্তু এখন দেশ চলিবৰ কাৰণে জনসাধাৰণে বা কৰ্মচাৰী সকলে বা বিভিন্ন সংস্থা সমূহে বা ৰাজনৈতিক দলে সহযোগ নকৰিলে—দেশখন সুস্থিৰে চলিব নোৱাৰে। আজি ইউনিয়ন বা সংস্থাই বা সভা-সমিতি বিলাকে চৰকাৰক বিপদত পেলাবৰ কাৰণে গঠিত নহয়—এই সংস্থা বা সভা সমিতি গঠন কৰা হয় দেশখন সুস্থিৰে চলাবৰ বাবে সকলোৱে নিজৰ নিজৰ ক্ষেত্ৰত লবলগীয়া দায়িত্ব পালন কৰিবৰ বাবে কিছুমান সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। স্বাধীন দেশখনত সেইখিনি পালন কৰিব লগীয়া নিজস্ব দায়িত্ব আছে। এই দায়িত্ব কেৱল মন্ত্ৰীৰেই নহয়, বিত্তমন্ত্ৰীৰেই নহয়, মালিক সকলৰেই নহয়, চেক্ৰেটৰী, বিধানসভাৰ সদস্য বা বিষয়া সকলৰেই নহয়—সৰ্ব্বসাধাৰণ ৰাইজৰ, সৰ্ব্বসাধাৰণ কৰ্মচাৰীৰ আজি এইখন দেশত এটা নিৰাময় অৱস্থা আনিবলৈ এইখিনি কাম কৰা যায়। কুশল-মঙ্গলৰ পথ বিচাৰি সুখে-সন্তোষে খাবলৈ জীয়াই থাকিবলৈ ব্যৱস্থা কৰা সকলোৰে দায়িত্ব আছে। সেইফালৰ পৰা ইউনিয়ন সংগঠন কৰা সকলৰ আজি দায়িত্ব কেতিয়াও চৰকাৰৰ দায়িত্বতকৈ কম নহয়। দেশাত্মবোধ থকা যিকোনো ইউ-নিয়ন যিকোনো সংগঠন যিকোনো অনুষ্ঠান ব্যক্তিৰ নেতৃত্বই সেই দায়িত্ব আজি একান্তচিত্তে পালন কৰিব লাগিব। সেইখিনি কৰিবৰ কাৰণে কৰ্মচাৰী সকলেই হওক বা কৃষকেই হওক সেই সকলক সংগঠন কৰিব কাৰণে এনে ধৰণৰ সুবিধা দিয়াৰো নেতৃত্বৰ দায়িত্ব। সেই কাৰণে চৰকাৰ আৰু কৰ্মচাৰী, চৰকাৰ আৰু অনুষ্ঠান, চৰকাৰ আৰু মজদুৰ খেতিয়কৰ মাজত যাতে কোনো ৰকমৰ দালালি কৰা নহয়, সেই ব্যৱস্থা লয়। যাতে মজদুৰ সকলে বা ইউনিয়নৰ সভ্য সকলে ইয়াৰ প্ৰতি নজৰ লয় আৰু নেতৃত্ব কৰে। যোৱা পাঁচ তাৰিখে সমগ্ৰ ৰাজ্য জুৰি অভূতপূৰ্ব্ব ধৰ্মঘত হৈছে—আৰু তাৰ প্ৰতি যদি আওকাণ কৰা হয়, চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা তেখেতলোকৰ প্ৰাপ্যখিনি দিয়াৰ পৰিবৰ্ত্তে কেৱল কয়—কৰ্মচাৰী সকলৰ কাৰণে, কৰ্মকৰ্ত্তা সকলৰ কাৰণে, সংগঠক সকলৰ কাৰণে চৰকাৰৰ-আগ দুৱাৰ পিচ দুৱাৰ মুকলি আছে। এইদৰে কৰি থাকিলে সমস্যা সমাধান নহয়। কিন্তু এনেকুৱা সমাধানৰ সিদ্ধান্ত উলিয়াব লাগিব যি সিদ্ধান্তৰ জৰিয়তে—কৰ্মচাৰীসকলৰ প্ৰাপ্যৰ বাবে যিখিনি কাৰণ উল্লেখ কৰিছে—সেইখিনি পোৱাত যাতে কোনো ব্যতিক্ৰম নহয়—তেনেকুৱা পথ উলিয়াব লাগিব—যি পদ্ধতিৰ দ্বাৰা দেশ চলে, চৰকাৰ চলে, ৰাইজ আৰু

কৰ্মচাৰীৰ কোনো বিভেদ সৃষ্টি নহয় ।

মোৰ মনত আছে এসময়ত যেতিয়া প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ শিক্ষক সকলে আন্দোলন কৰিবলৈ লৈছিল সেই সময়ত মুখ্যমন্ত্ৰীৰ দায়ীত্বত থকা শ্ৰীবিষ্ণু মেধিয়ে এটা কথাকৈছিল যে প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ শিক্ষক সকলে আন্দোলন কৰোতে যদি দা-দৰ্ম্মহা দিয়াৰ কাৰণে ৰাইজে সমৰ্থন কৰে তেনেহলে তাৰ কাৰণে ৰাইজৰ ওপৰতে হেঁচা পৰিব । কিয়নো তেখেতলোকৰ ওপৰতে খাজনা বা বেছিকৈ টেক্স বঢ়াব লাগিব আৰু তাৰ কাৰণে খেতিয়ক ৰাইজৰ কষ্ট হব আৰু সেইটোত যদি জনসাধাৰনে সমৰ্থন কৰে তেনেহলে আমি এওঁলোকক দৰ্ম্মহা বঢ়াই দিব পাৰো । মুকলিভাবে শ্ৰীবিষ্ণু মেধিয়ে ৰাইজক এই আহ্বান দিছিল আৰু তেতিয়া ৰাইজৰ মাজত বিভ্ৰান্তিৰ সৃষ্টি হৈছিল। তেখেতলোকৰ মাজত ধাৰনা হৈছিল যে শিক্ষকে দৰ্ম্মহা পায়ে আছে আৰু যদি তাৰ ওপৰত দৰ্ম্মহা পাৰ লাগে আৰু যদি সেই দৰ্ম্মহা আমাৰ ওপৰত টেক্স বা খাজনা লগাই দিয়ে তেনেহলে আমিনো গৈ সভাত তেওঁলোকক সমৰ্থন কৰি আমাৰ নিজৰ বিপদ আমি কিয় নিজে মাতি আনো । এই-ধৰনে ৰাইজ আৰু শিক্ষকৰ মাজত এটা বিভ্ৰান্তিৰ সৃষ্টি হৈছিল । এই আন্দোলন ব্যৰ্থ কৰিবৰ কাৰণে আজিৰ মুখ্যমন্ত্ৰীয়েও চেষ্টা কৰিছে । মুখ্য-মন্ত্ৰীৰ বিবৃতিত কৈছে যে যিখিনি পইছা আছে, সেইখিনি ৰাইজৰ কল্যানমূলক আচনিৰ কাৰণে ৰখা হৈছে আৰু সেই খিনি ৰাজকোষৰ পৰা উলিয়াই দিলে জনসাধাৰণৰ কল্যানমূলক আচনিৰ কাৰনে পইছা নাথাকিব আৰু তেতিয়াহলে ৰাইজে আমাক দোষ দিব নোৱাৰে । এইটো বৰ মাৰাত্মক কথা কৈছে । এই কথাষাৰ দেশখনক বচাবলৈ কোৱা নাই এই কথাষাৰ কোৱা হৈছে ৰাইজক বিভ্ৰান্ত কৰিবলৈ । ইয়াৰ দ্বাৰা কৰ্ম্মচাৰী সকলক আৰু বেছি আন্দোলনমুখী কৰা হব । এইটো কথা নহয় যে কৰ্ম্মচাৰী সকলক দৰ্ম্মহা দিলেই ৰাইজৰ কল্যানমূলক কাম নহব আৰু সেইখিনি পইছাৰে দেশৰ সকলো সমস্যা সমাধান হৈ যাব ! মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে দৃঢ়তাৰে এই ঘোষণা কৰিব নোৱাৰে । সেইখিনি সম্বল তেখেতৰ হাতত নাই । তেখেতে তেনে এখন আচনি লব পৰা বা ঘোষণা কৰিবৰ কাৰণে সম্বল হাতত নাই । সেই কাৰণে তেখেতৰ বিবৃতিতোৰ অন্তৰালত যিখিনি কথা আছে সেই খিনি সংশোধনৰ আৱশ্যক হৈছে । জনসাধাৰণ আৰু কৰ্ম্মচাৰীৰ মাজত যাতে

বিভ্ৰান্তি অনা নহয়, কাৰণ এই সকল মানুহৰ নাতি পুতি ভায়কে ভনিয়েক জোৱায়েকেই আমাৰ কৰ্ম্মচাৰী। ইয়াৰ মাজত এটা ৰাজনৈতিক চক্ৰান্ত সোমাই পৰিছে ইয়াৰ কাৰণে আমাৰ কোনো অৱস্থাৰ উন্নতি নহয়। সেই কাৰণে তেখেতৰ এই বিবৃত্তিটো সংস্কাৰ কৰিব লাগে জনসাধাৰণৰ বিশ্বাস ৰখাকৈ। আজি আন্দোলন কৰি এই সকল কৰ্ম্মচাৰীয়ে কেতিয়াও আমাৰ পৰা আতৰি যাবলৈ বিচৰা নাই। আজি অসমত ১ লাখতকৈও বেছি কৰ্ম্মচাৰী আছে আৰু তাৰ লগত প্ৰায় ৪৫ হাজাৰ প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ শিক্ষক চৰকাৰীকৰণৰ পাচত অন্তৰভুক্ত হৈছে আৰু অৰ্দ্ধচৰকাৰী লগ হৈ হয়তো ২ লাখ হব কিন্তু তেখেতসকল যদি ৰাইজৰ সেৱাৰ পৰা আতৰি যায় তেনে-হলে কিবা সমস্যাৰ সমাধান হব নে? গতিকে তেখেতলোকৰ আন্দোলনৰ কাৰণে যি পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হব তাৰ কাৰণে দায়ী বা জগৰীয়া কোন হব? তাৰ কাৰণে দায়ী হব চৰকাৰ। এই বিধান সভাত এই মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে বাৰে বাৰে কৈছে যে এই কৰ্ম্মচাৰী সকল যদি ভুলপথে গৈছে বা পাৰ্টিৰ কামত লাগিছে অপকৰ্ম্ম কৰিছে তাৰ কাৰণে কৰ্ম্মচাৰী সকল দোষী নহয়, দোষী মুখ্যমন্ত্ৰী নিজে। বুকুত হাত দি বুকু ফিণ্ডাই তেখেতে কৈছে যে কিবা ভুলৰ কাৰণে জগৰীয়া হব লাগিলে নিজে মূৰপাতি সেই দোষ গ্ৰহণ কৰিব। ভাৰতবৰ্ষৰ কেন্দ্ৰৰ ৰাজনীতিত ও তেনেকুৱা এটা ঘটনা হৈছিল। জনতা পাৰ্টিয়ে শাসনভাৰ লোৱাৰ পাচত কংগ্ৰেছৰ হকে কিবা দোষ হৈছে যদি তাৰ দাই দোষ মুৰপাতি লৈছে পাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীমতী ইন্দিৰা গান্ধীয়ে। কিন্তু সেইবুলি তেখেতক পাৰ্টিয়ে ক্ষমা কৰিছে নে? ৰাইজে তেখেতক ক্ষমা কৰিব নে? সেইদৰে মুখ্যমন্ত্ৰীয়েও গা বচাবৰ কাৰণে আসনত থাকি বক্তৃতাৰ সুবিধা পাই গাব বল দেখুৱাই মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাবে তেখেতৰ কেবিনেট সতীৰ্থ সকলৰ গাত দোষ নাই বুলি কলে জনসাধাৰণ বা কৰ্ম্মচাৰী সকল পতিয়ন যাব নে? ভুল কৰিছে যদি তেখেতৰ নেতৃত্বতে ভুল কৰিছে কাৰণ তেখেতলোকৰ মাজত এটা অঙ্গাঙ্গী সম্বন্ধ আছে, কাৰ গাত ভুল আছে ৰাইজে তাক বিচাৰ কৰিব জানে। তাৰ বিচাৰ ৰাইজে কৰিব। কাৰণ কুঠাৰৰ কোব নমনা আৰু বেজীৰ জলা মনা একেই কথা। অসমৰ গৃহমন্ত্ৰীয়ে তথ্য আৰু জনসংযোগৰ দায়ীত্বত থাকি যিবিলাক কিতাপ আজি ২ বছৰে প্ৰচাৰ কৰিলে সেইবিলাক চৰকাৰৰ বাজেটৰ টকাই খৰছ

কৰা নাই নে ? বাজেটৰ ওপৰিওঁ চান্দাঁৰ নামত টকা সংগ্ৰহ কৰি জয় প্ৰকাশৰ নিচিনা এজন মানুহক ট্ৰেইটৰ বুলি প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলালে, সঞ্জয়-গান্ধীক অসমৰ বুকুত আহি কোৰ মাৰি খেতিকৰা পৰ্য্যন্ত ছবি গ্ৰহণ কৰি প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলালে। সেই ছবি তোলা পইছা সেই কোৰ মাৰোতে খৰছ হোৱা পইছা এই প্ৰচাৰ কাৰ্য্যৰ কাৰণে খৰছ হোৱা পইছা ক'ৰ পৰা খৰছ কৰিলে ? জৰুৰী অৱস্থাৰ নামত এই কৰ্মচাৰী সকলে ৰাতি দিনে চৰকাৰে যেনেকৈ নিৰ্দ্দেশ দিছে তেনেকৈ কাম কৰিছে, পৰিশ্ৰম কৰিছে সেই পৰিশ্ৰমৰ বিমিময়ত তেখেতলোকৰ প্ৰাপ্যধনৰ পৰাও বঞ্চিত হৈ যাব এই কথা হব নোৱাৰে।

ক'লৈ গল আজি সেই ৰাস্তাৰ কাষে কাষে শ্ৰীমতী ইঁন্দিৰাগান্ধীৰ ছবিবোৰ, আজিৰ কাৰত ৰাখি বিভিন্ন কথা লিখিথোৱা চাইনবোৰ্ড বিলাক। চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগৰ ফালৰ পৰা আৰি থোৱা সেই 'ডাঙৰ ডাঙৰ চাইন-বোৰ্ড বিলাক আতৰাই পেলাবৰ কাৰণে কাক দিয়া হল ? সেইবিলাক টকাও কি চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ দা দৰ্ম্মহাৰ টকাৰ পৰাই দিবলাগিব ? আজি সকলোৱে এই বিলাক চৰকাৰৰ কথা বুজি পাইছে। কৰ্ম্মচাৰী সকলে দাবী কৰা বোনচ আদি দিব নোৱাৰে বুলি কলে কোনে মানিব ? খেতিয়কক ব্যৱস্থা দিবপৰা নাই, লৰাছোৱালীক পঢ়িবৰ কাৰণে ব্যৱস্থা দিয়া নাই, একো-খন চকী বেন্স দিব পৰা নাই। দিচপুৰ বিদ্যালয় খনৰে ঘৰ নাইকীয়া হৈ গল। জুই লাগি অলপ দিনৰ আগতে ভস্মীভূত হৈ গৈছে। তাৰ চালখনো লগাই দিবপৰা নাই। তাতে যোৱা ২১ এপ্ৰিলৰ দিনাখন বতাহে বাকী চোৱাও উকৰাই লৈ গল। তাৰ ঘৰটোও বনাই দিবপৰা নাই। লৰা-ছোৱালী বিলাকে পঢ়িব পৰা নাই। শিক্ষক সকল বহিবলৈ চকী নাই, ছাত্ৰ ছাত্ৰী বহিবলৈ বেঞ্চ নাই, লৰাছোৱালীক পঢ়ুৱাবলৈ নাই যাৱতীয় সা-সজুলি। কিন্তু লাখ লাখ কোটি কোটি টকা অন্যায়ভাৱে, অযথা সদায়েই খৰছ কৰি থকা হৈছে। সজ কামলৈ নহয়, বেশ্যা কামৰ কাৰণে খৰছ কৰি থকা হৈছে। বেশ্যা কাম কৰিবৰ কাৰণে সোপাসোপে টকা ওলায়। সজ কামৰ কাৰণে টকা নোলায়। প্ৰাপ্য টকা আদায় দিবলৈ টকাৰ নাটনি। চৰকাৰে কৰ্ম্মচাৰী সকলক বুজাবলৈ যিখিনি কথা কৈছে সেইখিনি চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলে নজনা নহয়। জৱাহৰ নগৰত যেতিয়া কংগ্ৰেছ অধিবেন বহিছিল

তেতিয়া, কি শিক্ষা বিভাগ, স্বাস্থ্য বিভাগ, পুলিচ বিভাগ, উদ্যোগ বিভাগ আদি চৰকাৰৰ যিমান বিলাক বিভাগ-বিভাগ আছে সেই সকলোবিলাক বিভাগকেই নিয়োগ কৰা হৈছিল। বিভাগীয় চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলে চৰকাৰৰ এই বিলাক কলকৌশলৰ কথা বুজিবলৈ কিবা বাকী আছে নেকি ? ইমান খিনি কথা বুজি পোৱাৰ পিছত মুখ্যমন্ত্ৰীৰ মৌসনা কথাত আৰু তেখেত সকল ভূল যাবনে ? কৌশলী ব্যৱস্থাৰ কাৰণে আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰী আজি সাৰি যাব-নোৱাৰিব।

মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য সমূহ যেনে,– ১৩ লাখ জনসংখ্যাৰে সৈতে মেঘালয়, চাৰে চাৰিলাখ জনসংখ্যাৰে সৈতে নগালেণ্ড, তিনিলাখ জনসংখ্যাৰে সৈতে অৰুণাচল—এই বিলাক ৰাজ্যৰ যি বিলাক বাজেট সেইবিলাক বাজেটৰ কথা কোন কৰ্ম্মচাৰীয়ে নেজানে ? কোনে নুবুজাকৈ আছে ? সকলোৰে আজি বুজি পাইছে। এই সকলোবিলাক ৰাজ্যৰ টকাৰ বজাৰ অসমৰ বজাৰত হয়। গুৱাহাটীৰ পৰা উত্তৰ লক্ষীমপুৰ-ডিব্ৰুগড়-লৈকে এই চোৱাই হৈছে এই ৰাজ্য মূহৰ বাজেটৰ পইছাৰ বজাৰ। অসমৰ মানুহে বয়বস্তুৰ বজাৰত, মাছৰ বজাৰত দৰদাম মাৰি থাকোতেই যায়, এইবিলাক ৰাজ্যৰ পৰা নামি অহা বেছি বেছি দৰ্ম্মহা পোৱা কৰ্ম্মচাৰী আৰু ধনঘটা সকলে মুখৰ আগতে ভাল বস্তুটো উঠাইলৈ গুছি যায়।

মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই আপোনাৰ জৰিয়তে আজি আমাৰ চৰকাৰ আৰু ৰাইজক সকিয়াই দিব খুজিছোঁ যে, মূল্য বাঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে অসমৰ বজাৰত বিশেষকৈ উজনীঅসমত অৰুণাচল, নগালেণ্ডৰ যি ধৰণৰ ধনৰ প্ৰচলন হৈছে যে, সেই বিলাক ৰাজ্যৰ লোকে অতি সহজে ভালৰ ভালবস্তুটো আমাৰ মানুহৰ মুখৰ আগত কিনি লৈ গুছি যায়। কিন্তু আমাৰ ৰাজ্যৰ লোক সকলে নোৱাৰে। এইদৰে আমাৰ মানুহ বিলাকৰ ককাল-কৰঙ্গন একেবাৰে চিন চাব নাইকীয়া হৈ শেষত ৰসাতললৈহে যাবগৈ। কাৰণ ভাল বস্তু যদি খাবলৈ নেপায় তেতিয়াহলে, অসমীয়াৰ এইবিলাক হব কৰ পৰা ? শকত কলাফুল, বহল বুকু লাহি খামুছি ককালৰে সৈতে অসমীয়াৰ যিটো প্ৰবাদ আছিল সেইটো আজি নাইকীয়া হৈ গৈছে। তাৰোপৰি, বাজেটৰ জৰিয়তে কৰিবলগীয়া কামখিনিও কৰিব পৰা নাই এই চৰকাৰে।

মানুহৰ শ্ৰীবৃদ্ধি একো নাইকীয়া হৈগৈছে। এইদৰে পুষ্টিকৰ খাদ্যৰ অভাৱত ভুগি ভুগি শেষত আমাৰ বংশধৰ বিলাকো বলবীৰ্য্য হীন হৈ পৰিবগৈ। কামিহাড় ওলোৱা অৱস্থা হৈছেগৈ। হাড় দাল দাল হৈ লিখিব পৰা অৱস্থা হৈছেগৈ। ইয়াৰ পিছত যে কি অৱস্থা হব তাক ভগবানেহে জানে ? আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীমালপেগু ডাঙৰীয়াই চিন্তা কৰিব নেলাগে, তেখেতে খাবলৈ পাব। মাজুলীত মাহ গাখীৰ, মাটি মাহ সকলো আছে খাবলৈ পাব। গতিকেই তেখেতৰ কঙ্কাল-কৰঙ্গন, কলাফুল নুওকায়। ভয় কৰিব নেলাগে। কিন্তু যি সকলৰ অন্য কোনো ব্যৱস্থা নাই, কামো কৰিব নোৱাৰে, যি সকলে মাহটো পূৰ হোৱালৈ বাট চাই থাকিব লাগে যি সকলে দৰ্মহা নেপালে জুই চকুৰ তললৈ নেযায়, সেই সকলৰ কথাটো আজি সেই কাৰণেই এই বিধান সভাত আলোচনা কৰিব লগীয়া হৈছে। সেই কাৰণেই আজি এই প্ৰস্তাৱ উত্থাপন কৰিবলগীয়া হৈছে। আমি জানো আমাৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মাজতো ব্যৱধান আছে। কোনোবা কৰ্ম্মচাৰীয়ে কম দৰ্ম্মহা পায়, কোনোবাই বেছি দৰ্মহা পায়, কোনোবাই ডাঙৰ ঘৰদুৱাৰৰ সুবিধাপাইছে, কোনোবাই লগুৱা-লিকচৌ আদিৰ সুবিধা পাইছে, আৰু কোনোবাই হয়তো এই বিলাকৰ বেলেগে কথা কোনোমতেহে জীৱন নিৰ্ব্বাহ কৰিবলগীয়া হৈছে। এই বৈষম্য আছে। অকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰী সকলৰ মাজতেই নহয়, আমাৰ দেশৰ, আমাৰ সমাজৰ প্ৰত্যেক স্তৰতে এক বিৰাট অৰ্থনৈতিক বৈষম্যতাই বিৰাজ কৰিছে। এই বৈষম্যৰ কাৰণে জগৰীয়া কোন ? ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টৰ দিনা ৰাতি ১২ বজাত ক্ষমতাৰ দখললৈ অহা আজি ৩০ বছৰে একাধাৰে প্ৰভূত্ব বিস্তাৰ কৰি অহা এই কংগ্ৰেছী দল আৰু কংগ্ৰেছী চৰকাৰেই ইয়াৰ বাবে একমাত্ৰ জগৰীয়া। অকল জাত পাতৰ ক্ষেত্ৰতেই এই বৈষম্য নহয়, জাত-পাতৰ পৰা আৰম্ভ কৰি, ভাষা-সভ্যতা কলা-কৃষ্টি, সকলোতে এই বৈষম্য বিৰাজ মান আৰু ই ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়িহে আছে। মহাত্মাগান্ধীৰ নামত শাসন কৰা এই চৰকাৰেই তাৰ কাৰণে একমাত্ৰ জগৰীয়া। দেশখন স্বাধীন হোৱাৰ লগে লগেই যদি সমাজ-বাদী অৰ্থনীতি, সমাজবাদী সংস্কৃতি নীতি, গ্ৰহণ কৰা হলহেতেঁন, সামাজিক পৰিবৰ্ত্তনৰ কাৰণে, অৰ্থনৈতিক পৰিবৰ্তনৰ কাৰণে সমতাৰ ভিত্তিত আচঁনি গ্ৰহণ কৰা হলহেঁতেন তেতিয়াহলে, আজি এই অৱস্থা নহলহেঁতেন। ৩০ বছৰ একাধাৰে শাসনৰ গাদীত থকাৰ পিছত এইদৰে চৰকাৰী কৰ্মচাৰী

সকলে জীয়াতু নোভোগাকৈ দুবেলা দুমুঠি খাই বৈ সুখেচাচ্ছান্দৰে থাকিব পাৰিলোহেঁতেন । তাৰ কাৰণে এইখন দেশত প্ৰচুৰ সম্পদ আছিল । কিন্তু চৰকাৰে সেইভাৱে পৰিচালনা কৰিব নোৱাৰাৰ কাৰণেই আজি সেই সকলেই ইয়াৰ কাৰণে একমাত্ৰ জগৰীয়া হব । আজি যিমান যত বৈষম্য, ভুলত্ৰুটি হৈছে সকলোবিলাক হৈছে শাসক সকলৰ কাৰণে শাসিত শোশিত সকলৰ কাৰণে নহয় । কিয়নো 'ৰাজাকালস্যকাৰণম্' । কাল ৰজাই সৃষ্টি কৰিছে, ৰজাই যি ফালে গতি কৰিছে সেই ফালেই প্ৰজায়ো যাবলগীয়া হৈছে । মাননীয় সদস্য সকল 'য সকলে এই সদনত বহি আছে সেই সকলৰ দেশ পৰিচালনাৰ দায়িত্ব বেচিকৈ আছে, মাল চন্দ্ৰ পেগুয়ে যি দৰে দেশ পৰিচালনাৰ দায়িত্ব পালন কৰিব লাগিব সেইদৰে সোনেশ্বৰ বৰায়ো সেই দায়িত্ব পালন কৰিব লাগিব । কাৰণ এই সকল এম, এল, য়েই আজি সদনত বহি ৰাইজৰ দুখৰ কথা কবলৈ সুবিধা পাইছে, ৰাইজৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ সুবিধা পাইছে । দেশ পৰিচালনাৰ দায়িত্বত বক্তব্য মন্তব্য ডাঙি ধৰাৰ সুবিধা পাইছে চৰকাৰৰ আইন প্ৰশাসন চলোৱাত চৰকাৰক দিহা-পৰামৰ্শ দিবলৈ সুবিধা পাইছে । সংবিধানত থকা সুবিধা বিলাক আদায় কৰিবলৈ সুবিধা পাইছে, গতিকে সমাজৰ প্ৰতিনিধি হিচাবে ৰাইজৰ দায়িত্ব বহন কৰাৰ দায়িত্ব এইসকলৰ হাততেই । অকল সেয়েই নহয় চৰকাৰক বিভিন্ন আইন প্ৰশাসন চলোৱাত যিবিলাক উচ্চপদস্থ কৰ্ম্মচাৰী বা বিষয়াববীয়া আছে সেই সকলো চৰকাৰৰ লগতে জগৰীয়া, কিয়নো আজি গনতান্ত্ৰিকৰ নামত মহাত্মা গান্ধীৰ নামত সমাজবাদ প্ৰতিস্থা কৰাৰ নামত যি দৰে জনতাক ভুৱা দিছে তাৰ বাবে তেখেতলোক সমানে জগৰীয়া । আজি গাৱঁৰ পৰা মানুহ বিলাকে আতৰি আহিছে আৰু সমাজবাদৰ নামত সমাজক বাদ দি গাৱঁৰ পৰা সকলো লুটি-পুটি চহৰলৈ লৈ আনিবলৈ এইখন চৰকাৰেই আজি ৩০ বছৰে ৰাইজক তাকে শিকালে । এই ক্ষেত্ৰত মই আজি কেৱল মন্ত্ৰীকেই জগৰীয়া কৰিব খোজা নাই যি সকল চৰকাৰী উচ্চ পদস্থ বিষয়া যি সকলে মন্ত্ৰীৰ লগত থাকি সকলো দিশতে চৰকাৰক মন্ত্ৰনা দি আছে আৰু যি সকল বিষয়া নিজৰ নিজৰ দায়িত্বত আছিল আৰু দায়িত্ব থকা মতে দায়িত্ব পালন কৰিব পৰা নাই সেই সকলোকে সমানে জগৰীয়া কৰিম । কিন্তু তাকে নকৰি যদি ঠিক মতে আৰু ন্যায় সঙ্গত ভাবে যদি ৰাইজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ মানুহক পিয়ন চকিদাৰেই হওক বা চাপৰাচি হওক বা যি কোনো

নিম্ন স্তৰৰ চাকৰিয়াল হওক এই আটাইকে সেই তেতিয়াৰ পৰাই যদি সময়োপযোগী আৰু আৱশ্যকীয় দৰ্ম হা ভাট্টাৰে সন্তুষ্ট কৰি ৰাখিলেহেতেন তেতিয়া হলে আজি এই অৱস্থাত উপনীত নহ'লহেতেন। আজি এই চৰকাৰেই যোৱা ৩০ বছৰে আমাৰ দেশৰ ধনী সকলক আৰু ধনী হবলৈ আক্ৰোশ বঢ়ালে আৰু তেওঁলোকৰ মনোবৃত্তি পৰিবৰ্তন কৰিবলৈ শিকালে আৰু তেওঁলোকৰ ধন দুখীয়াৰ কল্যাণৰ কাৰণে ধন ত্যাগ কৰিবলৈ আৰু দুখীয়াৰ প্ৰতি কোনো পুতৌ জন্মাব নোৱাৰিলে বৰং তেওঁলোকৰ ধনৰ প্ৰতি লোভ বৃদ্ধি কৰালে। সেয়েহে স্বৰাজৰ আগত বিৰলাৰ মাত্ৰ ২৫ কোটি টকা কেপিটেল আজি এই চৰকাৰৰ দিনতেই বিৰলাই ৮২৫ কোটি টকালৈ বৃদ্ধি কৰিলে আৰু টাটাৰ স্বৰাজৰ আগতে মাত্ৰ ৩৫ কোটি টকা আছিল আৰু আজি তেওঁৰ কেপিটেল হ'ল ১১০০ কোটি টকা, এই দৰে এই পুঁজীপতি সকলক এই চৰকাৰেই আৰু অধিক শক্তিশালী কৰিলে আৰু চৰকাৰেই ইয়াৰ বাবে আচামী হ'ব। এই পুঁজীপতি সকলৰ লগত আমাৰ মন্ত্ৰী নেতা সকল আৰু উচ্চ পদস্থ কৰ্মচাৰী সকল বিক্ৰী হৈ গ'ল, কিন্তু আজি এই অৰ্থনীতিৰ অধোগতিৰ কাৰণে আমাৰ পিয়ন চাপৰাচি বা দুখীয়া খেতিয়ক আৰু ড্ৰাইভাৰ হেন্দীমেনৰ দায়িত্ব আছিল নে? যি সকল এম, এল, এ, এম, পি, মন্ত্ৰী আৰু উচ্চপদস্থ কৰ্মচাৰী সেইসকলেই আজি এই দেশখনক অধোগামীৰ পৰা ৰক্ষা কৰা দায়িত্বত নাছিল জানো? কিন্তু এই দায়িত্বত থকা সকলে তেওঁলোকৰ দায়িত্ব পালন কৰিলে জানো? এই হ'ল আমাৰ ৰাজ্যখনৰ, এই হ'ল আমাৰ দেশখনৰ সংস্কৃতি যাৰ দ্বাৰা আমাৰ দেশখন গঠন কৰিলে। ৰাম নাম লৈ আজি মহাত্মা গান্ধীৰ নামত কোশল কোঁৱৰৰ নামত ভোট বিচাৰি এম, এল, এ মন্ত্ৰী হ'ল, শাসনত অধিষ্ঠিত হ'ল কিন্তু আজি কৰবাত জানো মহাত্মা গান্ধীৰ আদৰ্শ ৰক্ষা কৰিলে? কৰবাত জানো প্ৰকৃত ৰাম নাম ললে? তাৰ ঠাইত আজি কি হৈছে যি কোঁশল কোৱঁৰৰ নামত ভোট বিচাৰি গৈছিল সেই কোশল কোঁৱৰৰ পুতেকৰ অৱস্থালৈ জানো ভ্ৰূক্ষেপ কৰিছে? যি কুশল কোঁৱৰে ৰাজ্যখনৰ স্বৰাজৰ কাৰণে নিজৰ জীৱন পৰ্যন্ত বলিদান দিছিল সেই কুশল কোঁৱৰৰ অবিহনে তেখেতৰ পৰিয়ালৰ দায়িত্ব জানো এই চৰকাৰে লব পাৰিছে? এই শৰৎ সিংহৰ চৰকাৰে কুশলৰ পুতেক এজনক গুৱাহাটীত দুকঠা মাটি সংস্থাপন দিব নোৱাৰিলে তাৰ পৰিবৰ্তে এজন লবাক ডকাইতি কেচত জেইলত

থলে। কিন্তু এইলোক সকলৰ নামতে কংগ্ৰেছ চৰকাৰে শাসনৰ গাদীত বহি নানা ভাবে কিছুমান সুবিধা লবলৈ সক্ষম হল। যি সকল নেতাই দেশৰ স্বৰাজৰ আন্দোলনত যোগ দি দেশৰ স্বৰাজ আনিলে সেই পুৰণা নেতৃত্ব লোৱা লোক সকলক আজি দেশদ্ৰোহী বুলি পৰিগনিত কৰি নানা ভাবে অত্যাচাৰ উৎপীড়ন কৰিলে আৰু নতুনকৈ যি সকলে মহাত্মা গান্ধীৰ নামত ভোট বিচাৰি শাসনৰ গাদীত বহিলে সেই সকলেহে আজি দেশৰ নেতৃত্ব লোৱা লোক হ'ল আৰু তেওঁলোকেই দেশৰ নেতা হৈ পৰিল। কিন্তু আগৰ সেই সকলৰ লৰা-ছোৱালী নাতি পুতিয়ে কেনে দৰে জীয়াতু ভোগী আছে সেই সকলৰ প্ৰতি এই চৰকাৰৰ কানসাৰ নাই। এই নতুন নেতা সকলে প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ ওচৰলৈ এৰোপ্লেনত অহা যোৱা কৰি কেনেকৈ তেখেতৰ পুতেক সঞ্জয় গান্ধীৰ সান্নিধ্যত আহিব পাৰে সেই লৈ প্ৰতিযোগিতা চলিল। অথচ এই জন সঞ্জয় গান্ধীয়েই বিদেশত আচামী বুলি জনাজাত। ইংলেণ্ডত তেওঁৰ বিৰুদ্ধে এতিয়াও ক্ৰিমিনেল কেচ চলি আছে আৰু উত্তৰ প্ৰদেশৰ মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে তেওঁৰ ভৰিত জোতা পিন্ধোৱা ছবি বজাৰত বিক্ৰী কৰি নিৰ্ব্বাচনত প্ৰচাৰ কৰিলে। এই জন সঞ্জয় গান্ধীয়েই ভাৰতলৈ আহি সঞ্জীৱৰ ঠাইত সঞ্জয় কৰি নিজৰ নামতো সলাই ইয়াত আহি জননেতা হৈ পৰিল আৰু এনে এজন আচামী আহিলে আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰী থিয় হয় অকল সেয়েই নে কংগ্ৰেছৰ মুধা ফোটা নেতা শ্ৰীদেৱ বৰুৱাই তেওঁক স্বামী বিবেকানন্দ, বুদ্ধদেৱ আৰু শংকৰাচাৰ্য বুলি আখ্যা দিয়ে। বাৰোকৈয়ে অসমত যে তেওঁক শংকৰ মাধৱ বুলি নকলে; ৰক্ষা!

উপাধ্যক্ষ :— আপুনি ৫৫ মিনিট সময় কলে, আপুনি শেষ কৰক।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মোক আৰু অলপ সময় কবলৈ দিয়ক কিয়নো পৰিস্থিতি বৰ ডাঙৰ গতিকে এই বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰাটো অত্যন্ত আৱশ্যক হৈ পৰিছে। এই পৰিবেশ যেতিয়া আমাৰ মাজলৈ অত্যন্ত জটিল হৈ আহিছে আমাৰ চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা এই সমস্যাৰ সমাধান অনতি-পলমে কৰিব নোৱাৰিলে অহা ১৭।১৮ তাৰিখৰ ভিতৰত সমগ্ৰ ৰাজ্য জুৰি আন্দোলন হ'ব বুলি জনা গৈছে।

হয়তো চৰকাৰে ভাবিছে যে বিৰোধী দলৰ লোক সকলে এই

চৰকাৰ অচল কৰিবৰ কাৰণেই বা ভাঙি দিবৰ কাৰণেই, শৰৎ সিংহক ভাঙি দিবৰ কাৰণেই এই ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলক উচতনি দিছে। কিন্তু আমি এইটো কৰা নাই। কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ নাৰ্য্য দাবী কৰিবৰ অধিকাৰ আছে। কৰ্মচাৰী সকলৰ যিটো যিটো প্ৰাপ্য তেখেতসকলে পাব লাগে, তাৰে বাবে দাবী কৰাৰ অধিকাৰ তেখেতলোকৰ আছে। গতিকে চৰকাৰে বাজেটত বিশেষ ব্যৱস্থা কৰি হলেও তেখেতলোকক এই টকা দিব লাগিব। কেৰাহীকৈ চাই গুচি গলেই নহব। এইটো কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ স্বতঃস্ফুৰ্ত্ত দাবী। যি সকল কৰ্মচাৰী আজি লাঞ্ছিত, বঞ্চিত, যি সকলে নিজৰ লৰা তিৰোতাক পোহ-পাল দিব লগা হৈছে তেখেতলোকৰ পৰা কাম আদায় কৰা হৈছে, কিন্তু প্ৰাপ্য টকা দিয়া হোৱা নাই, এইটো তেখেতসকলৰ মানৱতাৰ দাবী। গতিকে চৰকাৰে তেখেতসকলৰ এই দাবী পূৰণ যি কোনো উপায়ে কৰিবই লাগিব। এই কৰ্মচাৰী সকলৰ দাবী পূৰণ নকৰিলে আন্দোলন হব, ধৰ্মঘট হব, ব্যাপক ভাবে আৰু কিবা আৰু বহুতো হব, শৰৎ সিংহ আতঁৰি যাব লাগিব আৰু বহুতৰে দিগদাৰী হব আৰু অসমত এনে বহুতো পৰিস্থিতিৰ উদভব হব, নানা ৰকমৰ বিশৃঙ্খলতাৰ সৃষ্টি হব, নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত, শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত নানা ৰকমৰ বেমেজালীয়ে দেখা দিব। গতিকে এখন দেশ চলাবলৈ যিমান বিলাক ব্যৱস্থা থাকিব লাগে সেই ব্যৱস্থা সকলো বিভাগতে থাকিব লাগে। সকলো বিভাগৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখিব লাগে কাৰণ সকলো বিভাগৰ পৰাই বিপদ বিপৰ্যয় হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে। গতিকে এই কৰ্মচাৰী সকলৰ বিশ্বাস চৰকাৰে ৰাখিব লাগে। ৰাইজক পৰি-কল্পনা, নিৰ্ম্মান মূলক আচনি আদি কৰি আগবঢ়াই নিব পাৰৰ লাগিছিল, কিন্তু আজি আমাৰ চৰকাৰে এইটো পৰা নাই। এই চৰকাৰৰ এদিন বিচাৰ হব, কোনো সাৰি যাব নোৱাৰিব। জনসাধাৰণ আৰু কৰ্মচাৰীৰ মাজত বিক্ষোভৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। এই বিক্ষোভৰ পৰা জনসাধা-ৰণক আতঁৰ কৰি আনিব পাৰিব আমাৰ এই চৰকাৰে। গতিকে মই আশা কৰিছো আৰু এই প্ৰস্তাৱটো বিধানসভাত উৎথাপন কৰিছো আৰু আশা কৰো সকলো ক্ষালৰ পৰা চালিজাৰি চাই আমাৰ চৰকাৰে নিজৰ কৰ্ত্তব্য পালন কৰিব লাগিব। মহাত্মাগান্ধীয়ে কৈছিল যে, "নিজৰ ভৰিৰ ওপৰত নিজে ঠিয় হোৱা। আমি প্ৰত্যেকেই আমাৰ নিজৰ ভৰিৰ ওপৰত ঠিয় হব

পাৰিব লাগিব। ইমানকে কৈ মই মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলো।

*শ্ৰীনগেন বৰুৱা:— উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজি বৰ্ত্তমান সময়ত যিটো প্ৰস্তাৱ আলোচনা কৰা হৈছে এইটো সময়োপযোগী হৈছে। চৰকাৰে সদনত প্ৰতি-য়মান নিয়াব খুজিছে আৰু তাৰ বাবে আজি এই পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হৈছে। আজি দেশখনে যি অৱস্থাৰ সন্মুখীন হৈছে সেইটো সৰুসুৰা সমস্যা নহয় আৰু উলাই কৰা সময়ো নহয়। ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলে মৰগীয়া বানচৰ বাবে যি দাবী তুলিছে তাত আমাৰ অসমৰ অন্যান্য কৰ্ম্মচাৰী সকলো আছে। আৰু এই দাবীত চৰকাৰৰ সাহাৰ্য্যপ্ৰাপ্ত হাইস্কুলৰ স্কুল কলেজৰ শিক্ষক শিক্ষয়ত্ৰী সকলেও যোগদান কৰিছে। আৰু যিবিলাক বেচৰকাৰী অনুস্থান বা যিবিলাক কৰ্মচাৰী আছে সেই সকলৰ দাবী বিলাকো চৰকাৰে কোনো গুৰুত্ব দিয়া নাই। আনকি আমাৰ ৰাজ্যিক পৰ্য্যায়ৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলে জিলা পৰ্য্যায়ত আৰু সচিবালয় পৰ্য্যায়ত যি সকল কৰ্ম্মচাৰী আছে সেই সকলৰ দাবী সমূহ পূৰণ কৰিবৰ বাবেই এই প্ৰস্তাৱ অনা হৈছে। আৰু এই প্ৰস্তাৱটো উৎস্থাপন কৰাত তেওঁলোকৰ যুক্তি যুক্তত আছে। গতিকে এই কৰ্ম্মচাৰী সকলে তেওঁলোকৰ দাবী সন্দৰ্ভত যোৱা ৫ তাৰিখে এটা দাবী দিবস পালন কৰিছে আৰু চৰকাৰক তেওঁলোকৰ বিভিন্ন সন্থাই তেওঁলোকৰ দাবী বিলাক অবগত কৰিছে। কিন্তু চৰকাৰে এই সকলো বিলাক কথা শুনিও বহি আছে। আৰু বিধান সভাও চলি আছে। মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে কৈছে যে এই মৰগীয়া বানচ দিবৰ বাবে ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ হাতত পুজি নাই। গতিকে ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ এই দাবী ন্যায্য আৰু যুক্তি যুক্ততাৰ ওপৰত হলেও সেইটো তেখেতে গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে। সেইখিনি মানৱতাৰ কাৰণে এই চৰকাৰ সমূলি নাই। এই চৰকাৰে ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলক যিখিনি মৰগীয়া বানচ দিবলৈ বাকী আছে সেইখিনি দিলে ৰাইজৰ যিবিলাক উন্নয়ন মুলক আচনি আছে আৰু সেই আচনি বিলাকৰ খণ্ডানত যি টকা ধৰা হৈছে সেই আচনিৰ পৰা টকা আনি বিতৰণ কৰিব লাগিব বুলি মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে এইটো একেবাৰে অসত্য কথা। মই মুখ্য মন্ত্ৰীৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব খোজো যে ১৯৭৪ চনৰ পে কমিটিৰ যিটো ৰিকোমণ্ডেচন ৩০

*Speech not corrected

মাৰ্চ তাৰিখে গ্ৰহণ কৰিছিল সেইটো বিধান সভাত ১৯৭৫ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত এই ৰিকোমেণ্ডেচন গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু ৰিভিজন অবপেস্কেল ঘোষণা কৰিছিল। আৰু ৰিভিজনৰ যিটো মৰগীয়া বানচ সেইটো দিব বুলি ঘোষণা কৰিছিল। গতিকে বিধান সভাৰ মজিয়াত ঘোষণা কৰাৰ পিছত এতিয়া অৰ্থনৈতিক দুৰবস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত দিব নোৱাৰা বুলি ক'লে কথাটো কেনে হব। ১৯৭৫ চনতে দেশত যিবিলাক উন্নয়নমূলক কাম কৰা হৈছিল সেই বিলাক কামত এই টকা খৰছ হোৱা নাই। গতিকে এই প্ৰস্তাৱটো আজি সময় সাপেক্ষে কৰা হৈছে। আমাৰ ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলে আৰু অন্যান্য ঠাইৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলে যি দাবী কৰিছিল সেইটো অৰ্থনৈতিক ভিত্তিত আছিল। আৰু আমাৰ চৰকাৰে ৰাজনৈতিক দৃষ্টি কোণৰ পৰা সেই দাবী নাইকীয়া কৰিবৰ কাৰণে আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক সুৰক্ষিত কৰিবৰ কাৰণে আৰু প্ৰদেশ সমূহত চৰকাৰ বিলাকৰ চলি থকা দুৰনীতি ঢাকিবৰ কাৰণে, সংৰক্ষিত কৰিবৰ কাৰণে জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰা হৈছিল। এই জৰুৰী অৱস্থাৰ কাৰণেই জনসাধাৰণৰ দাবী বাইজৰ দাবী কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ দাবী এই চৰকাৰে ভৰিৰে মোহাৰী পেলাই থৈ দিছে। আপোনালোকে নিজৰ গাদী ক্ষমতা ৰাখিবৰ বাবে আৰু অন্যান্য নানা সুবিধা লবৰ কাৰণে জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰিছিল আৰু এই জৰুৰী অৱস্থাৰ কালতেই নানা ৰকম উন্নয়নমূলক কাম কৰা হব বুলি ঢোল পিতি শুনাই দিয়া হ'ল। আৰু সেইবিলাক উন্নয়নমূলক আচনিৰ কথা ৰেডিও বাতৰি কাকত আদিত প্ৰচাৰ কৰা হ'ল। কিন্তু দেখা গ'ল এই প্ৰচাৰৰ দ্বাৰা আমাৰ সৰ্ব্বসাধাৰণ ৰাইজৰ বিশেষ কোনো উন্নতি নহল। মাথোন কিছু সংখ্যক লোকৰ ব্যক্তিগত পুজিৰ ব্যৱস্থাহে হ'ল।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ কৃষক সকলৰ, আমাৰ কৰ্ম্মচাৰীসকলৰ আৰু অন্যান্য স্তৰৰ লোকসকলৰ নানান ৰকমৰ দাবী আছিল আৰু সেই দাবী বিলাকৰ বহুভাগেই অৰ্থনৈতিক দিশত আছিল কিন্তু চৰকাৰে সেইখিনি সময়ত ৰাজনৈতিক দৃষ্টি কোণেৰে সেই দাবী বিলাক নাইকীয়া কৰিবৰ কাৰণে প্ৰাদেশিক চৰকাৰে নেতৃত্বৰ কাৰণে যি জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰিলে সেই সময়ত সকলো বিলাক ন্যায্য কথা দলিয়াই পেলাই তেওঁলোকে ৰাইজৰ যি বিলাক উচিত দাবী, কৰ্ম্মচাৰী'সকলৰ যিবিলাক উচিত দাবী সেই বিলাক ভৰিৰে মোহাৰি দলিয়াই পেলাই থৈ দিলে। জৰুৰী অৱস্থাত সেইবিলাক

দলিয়াই পেলাই ব্যক্তিগত দল আৰু মানুহৰ গাদী আৰু ক্ষমতাৰ কাৰণে আৰু অন্যান্য ৰকমৰ সা-সুবিধাৰ কাৰণে জৰুৰী অৱস্থা ব্যৱহাৰ কৰিলে। আচলতে জৰুৰী অৱস্থাত উন্নয়মূলক কামৰ ঢোল পিতি ৰেডিঅ', বাতৰি কাকত আৰু তেওঁলোকৰ আটাইবিলাক প্ৰচাৰ যন্ত্ৰৰ যোগেদি প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলোৱা হ'ল কিন্তু উন্নয়নমূলক কামৰ নামত নিজৰ দলৰ ক্ষমতা আৰু ব্যক্তি-পূজাৰ ব্যৱস্থা চলিছিল। এই ব্যৱস্থা কৰিবলৈ যাওঁতে জনসাধাৰণৰ আচল কথা, কৰ্মচাৰী সকলক দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতিৰ কথা, বিধান সভাদ দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি, কোৱা কথা সমূহ সকলো তল পৰি গ'ল। এটা দুটাকৈ চাৰিটা বছৰ পাৰ হ'ল। জৰুৰী অৱস্থা উঠি গ'ল। ৰাজনৈতিক পৰিবৰ্ত্তন ঘটিল। মানুহে নাগৰিক অধিকাৰ, মৌলিক অধিকাৰ ঘূৰাই পালে আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলেও মৌলিক অধিকাৰ ঘূৰাই পালে সেই কাৰণে এতিয়া তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ নায্য প্ৰাপ্য উচিত দাবী উত্থাপন কৰিছে। এতিয়া এই সময়তো মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে চক্ৰান্তকাৰী বিবৃতি দি কৈছে যে পইচা নাই। উন্নয়নমুখী কামৰ টকা দিব লাগিব। সেই উন্নয়নমূলক কামৰ টকা দিব লাগিব। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে পইচা নিদিয়ে। আৰু তেখেতৰ বিবৃতিৰ সমৰ্থন জনাবলৈ ইণ্ডিয়ান এক্সপ্ৰেচ কাকতৰ স্বৰণসিং ডাঙৰীয়াৰ বিবৃতিৰ উদ্ধৃতি দি পতিয়ণ নিয়াবলৈ দলৰ লোকৰ দ্বাৰা বিধান সভাত সেই কাকতৰ টুকুৰা আনি পঢ়ি দিয়াৰ ব্যৱস্থাও কৰালে। সম্পুৰ্ণ কাকতো নহয়, ফাইলৰ মাজৰ পৰা আঠা লগাই থোৱা কাকতৰ অংশ বিশেষ পঢ়াই বিবৃতিৰ সমৰ্থনত পতিয়ণ নিয়াব বিচাৰিছে। নতুনকৈ প্ৰেচিডেণ্ট ৰুল হোৱা ঠাইত পে আৰু এলাউন্স গ্ৰহণ কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছিল এই কাটিংৰ যোগেদি। এইটো সম্পূৰ্ণ প্ৰাসঙ্গিক নাছিল। নিতান্ত অপ্ৰাসঙ্গিত ভাৱে ভাৰতৰ বিভিন্ন নখন ৰাজ্যৰ সন্দৰ্ভত বিবৃতি ইণ্ডিয়ান এক্সপ্ৰেচ কাকতৰ টুকুৰা এটাৰ পৰা পঢ়ি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। কেন্দ্ৰত জনতা চৰকাৰ. জনতা চৰকাৰে টকা নিদিয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে টকা নিদিয়ে। অসম চৰকাৰৰ বাজেটৰ পৰা কেনেকে দিম, এইবিলাক কুটকৌশল কৰিছে মুখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই ইফালৰ টকা সিফালৈ নি বহুত কৰিব পাৰে তাৰ বহুত দৃষ্টান্ত আছে। যদি এই বাজেটখন এক্সপাৰ্টৰ দ্বাৰা পৰীক্ষা কৰোৱা হয় তেতিয়াহলে বাজেট যে প্ৰকৃতেতে সত্য নহয় সেই কথা ওলাই পৰিব। এই বাজেট সত্যৰ পৰা বহুত দূৰত

আছে। উদাহৰণস্বৰূপে কব খুজিছো যে যোৱা বিধান সভাৰ সময়ত কনচলিডেটেড ফাণ্ডৰ পৰা টকা লৈ এ-আই-চি-চিত খৰচ কৰিবলৈ পাচ কোটি টকা বিধান সভাৰ অনুমোদন সাপেক্ষে লৈছিল নগৰ উন্নয়ন আচনি আৰু গুৱাহাটীৰ সৌন্দৰ্য্য বৰ্দ্ধনৰ কাৰণে! অতি আচৰিত কথা যে যদি অসম চৰকাৰে গোটেই হিচাব দিবলৈ বাধ্য হয় তেতিয়াহলে দেখিবলৈ পোৱা যাব যে এই জৰুৰী অৱস্থাৰ সময়ত বিশেষকৈ ১৯৭৫ চনৰ এই এ-আই-চি-চিৰ সময়ত গুৱাহাটী চহৰৰ সৌন্দৰ্য্যবৰ্দ্ধনৰ নামত যিমান টকা খৰচ কৰা হল সেইটো সাতাৱন্ন কোটি টকা। এইটো অসম চৰকাৰৰ বাজেটৰ পৰা খৰচ কৰা হৈছে। কিন্তু এই খিনি খৰচ কৰিবৰ কাৰণে আমাৰ সদনৰ অনুমোদন লোৱা হোৱা নাছিল। সদনত মাত্ৰ পাচ কোটি টকাৰহে অনুমোদন লোৱা হৈছিল। তেন্তে এই টকা খিনি কৰ পৰা আহিল? সেই কথা যদি ভাল ভাৱে বিচৰা হয়, ভালভাৱে তদন্ত কৰি চোৱা হয় তেতিয়াহলে দেখা যাব যে অৱস্থা কৰবাত আছে। মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই বাজেটৰ পৰা এইটো খৰচ কৰিছে। ইয়াৰ এটা সম্পুৰ্ণ বেলেগ ৰূপ দেখিবলৈ পাব। উদাহৰণ স্বৰূপে দুই এটা কথা কব বিচাৰিছো। যোৱা বাজেট আলোচনাত উত্থাপন কৰা হৈছিল যদিও মাত্ৰ দুই এটা শিতানৰ কথা উত্থাপন কৰিলেই কথাটো ভালদৰে বুজা যাব। এনুৱেল ষ্টেটমেণ্টৰ ১৯৭৪-৭৫ চনৰ এটা সাধাৰণ ৰিচিপ্ত পেজ ৪৫ত দেখুৱা হৈছে।

১৯৭৪ চনৰ ৰিচিপ্ত আছিল সাতসত্তৰ কোটি উনআশী লাখ দুই হাজাৰ ৰিচিপ্ত, ১৯৭৫ চনত সাত কোটি আছিল কিন্তু ১৯৭৬ চনত জৰুৰী অৱস্থাত এইটো এক কোটিৰো কম হল আৰু এই বছৰ দেখুৱাইছে মাত্ৰ ৭৫ হাজাৰ টকা। এইটো আচৰিত কথা। এইটো বিসঙ্গতিৰ দেখুৱাই দিব লাগে কি কৌশলেৰে কৰা হৈছে আমাক পৰিস্কাৰ ভাৱে কব লাগে। টকা কেনেকৈ চুৰ কৰা হৈছে, বাজেটত ব্যৱস্থা কৰি দিয়া টকা কেনেকৈ অনিয়মিতভাৱে খৰচ মিতাবলৈ উলিওৱা হৈছে এইটো কৌশল পৰিস্কাৰ কৰি দিব লাগে। পঞ্চায়তৰ শিতানত যোৱা বছৰত মাত্ৰ দুহাজাৰ টকা খৰচ দেখুৱাইছিল। কিন্তু ১৯৭৪-৭৫ চনত সাতাইশ কোটি টকা আৰু ১৯৭৬-৭৭ চনত এ-আই-চি-চি চেচনৰ সময়ত অতিৰিক্ত টকা খৰচ কৰা হল বাজেটৰ বিভিন্ন শিতানৰ পৰা ডাইভাৰ্ট কৰি। এই ডাইভাৰচন সম্বন্ধে

উন্নয়নমূলক কাম আছিল। বাজেটত অন্যান্য ৰকমে বিভিন্ন শিতানৰ বাবে খৰচ কৰাৰ উদ্দেশ্য লৈ কিন্তু সদনৰ অনুমোদন ব্যতিৰেকে সেই টকা ইফাল সিফাল কৰি এ-আই-চি-চি চেচনত খৰচ কৰিলে। এ-আই-চি-চি সংক্ৰান্তত ইমান বিলাক খেলিমেলি খৰচ কৰিছে যে কৈ থাকিয়েই আমাৰ আমনি লাগিছে। সেই বিলাক কথা যিমানেই আলোচনা নকৰো শেষ নহয়। এ-আই-চি-চিৰ সময়ত দিনে ছয়শ কৈ তিনি দিন ধৰি ষ্টেট গেষ্ট হিচাবে বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা অহা প্ৰধান মন্ত্ৰী মুখ্যমন্ত্ৰী বা এম-এল-এ, এম-পি সকলক পুহিছিল। কিন্তু ষ্টেট গেষ্ট কৰিবলগীয়া হ'ল কিয় ? তেওঁবিলাক জানো দলৰ সভাৰ কাৰণে অহা নাছিল, নিজৰ সভাত যোগদান কৰিবলৈ অহা সত্বেও সেই সকলক অসমৰ টকাৰে ষ্টেট গেষ্ট হিচাবে খুৱাইছিল কংগ্ৰেছ পাৰ্টিৰ নিজৰ সভাত যোগান কৰিবলৈ আহোতে। আমাৰ ইয়াৰ পৰা অধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনিও আৰু আন আন মন্ত্ৰীসকলো কেতিয়াও কাশ্মীৰলৈ গৈছিল বোধহয়, অন্যান্য ষ্টেটৰ পৰাও গৈছিল কিন্তু তাতো সকলোৱে নিজৰ খৰচতেই চলিছিল। তেনে ক্ষেত্ৰত এ-আই-চি চি চেচনৰ সময়ত অহা সকলক কি কাৰণ ষ্টেট গেষ্ট কৰা হৈছিল। সেই টকা ক'ৰ পৰা আহিছিল।

এ, আই, চি, চি চেচনৰ সময়ত কিয় ৬-৭ শ মানুহক ষ্টেট গেষ্ট হিচাবে খুওৱা হল ? এসাজত নিশ্চয় তিনি টকা হিচাবে খৰচ কৰা হোৱা নাছিল। কিমান টকা অপব্যয় কৰা হল তাৰ হিচাব মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে দিয়ক। কংগ্ৰেচ সভাপতিৰ প্ৰচেচন কৰা হল। সঞ্জয় গান্ধীক এৰোপ্লেনেৰে ফুল চটিওৱা হল। এখন এৰোপ্লেন ওপৰলৈ উৰিবলৈ কিমান টকা লাগে ? কংগ্ৰেচ সভাপতিৰ কাৰণে নৌকা সজা হৈছিল। সাধাৰণতে গোসাই নৌকাত আহিলে দুৰ্যোগ আহে বুলি কয়। কংগ্ৰেচ সভাপতিক নৌকাত প্ৰচেচন কৰি অনা হৈছিল। সাধাৰণতে ব্ৰহ্মপুত্ৰত, পানীত নাও চলে। মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই নাৱেৰে কংগ্ৰেচ সভাপতিৰ প্ৰচেচন বামত কৰিলে। হিম্মত সিংকা নামৰ স্কুটাৰ ডিলাৰ ব্যৱসায়ী জনে যাৰ অভিযোগ আছে তেওঁ চৰকাৰক দলটোক সন্তোষ্ট কৰিবৰ কাৰণে নৌকাৰ যাৱতীয় খৰচ বিলাক বহন কৰিছিল। সেই ধৰণে প্ৰশাসনৰ পৰা দুৰ্নীতি বিলাক গুচাবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰা হৈছে। চৰকাৰে ৫৭ কোটিতকৈ অধিক টকা খৰচ কৰিছো আমি বাৰে বাৰে কৈ আছো মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়ই কৈ দিয়ক তিনি কোটি নে পাচকোটি

নে কিমান টকা খৰচ কৰিলে। এটা তথ্য দাঙি ধৰক। বিধান সভাৰ পৰা কিমান টকা অনুমোদন লৈছিল আৰু কিমান টকা খৰচ কৰিলে তাৰ তথ্য দাঙি ধৰক। ১৯৭২ চনত বহা বিধান সভাত প্ৰতিশ্ৰুতি ঘোষণা কৰিছিল যে পে কমিচনে ৰিকমেণ্ডচন কৰা মতে টকা দিম। জৰুৰী অৱস্থাৰ সময় চোৱাত সেই দাবীৰ প্ৰতি মনোযোগ নিদি নিদি ৰাখি ৰাখি এই অৱস্থাত পেলাইছে। জৰুৰী অৱস্থা গল তেওঁলোকে সংঘবদ্ধ হৈ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিছে। সেই খিনি সময়ত চৰকাৰে আবোল তাবোল কৰ ধৰিছে। উন্নয়নত খৰচ কৰিব লাগিব পুজিত টকা নাই। এ, আই, চি, চিত ৬০ হাজাৰ বান্দোল টিন কিনিছিল। সেই টিন কলৈ গল? পুলচ বিভাগে ত্ৰিপাল, তম্বু আদি কিনিছিল। ডি, পি, আই হেডৰ পৰা বাল্টি কটা চামুচ কাপ গিলাচ আদি কিনা হৈছিল। সেই বিলাক কলৈ গল? অকচন কৰা নাই। সেই বিলাক কাৰ ঘৰলৈ গল? পঞ্চায়ত শিতানত এই দুই বছৰত ২৭ হাজাৰ টকা খৰচ কৰা হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰা কি কাম কৰা হৈছে? পঞ্চায়ত লেভেলত পানীৰ কিবা ব্যৱস্থা কৰা হৈছে নেকি? স্কুল আদিত খৰচ কৰা হৈছে নেকি? ১৯৭৫ চনত কিমান ৰিচিপ্ত আছিল, কিমান টকা খৰচ কৰা হল। যদি ভালকৈ চোৱা যায় তেন্তে দেখা যাব হিচাবৰ এটা সামঞ্জস্য আছে। মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই খৰচ বিলাক নীতি মতে কৰিবলৈ বিচাৰিছে। ৰাজ্যিক কৰ্মচাৰী সকলৰ নীতিগত দাবীটো কিয় পুৰণ কৰিব পৰা নাই। সেই সময়ত বস্তু বাহানিৰ দাম বাঢ়িছে, মিঠাতেলৰ দাম বাঢ়িছে। তেওঁলোকৰ সেই প্ৰাপ্য টকা খিনি দিবলৈ কিয় অসমৰ্থ হৈছে? ১৮ তাৰিখৰ পৰা ৰাজ্যিক কৰ্মচাৰী সকলে আগতে উল্লেখ কৰাৰ দৰে অন্যান্য কৰ্মচাৰী সকলৰ লগত ধৰ্ম্মঘটত নামিব। সেইখিনি সময়ত জনসাধাৰণৰ কি অৱস্থা হব! এদিন যেতিয়া যানবাহন বন্ধ হৈছিল, অফিচত কাম কৰা মানুহ নোহোৱা হৈছিল তেতিয়া কিমান অসুবিধা হৈছিল আৰু কিমান টকা লোকচান হৈছিল? সপ্তাহ জোৰা ধৰ্মঘট হলে সাধাৰণ মানুহ বিলাকৰ বিলৈ বিপত্তি নোহোৱা হব। লগতে আমাৰ দেশৰ কিমান টকা লোকচান হব সেই বিলাক চাব লাগে। মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে বাজেটত ক'ত ক'ত কি কি টকা সোমাই আছে সেই বিলাক কথা চাব লাগে। তাৰ পিছত চৰকাৰৰ চেক্ৰেট ফাণ্ড এটা আছে। আমাৰ ইয়াত ১৯৬০ চনত গেডগিল হৈছিল,

১৯৬২ চনত চিনা আক্ৰমণ হৈছিল, ১৯৬৫ চনত পাকিস্তানৰ যুদ্ধ হৈছিল, ১৯৬৭ চনত খাদ্য আন্দোলন হৈছিল, ১৯৭১ চনত বাংলা দেশৰ যুদ্ধ হৈছিল। এই গণ্ডগোলৰ সময় চোৱাত যিমান টকা খৰচ কৰা হৈছিল তাতোকৈ বহু বেচি টকা জৰুৰী অৱস্থাৰ সময় চোৱাত খৰচ কৰিছে জৰুৰী অৱস্থাৰ সময়ত কি ইমান ডাঙৰ গণ্ডগোল হৈছিল যে ইমান বেচি টকা খৰচ কৰিব লগা হব ? নিৰ্ব্বাচনৰ সময়ত শিৱসাগৰ জিলাত নিৰ্ব্বাচন যন্ত্ৰত খৰচ কৰিবৰ কাৰণে দুই লাখতকৈ অধিক টকা খৰচ কৰা হৈছে। পুলিচ বিভাগৰ জৰিয়তে চেক্ৰেট চাৰ্ভিচ এক্সপেণ্ডিচাৰত ৬ লাখ ৬৮ হাজাৰ টকা খৰচ কৰা হৈছে। পুলিচ বিভাগৰ জৰিয়তে এচ, পিৰ হতুৱাই গোলাঘাট মহকুমাত খৰচ কৰা হৈছে। ডি, চি, ৰিটাৰ্নিং অফিচাৰ, পুলিচ ষ্টাফ, পুলিং এজেণ্ট সকলে খৰচ কৰিবৰ কাৰণে গোটেই জিলাত ২ লাখ ২০ হাজাৰ টকা খৰচ কৰা হৈছিল। এই বিলাক টকা উন্নয়নৰ কাৰণে, শান্তি শৃঙ্খলা ব্যাহত হোৱাৰ কাৰণে খৰচ কৰা হোৱা নাই দলীয় স্বাৰ্থত এই টকা খৰচ কৰা হৈছে।

এই টকাবিলাক কেনেকৈ খৰছ হৈছিল—মই কৈছো এইবিলাক উন্নয়নৰ নামত প্ৰকৃততে খৰছ কৰা নাই। সেইবিলাক টকা দলীয়া স্বাৰ্থ ৰক্ষা কৰিবলৈ অন্যান্য বে-আইনী কামত খৰছ কৰিছে। যিটো দলে বৰ্ত্তমান গাদীত আছে তেওঁলোকে গাদী ৰক্ষা কৰিবলৈ জনসাধাৰণৰ পৰা ভোট পাবলৈ আৰু ভোটৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা মেচিনেৰী বিলাকৰ কাৰণে খৰছ কৰা হৈছে। মোৰ সমষ্টিত নিৰ্ব্বাচনৰ সময়ত ১৫ তাৰিখৰ দিনা দেখিছো গাওঁৰক্ষী বাহিনীৰ নামত গাৱেঁ গাৱেঁ সেৱাদল গঠণ কৰি কংগ্ৰেছৰ ভলণ্টিয়াৰ গঠণ কৰিছিল। কিন্তু আচৰিত কথা যে এই বিলাক বাহিনী কোনো নহয়—এছ, পি, দাৰোগা আদি খবৰ দিওঁতা সকলেই কংগ্ৰেছৰ ভলণ্টিয়াৰ হৈ ইন্দিৰা গান্ধীৰ পাছে পাছে এই সেৱাদল বাহিনী গঠন কৰিছিল। এইবিলাকত প্ৰত্যেক দিনেই ১৫ টকা হাজিৰা দি এইদৰে সেৱাদল গঠন কৰি ভলণ্টিয়াৰৰ কাম কৰাইছিল। পুলিছ বাহিনী নিয়োগ কৰি নিজৰ ক্ষমতা ৰাখিবৰ বাবে আৰু নিজে ভোট পাবৰ কাৰণে এনেদৰে চেক্ৰেট চাৰ্ভিচত টকা খৰছ কৰিছিল। তদুপৰি এ, আই, চি, চি'ৰ চেচনৰ সময়ত বহুতো পুল—কাৰ আছিল, সেইবিলাক এনেয়ে ৰ'দত শুকাই বৰষুণত তিতি আছিল। সেইবিলাকৰ পুল—কাৰ কংগ্ৰেছ দলৰ টকাৰে কিনা নাছিল। সেইবিলাক ৰাইজৰ টকাৰে কিনা হৈছিল-

সেই বিলাক এতিয়া এনেয়ে পৰি আছে । ইমানবিলাক গাড়ী থকা স্বত্বেও এ, আই, চি. চি.ৰ সমশ্বত নতুনকৈ ২১ খন গাড়ী কিনিছিল—সেই সকলো-বিলাক এতিয়া ভাগি আছে—যাৰ ফলত আজি ৰাইজে ঘাটি খাব লগীয়া অৱস্থা হৈছে । এই বিষয়ে তদন্ত কৰিলে কিমান টকা মাৰিলে সেই বিষয়ে গম পোৱা যাব ।

গতিকে এই ধৰণে যদি এটা শিতানৰ টকা দি আন এটা শিতানত খৰচ কৰিব পাৰে তেতিয়াহলে আমাৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলক কিয় দিব নোৱাৰে? তেওঁলোক এ, আই, চি, চি ৰ ভলন্টিয়াৰ নাছিল । ডি, পি, আই, : চেক্ৰেটৰী, কমিচনাৰ অৱ প্লেইনচ্—হিলচ্ আদি কংগ্ৰেছ সেৱা দলত নাছিল । কিন্তু তেওঁলোকক কাম লগোৱা হৈছিল । গতিকে এইবিলাক এটা ক্ৰিমিকেল অপৰাধৰ কথা নহয় নে ?

অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, আমাৰ চকুৰ আগতে সেইবিলাক কাম কৰিছিল। কিন্তু ইয়াৰ বাবে জৰুৰী কালিন অৱস্থা দি ৰাইজৰ মুখ বন্ধ কৰি ৰাখিছিল—ৰাতৰি কাকত আদিত কোনো কথা প্ৰকাশ হব পৰা নাছিল । এইবিলাক কথা বাটে-পথেও শুনিবলৈ পাইছিলো । আনকি এজন সামান্য বান্দৰ নচোৱা মানুহৰ মুখতো শুনিবলৈ পাইছিলো । সেই বান্দৰৰ নাচ কেইজনমান পুলিচেও চাইছিল । বান্দৰটোৱে এবাৰ ওপৰলৈ এবাৰ তললৈ এইদৰে উঠা নমা কৰি নাচন দেখুৱাইছিল—এইদৰে সেই মানুহজনে ১।৫ পইচা গোটাই জীৱন ধাৰণ কৰিছিল । কিন্তু বান্দৰটোৱে নাচি নাচি ভাগ'ৰ পৰাত তললৈ নানামি ওপৰতে বহি থাকিল—তাকে দেখি মানুহজনে কৈছিল' তুম ভী ইন্দিৰা গান্ধী হো গয়া' এই বুলি কোৱা কাৰণে পুলিচে বান্দৰ নচোৱা মানুহজনক জুৰজুলুম কৰিছিল আৰু নানা তৰ্ক-বিতৰ্ক কৰিব লগীয়া হৈছিল । আজি ৰাতিপুৱাৰ বাতৰি কাকতত সভাপতিৰ পদত্যাগ লৈ যি'টা কথা ওলাইছে—অধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি পাঢ় চালে আচৰিত হব—তাত এনেকুৱা কিছুমান শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিছে যে সেইবিলাক মোৰ লৰাই পঢ়ি যদি মাকক ব্যাখ্যা কৰি দিব লগীয়া হয় তেন্তে কি পাব— ? সেইবিলাক জানো অপমানৰ কথা নহয় ?

মাননীয় অধ্যক্ষ ঃ— অপ্ৰাসঙ্গিক কথাবিলাক বাদ দি বিষয়টোৰ ওপৰত কওক।

শ্রীনগেন বৰুৱা :— অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই কাৰণেই কব লগীয়া হৈছোঁ যে চৰকাৰে বহুতো সময়ত নিজৰ কথাখিনিও কবলৈ সুবিধা নিদিছিল—আৰু ৰাজহৰ ধন কেনেকৈ খৰচ কৰিলে সেইবিলাক কথা কব লাগিব। এইবিলাক আপুনি অপ্ৰাসঙ্গিক বুলি কব পাৰে : কিন্তু অসম বাইজৰ কিমানৰ টকা অসম চৰকাৰে অসমৰ বিত্তীয় ব্যৱস্থাৰ কাৰণে এই শৰৎ চন্দ্ৰ মন্ত্ৰী সভাই খৰচ কৰি দেখুৱালে সেই খিনি কথা নিশ্চয় কব লাগিব। কিন্তু কবলৈ নিদিলে। ১৬ তাৰিখে শেষ হবলগীয়া বিধানসভাৰ আলোচনা ৩। তাৰিখেই বন্ধ ৰাখিব লগীয়া হৈ গল : কিন্তু আমি যুজ-বাগৰ কৰি ৯ তাৰিখলৈকে আলোচনা ব্যাহত ৰাখিলো। বানপানীৰ কথা ধুমুহাৰ কথা আদি আলোচনা কৰিব লাগিছিল—কিন্তু সুবিধাই দিয়া নাই। গতিকে এই আলোচ্য বিষয় বিলাকৰ অন্তৰালত যিবিলাক কথা লুকাই আছে সেইবিলাক কথা কবই লাগিব। আজি অসমত কোনো নতুন ৰাস্তা ঘাট হোৱা নাই। —জহৰ নগৰলৈ যোৱা ৰাস্তাৰ বাহিৰে কোনো ঠাইতেই ৰাস্তাঘাটৰ উন্নতি নহল। জহৰ নগৰলৈ যোৱা ৰাস্তাৰো এতিয়াই অৱস্থা কাহিল। স্কুলৰ কাৰণে মঞ্জুৰী দেখুৱাইছে। কিন্তু আজি দুবছৰ ধৰি কোনো এখন এল পি, স্কুলৰ কাৰণে টকা মঞ্জুৰী দিয়া নাই। অথচ ৰাজহৰ ধন কেনেকৈ অহৰহ খৰচ হৈ আছে। পুল কাৰৰ কাৰণে খৰচ কৰা কথা ইয়াত আছে। এই টকা কাৰ ফাণ্ডৰ পৰা আহিছে ? কংগ্ৰেছৰ ফাণ্ডৰ পৰা আহিছে নেকি ? এই সকলোবিলাক ৰাইজৰ টকা— গতিকে ইমান অধিক টকা কেনেকৈ খৰচ হল—ইয়াৰ এটা তদন্ত হব লাগে। এইবিলাক কথা আগৰ বিধানসভা বিলাকত কবলৈ দিয়া নাছিল। জৰুৰী কালিন অৱস্থা ঘোষণা কৰি ৰাইজক আলোচনাৰ পৰা জনসাধাৰণক ব্যক্তি স্বাধীনতাৰ পৰা বাঞ্চত কৰি ৰাখিছিল। আজি কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মৰগীয়া বানচৰ ক্ষেত্ৰত মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কেনেকৈ কব পাৰে—ৰাজ্যৰ উন্নয়নমূলক আচনিৰ পৰাহে টকা কাটি আনিহে দিব লাগিব বুলি ?

যোৱা তিনি চাৰ বছৰৰ ভোখেতৰ মন্ত্ৰসভাই ক'ত আৰু কোন জিলাত উন্নয়ণৰ কাম কৰিছে। আন ক সামান্য এটা বেজি সাজিবলৈকো তেখেতে এটা উদ্যোগ স্থাপিত কৰিব নোৱাৰিলে। শিলঘাটত যিটো উদ্যোগ আগতে কৰা হৈছিল—সেইটোও এতিয়া ধৰ্মগত চাল আছে। দ্বিতীয় এটা মৰাপটৰ কল স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে। চাৰি দুৱাৰত এটা উদ্যোগ

পাতিবলৈ ধৰা হৈছে—সেইটোও চৰকাৰৰ নহয়— বিৰলা কোম্পানীৰহে। এই ক্ষেত্ৰত সদায় টক-পইচা অভাৱৰ কথাকে কয়? গতিকে আজি অসম চৰকাৰৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ বাবে ৫ কোটিৰ ঠাইত ৫৭ কোটি টকা ক'ত খৰচ কৰিলে? স্বাধীন হোৱাৰ আগতে বৃটিচ চৰকাৰৰ দিনত অসমৰ কৰ্ম্মচাৰীৰ বাবে খৰচ কৰা হৈছিল শতকৰা—৩২ ভাগ, কিন্তু এতিয়া তাৰ ঠাইত চৰকাৰে খৰচ কৰিছে শতকৰা ১১'৩৮ ভাগ। যদিও আমাৰ চৰকাৰৰ ইমানখিনি কৰ্ম্মচাৰী আছে কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ কাৰণে আমাৰ বাজেটৰ পৰা মাত্ৰ শতকৰা ১১'৩৮ ভাগহে খৰচ কৰে। কিন্তু অন্যান্য ৰাজ্যত ইয়াতকৈ অনেকৰূপে বেছি টকা খৰচ কৰে। এইবিলাক কথা ভালকৈ আলোচনা কৰিলে আমাৰ চৰকাৰে আচনিৰ আচৰিত কথাবিলাক কয় তেওঁ লোকক কি কাৰণত টকা দিব—তেওঁলোকক দিবলৈ বাজেটত টকা নাই ইত্যাদি কথা কয়। আজিলৈকে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক এটা সুন্দৰ হিচাব দেখুৱাব পৰা নাই— য'ত উদাহীন ভাবে খৰচ কৰিছে সেইবিলাক একেবাৰে নেদেখুৱায়।

কিন্তু কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ কাৰনে প্ৰতি বছৰে এই যে বাজেটত টকা ধৰা হৈছে ১৯৭৪ চনৰ পৰা ১৯৭৬ চনলৈ এই টকাবিলাক ক'লৈ গ'ল? এই টকাবিলাকতো জমা থাকিব লাগিছিল কিন্তু জমাতো নাই। এইবিলাকতো বাজেটত দেখুৱা খৰছ। এইটো এটা অপৰাধ আৰু এই অপৰাধৰ কাৰনে কৰ্ম্মচাৰী সকল বঞ্চিত হব লগা হৈছে। এই টকা ৰাইজৰ টকা। বিধান সভাত ৰাইজৰ তৰফৰ পৰা ১১৪জন প্ৰতিনিধি আছে, এই বিধান সভাত ইয়াৰ এটা স্পষ্ট হিচাব দিলে তাক ৰাইজে পাব আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলেও পাব। আজি ২-৩ বছৰে এই টকা কৰ্ম্মচাৰী সকলক দিয়া হলে আজি অশান্তি নহয়। তেওঁলোকে আজি বস্তুৰ দাম যিমান বাঢ়িছে সেই হিচাবে আৰু দৰ্ম্মহা কমিটি বিছাৰিব লাগিছিল কিন্তু বিছৰা নাই বিছাৰিছে মাত্ৰ পুৰনা কমিটিৰ ১৯৬৯ চনৰে অনুমোদিত বানচ। আজি অত বছৰে সেইখিনি দিব নোৱাৰিলে আৰু কৈছে যে অহা বছৰৰ বাজেটৰ পৰা দিব। কৰ্ম্মচাৰী সকল শিক্ষা দীক্ষা থকা মানুহ কিন্তু ব্যক্তিগত অৱস্থাৰ বাধ্যত পৰি তেওঁলোকৰ ন্যায্য দাবী উৎথাপন কৰিছে। মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে বিধান সভাত এই কথা দিম বুলি ঘোষণা কৰাৰ পাচত নিদিয়াত আস্থা হেৰাইছে অৱশ্যে আজি আৰু আমি আস্থাভংগ প্ৰস্তাৱ আলোচনা কৰিবলৈ যোৱা নাই। অতি সোনকালে তেওঁ

লোকৰ নাৰ্য্য প্ৰাপ্য দিব লাগে । এদিনৰ ধৰ্ম্মঘটতে ৰাইজৰ বৰ লোকচান হয় তাতে যদি আকৌ সপ্তাহজোৰা ধৰ্ম্মঘট হয় তেনেহলে আৰু লোকচান হব । ধৰ্ম্মঘট কৰিলে দৰ্ম্মহা কাতিম বুলি কব পাৰে কিন্তু কলেইটো নহব তেওঁলোকে ট্ৰেড ইউনিয়ন আইনমতে ধৰ্ম্মঘট কৰিব পাৰে গতিকে দৰ্ম্মহা নিদিয়াকৈ থাকিব নোৱাৰে । গতিকে ধমকি দি বা বাহাদুৰি মাৰি সাৰাৰ উপায় নাই । তেওঁলোকৰ সাংবিধানিক অধিকাৰ আছে । গতিকে এতিয়াও সময় আছে ১৮ তাৰিখলৈ এই ১৮ তাৰিখৰ আগতে ইয়াৰ এটা মিমাংসা কৰিব লাগে আৰু সেই কাৰনে আমি এইটো বিশেষ প্ৰস্তাৱ আলোচনাৰ বাবে আনিছো । এনেই যি বিত্তীয় অৱস্থা সেই অৱস্থাত যদি তেওঁলোকে আকৌ ধৰ্ম্মঘট চলাই যায় তেনেহলে এটা অচল অৱস্থাৰ সৃষ্টি হব । আন ফালে প্ৰশাসনত ব্যাঘাট জন্মিব কাৰন যি কোনো সংঘবদ্ধ শক্তি লগ হৈ কিবা এটাত নামিলে তেওঁলোকৰ সেই শক্তিৰ পাৰপ্ৰেক্ষতত কিছুমান নহব লগীয়া ঘটনাও ঘটিব পাৰে । সেহ কাৰনে সময় থাকোতেই আমাৰ যি ৰাইজৰ নিৰ্ব্বাচিত চৰকাৰ, নিৰ্ব্বাচনৰ সময়ত সৰ্ব্বসাধাৰন ৰাইজৰ প্ৰতি লক্ষ্য কাৰিম বুলি আহিছো সেই হিচাবে অতি সোনকালে ভাৰ এটা মিমাংসা কৰিব লাগে । নহলে কৰ্ম্মচাৰী তথা ৰাইজৰ মাজত জগৰীয়া হব লাগিব আৰু সেই জগৰীয়া হব মুখ্য মন্ত্ৰী নিজে । মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে হয়তো কব যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে এতিয়া টকা নিদিয়ে যিহেতু জনতা পাৰ্টিৰ চৰকাৰ হৈছে, ইন্দিৰা গান্ধী থকা হলে দিব পাৰিলেহেতেন । কিন্তু জনতাপাৰ্টিৰ চৰকাৰে সেই মনোভাব লোৱা নাই । আমাৰ ইয়াত যি সকল কংগ্ৰেচৰ এতিয়াও খেমা ধৰি আছে সিদিনা এজন ৰাজনীতিবিদে এখন পেপাৰকাটিংও পাঢ় দিছে গৃহ মন্ত্ৰী চৰন সিংৰ কথালৈ যে কংগ্ৰেচ চৰকাৰ থাকিলে টকা নিদায় এইবিলাক মিছা নিতো ক্ষেত্ৰা লগা কথাৰ বাহিৰে অন্য একো নহয় । আজি ৰাইজ বাতৰি কাকত পঢ়িব পাৰে, ৰেডিও সদায় শুনে গতিকে আজি ৰাইজৰ বিচাৰ কৰিব পৰা ক্ষমতা আছে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কথাই সচা বুলি ভবা মানুহ আজি আৰু নাই । জৰুৰীকালীন অৱস্থা চলি থকা কাৰনে তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ দাবী উৎ-থাপন কৰিব পৰা নাছিল । এতিয়া সময় হৈছে সেই কাৰনে বিধান সভা চলি থকা কাৰনে এই প্ৰস্তাৱটো উংথাপন কৰা হৈছে যাতে যিটো পাৰস্থিতি হৈছে সেইটো আলোচনাৰ মাজেদি নিৰাময় কৰিব পৰা যায় । এইটো নহয়

যে ৰাজ্যিক কৰ্মচাৰী সকলক কোনোবাই উচতাই দিছে তেওঁলোকে দাবীৰ সন্দৰ্ভত তহে মাত মাতিছে আৰু ৰাইজৰ প্ৰতিনিধি হিচাবে তেখেত সকলৰ প্ৰতি সমৰ্থন জনোৱাটো আমাৰ নৈতিক কৰ্ত্তব্য। উচতনি দিয়াৰ কথা নহয়। আমাৰ মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয় আজি ৬ বছৰ বিত্ত বিভাগৰ দায়ীত্বত থাকিলে এই ৬ বছৰৰ ভিতৰত কি কৰিলে।

তেখেত সকল কিমান 'কমিটেড্' তাক আপোনালোকে কামত দেখিছেই। আনুগত্যৰে সৈতে যোৰা জৰাৰৰ নগৰৰ অধিবেশনত অসম চৰকাৰৰ সকলোবিলাক বিভাগৰ কৰ্মচাৰীয়ে কাম কৰিচিল। চৰকাৰৰ প্ৰতি আনুগত্য নথকাহলে, তেওঁলোকে বিপ্লৱ বা আন্দোলন কৰিলেহেঁতেন। এই কৰ্মচাৰী সকল যদি অন্য প্ৰকৃতিৰ হলহেঁতেন তেতিয়াহলে, চৰকাৰৰ হুকুম নেমানি তাক তামিল কৰি দিলেহেঁতেন। গতিকে এই চৰকাৰী কৰ্মচাৰী সকলক অন্যায় কৰিব নেলাগে। আমাৰ নৰ্ম্মেল বাজেটতো টকা আছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা দিয়া টকাও আছে। গতিকেই এই বিধান সভাত আজি দাবী কৰিছোঁ যাতে তেখেত সকলে দিয়া সকলোখিনি টকাকেই দিয়ে। আমাৰ মাননীয় সদস্য আৰু বহুতেই কবলগীয়া আছে। গতিকে মই তেখেত সকলৰ সময় আবদ্ধ নকৰি ইয়াতেই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণী মাৰিলোঁ।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— আপোনালোকে শেষেই কৰিবনে কি?

*শ্ৰীগৌৰীশংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— এইবিষয়ে চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা একো আলোচনাই নকৰিলে। মাননীয় পাৰ্লিয়ামেণ্টৰী এফেয়াৰ্চৰ মন্ত্ৰীও এই বিষয়ত পৰামৰ্শ কৰিবলৈ ৰাজী নহয়। গতিকে যিমানদূৰ পৰা যায় চলি থাকক। ধৈৰ্য্য থাকিলে তেখেত সকলো বহিব, শুনিব আৰু কব।

মাননীয় অধ্যক্ষ :— আপোনালোকে উত্তৰ নিবিছাৰে নেকি?

*শ্ৰীগৌৰীশংকৰ ভট্টাচাৰ্য্য :— ৰিপ্লাই দিবলৈ ধৈৰ্য্যও থাকিব আৰু সময়ো থাকিব। অতন্তঃ ৮ টা মানলৈকে চলক। বহি চাওঁক, আলোচনা কৰি চাওঁক, কিজানি অলপ কিবাকিবি ওলায়েই বা।

Mr. Speaker Sir, I don't claim to be a revolutionist fisting upon hollow and impracticable populist slogans. I

*Speech not corrected

also do not propose to be bitting about the bush and trying to be irreleventiy eloquent. I shall try to confine myself to the points which emanated from the statement given by the Chief Minister. Straightly, I come to paragraph 5 of his statement which appears at page 2 of the cyclostyled script which was circulated. The Chief Minister has himself admitted very clearly and categorically that the present demand of the various associations of the State Govt. employees is that the Govt. should immediately pay the full amount of all arrear deaness allwance in accordance with the Pay Commission formula. Sir, what the State Govt. employees have demanded is nothing new. They have not demanded a single paisa more than what the Govt. is committed to and that what the employees have earned by the sweat of their brow. They have put in service and by putting in service they have earned the right of certain remunerations. The Govt. as the employer employed these employees in that service and contracted covenanted that these dues to be paid to them. Therefore, the simple question is that the emploees are not begging anything. The position is not that the employees are beggers and the Govt. is the giver. The position is that the employees are entitled to get certain amounts and the Govt. is morally, legally bound to pay this. Not only to pay the Govt. was bound to pay these amounts long long ago. But when the country, was kept in bondage when everybody was denied all ypest of freedom when all countrymen including the State Govt. employees were bound in hands and feet and their tongues

were tied when the country was reduced to abject slavery, the psycophants started giving irresponsible slogans. At that time taking advantage of that situation the Govt. should have or ought to have as an ideal employer set an example of good behaviour honestly and faithfully. But that Govt. have behaved and acted like a crimianl misappropriator. If I as an individual misappropriate the money which is due to the persons then I can be criminally prosecuted in a court of law—because of criminal misappropriation. And I must be imprisoned and fined. What the Govt. has done towards its employees is nothing but a criminal mispporopriation of the employees' earned money. The Chief Minister himself in paragph 5 has admitted this position. Sir, now the question is because the Govt. cannot be put to prison in the literal sense what can be done and what should be done ? Now, what we as representatives of the people should say in the matter. Whatever I shall say, I shall say with a sense of responsibility. I know, I am not going to replace my honourable friend Shri Sinha. That s never my ambition. Supposing or presuming that I would have been in his position, what I would have done ? I shall answer this problem in due course.

If I would have been in the place of my most respected honourable friend Shri Sinha, would I have or could I have fulfilled these demands which the empolyees have brought ? With that angle I have thought over the question and from that angle I am addressing the House. Sir, the Chief Minister in paragraph 4 has given certain

figures. These figures are meant for the people, for the consumption of the people and I am sorry to say, for the time being I forget who is the Chief Minister because it grieves me to make any bitter reference when I see the face of friend, old and respected. Therefore, my approach in this respect goes impartial. The office of the Chief Minister has placed it before the people, you see countryman that in 1974-75 from our State Government's fund we have paid 8.88 crores of rupees in the annual plan, next year we have paid 18.14 crores, next year 32.49 crores and in the current year we propose to spend 49.40 crores that is we expect to pay. Now, if we pay these employees, our State Government employees, their dues which they had earned in the past several years and which we kept in our own hands then the demand has come to over Rupees 47 crores that is to say either you pay the dues to the employees or you spend the money in the annual plan and the spending money in the annual plan means helping the countryman and paying them means paying only to few lakhs of employees. So the office of the Chief Minister of the State is trying to divide the people. He is contraposing the State Government employees against the rest of the population or against the country as a whole. This is not only unjust and improper but this is a criminal conspiracy against one section of our countrymen nay against the country as a whole. What right had you the Government to keep back my pay, my dearness allowance which I earned not by begging, not by stealing, not by giving false popular slogan but by serving the Government

and serving the country and if you withhold it and if instead of paying for the annual plan, from the crores of rupees which you wasted by various sorts of Tamasas, many of these have been already stared by my honourable friends Shri Barua and Shri Bora. I do not want to repeat them but hundreds and crores of repees in these years you have wasted either from the point of view of ignorance or from the point of arrogance. You have wasted hundreds and crores of rupees given by the people in your hand as a great trust to be utilised. You have wasted for narrow selfish partisan party purposes and caucus purposes. These things will come out some day as now things are coming out. Those very people - he who was the Finance Minister or Commerce Minister or a responsible member of the Central Cabinet he himself is coming out and saying all these things that had appeared in the news paper and repeating it again today. Many of these people are saying that this boy or that boy is at fault. Many times we have heard the name of poor Sanjay Gandhi. What is he ? Afterall a lad, an irreponsible lad of may be 20 or 33. He had so much of power to overwhelm the entire country nay he was just a shadow of one whom everybody used to say or wanted to say 'my most beloved'. There were so many people after the most beloved. Here in this country there was no democracy, there was no liberty, there was no rule of law, there was not even soveriegnty and that we saw that how mad, how irresponsible mad can the Government be can be seen from this. This Government

was roaming in Aeroplane and they saw where they were roaming and the people who were below them in between there was cloud. They were not even visible from the people and to the people they were not visible. They saw the cloud in between them and the people and in that ignorant arrogance they called even Loka Nayak Jay Prakash. They called at this expense, the entire expenditure was borne by the State Government and they spent money in what manner, in what purpose to call Jay Prakash Narayan an irresponsible man one who was destroying the country. The words used, no true Government can allow a handfull of bad man like Jay Prakash to wreck the country. This was said about Jay Prakash Narayan. by our arrogant Chief Minister, printed by the Government edited by one who made some name in pornography, in obscene literature. He was imported to make the story. That pornographer who had at one time raised all the bad names against the Father of the Nation He was brought in by this Government and then it was printed by one Shri J.P. Saikia probably Additional Director of the Publicity Deptt. and these were printed by this Government. During this entire period slanders, obsenities, irresponsible talks and slogans were being given. So now they have come and said that they are not in a position to pay, people whose service they have already taken, and not content with depriving them of their dues so long, committed at least temprorary misappropriation of their earned moneys. This Government is now trying to set the people against them. What shall I call it ? A criminal

conspiracy or a Himalayan folly ? I know that people can move mountains. If the Delhi could be overthrown this little Assam is nothing. But we who are here let us address ourselves. We people we work here for two months in a year or maximum three months and drawing salary for 12 months. Have we ever thought of sacrificing our salaries ? Do we not regularly draw our pay of Rs. 350 and fixed allowance 200 rupees ? Whether we make tour or not in addition to the dearness allowance and other things that we draw if and when we come here. Have we ever thought, we who claimed to be the representatives of the poor people we have no right to draw salaries except for the days when we work ? We have commitment outside, we take payment that we are here. as the members of the Assembly for 365 days of the year, for 12 months and for every month we draw pay and the fixed allowance of Rs. 550/-and we are not prepared to sit, we have no time to sit and discuss, even the lot of our country and the State which has been severely affected by storm and thunder, rains and hailstorm, we have no time to discuss about the duties that we owe to our employees or to discuss whether their demands are just or unjust, but we are in a hurry to go away only to attend some other commitment even by taking french leave from 30th April, if possible or at any rate from 9th May. This is the loyalty we have to our people ; this is the representation we are giving to the people who have sent us and we call ourselves 'hon'ble (!)- hon'ble members. So Sir, before we deny these emyloyees their

dues, let us deeply think what we are saying, what we are doing, how we are feeling, what duties we are discharging towards our countrymen. Sir, the Chief Minister has also said many a thing about the average index, pay commission formula and what not. But there is nothing new now to be said at this moment in this respect. It was, of course, not this Government, it was not this present Ministry which had appointed the Pay Commission. If this Ministery would have been there probably no Pay Commission would have been appointed at all. It was that Ministry which was surreptiously removed by the present Ministry, they appointed the Pay Commission in the month of Augnst, 1971 and at the beginning I was not there as a member of the Pay Commission. The present Minister Labour, Mr. Gajen Tanti was there in my place, and because the demand, the need of the employees was so pressing, urgent and imminent, there fore, (these were however not put by me, but by Shri Gajen Tanti, who was member of the Pay Commission then) they submitted an interim report and in that interim report itself they felt that the employees are so hard pressed and they are being denied so much of their legitimate dues, they should not and cannot wait till the final report of the Commission is prepared and published. Therefore, they had given an interim report and recommended some interim improvement of the remuneration of the employees. Sir, when Mr. Tanti became Minister I went in his place. This Commission was a creation of the Government of Assam. In this Commission the

Government of Assam was verv strongly represented through the Chief Secretary and the Financial Commissioner. The Chairman of that Commission was an ex-Judge of the High Court. Two members were—(1) Vice Chancellor of a University, another one Head of Department of Economics of the University and another was a top ranking journalist and a patriot. Even if it is said that I was an irresponsible agitator and even if I be considered like this, at least so far as other members are concerned they were all sobre, responsible and the Government was also fully represented in that Commission. This Commission as its guidance had the report of the Gajendragadkar Commission and we had before us the question of Dearness allowance for employees, particularly the Central Government employees, I do not want to go into the details which is so volumenous. The employees through their various associations placed their demands and all their demands were supported by weighty and irrefutable arguments and data. From the Government side also certain data were placed. The Commission had considered all these and all these considerations have been incorporated in that report. The Commission came to the finding that argument and data placed by the Government falls short of reality. Moreover, so far as data prepared in Assam with regard to cost of living index, that is not reliable; they always edge on the under statement, not exeggeration. Point 8 was considered for the whole of India whereas Point 9 was taken as an basis for Assam. So far as the marginal adjustment was

concerned it was not given in favour the employees rather it was given in favour of the Government. Why ? Because, at that time Government had said their financial position was rather tight. At that time, I am speaking of 1973, when some progress was made, Government got assurances and even placed in the report that there is no cause for worry. Now that onr stable Covernment is there and our beloved Prime Minister ruling over the country whatever price was there from 1972 onward there will be gradual fall in the price line. Therefore, recommendation of the Commission should be keeping that in view. It was also said that keeping that in view the Commission gave its recommendation with regard to appropriate, proper and legitimate dues of the employees as low as possible-the minimum so that we may place our demands before the 6th Finance Commission. You remember Sir, that the Government of India had decided what would be the Pay structure, the pay rise of the employees as a reusult of this pay Commission which was approved also by the Central Government. Because at that time the Central Govt. had also appointed its third pay Commission and the Central Govt, had assured that if there be some legitimate rise in the remuneration and the pay pockets of the state Govt. employees, then that would be met by the recommendation of the Sixth Finance commissiom. Sir, in other words, it was the Govt. of India, through the Sixth Finance Commission, had met the entire burden. In fact, there was no additional burden on the State-exchequer as such because if that increase would not have been shown to the Sixth Finance Comission to that extent,

then the award or the amount given by the Central Govt. to the State Government will be less. Therefor, sir it is incorrect to say that the State Govt. will have to bear the additional burden. As a matter of fact, this Government is only the disbursing authority for this additional burden as a rusult of the rise, i.e., consequent on the recommendation of the Assam pay Commission and this entire rise was met by the Central Govt. through the recommendation of the Sixth pay Commission. But, sir, Govt. of Assam have misrepresented or submitted a misrepresentation to the pay Commission to the effect that there will be a gradual fall in price and there will be no scope for additional dearness allowance to the State Govt. employees. But sir, inspite of their best of intention there might have some pay rise for some reason or other. Then, on the other hand there was some rise in price or it might be that the price was fallen. Therefore, sir, to keep proper balance, there should be provision for rise or fall in prices and there should be some provision for dearness allowance. Therefore, sir, it was decided that the rise of 9 point in 12 months as arrived at in the month of July must maintain the balance and there would be a rise in the dearness allowance or threre would be a fall in dearnese allowance as the case may be. Sir, you will appreciate if the trend would have been lowering of the price as a result of the consideration of 9 point in the month of July, then the employees would have been given more benefit. Because why ? While the price is falling and the assesment is made in July, then the

July assesment would meet at a point which would be higher than the month of December. But if the price is falling and the assesment is made in July and inspite of that point you have made, then they will be losing the benefit. This is due to the rise from July to December. Therefore, sir, it is seen that because of the trend towards the going up of the price, even if the demands of the employees as recommended by the Pay Commission and as accepted by the State Govt. the employees will have to suffer some financial loss. It may be that this loss is marginal and so far as the employees earning of higher amount is concerned, they practically get nothing. Now, sir, this was the position which was arrived at as a compromise. But, sir, I am ashamed to know that my role as a member of the Pay Commission was also mentioned by some of the Hon'ble Members. Sir, I do not hesitate to bow it down. Sir, they have stated it correctly when the Pay Commission's report was considered. They have stated that 'we are surprised to see that in that Commission Hon'ble Member Mr. Bhattacharryya was there and we know it well that Mr. Bhattacharryya was the fighter of the poor'. But how is it ? How he has agreed because this has not gone in favour of the Govt. employees Sir, I was quite conscious of it and I knew it well that it was not fully going in favour of the Govt. employees. But as a compromise formula we accepted it though we were quite conscious of the sufferings of the Govt employees. Then, sir, thereafter certain improvement were made by the Govt. and we were very much grateful to the Govt. for this improvement.

But so far as the dearness allowance is concerned, they accepted the recommendation in toto. Then we thought that when they have accepted it, they will implement it. Now, the position is that the employees have demanded their legitimate dues. Sir, when the Govt. have accepted the recommendations, they should make the payment to the employees. Sir, that amount ought to have paid several months ago. Why is it and how is it that their due shares are being accumulated and not paid and on the other hand Govt. force the employees to keep their money in compulsory deposit account. Sir, this is good for those who are in the high income groups and who gives the Income tax because they are above than the average Govt. employees. As their income is higher and as they are above than the average, they can safely go on depositing their income under Compulsory Deposit Scheme. It is true in these hard days, as a measure of economy, Govt. needs some money and, therefore, some compulsory deposit is necessary. But a poor worker who cannot have square-meal, who cannot have adequate medicines for the sick or the diseased who cannot give education facility to his children, what right the Govt. have to keep some money from him against the Compulsory Deposit Scheme ? Sir. when his children are starving how Govt. can keep his money in the compulsory deposit scheme ? Is this humanity ? Is this kindness ? So, I beg to submit that so far as this demand is concerned, this is only just, fair and legitimate. Then, sir, there is another thing. One hon. Member from the other side had, the other day showed a

piece of paper, of course it has been stated by another hon. member that it has been handed over by the Chief Minister. Whatever that may be, that paper was this that these nine State Governments which have been dis missed they had followed a Scortch earch policy. You understand it when the Hitler's Army was marching towards Moscow, then the Soviet Government they burned down and destroyed everything on their way thinking that while they were retreating these would be availed of by the advancing army. Thus they turned whole country into ashes. Now, these people also follow the same policy who were completely routed, rejected and turned down by the people during the last Lok Sabha election, so much so that, in the State of our ex-beloved Prime Minister, that out of 84 seats they could not secure even one seat. That was the position. They were thrown out. (At this stage the House decided to sit upto 7 P. M. tentatively). What I say is this that those who have a worst strategy some times they follow the policy of scortch earch. Now, this Government which were being dismissed by the people they had followed a Scortch earth policy just like the policy followed by the Soviet Government at the time of Hitler's invasion. This Government they are also denying to their employees crores of rupees like other Congress Governments in other States. I donot say that our Government, this Assam's Congress Government is worse than the Congress Government in the States which have been thrown out by the people. They were probably far worse. It is probably why they have gone earlier. But they are all

of the same class, of the same pattern, of the same category. Those who were their forerunners, they also follow the same policy. They also denied to their employees crores of rupees. They were denying the actual dues to their employees, and in this way they were making delays in payment. When they found that there were only 24 hours for them to go, knowing that the case has gone against them in the Supreme Court. Only at a time when Mr. Jatti was delayed by 24 hours in signing the Proclamation and within these 24 hours they made some decrees passed decrees, in other words they left the Scortched earch to the coming administration. That is why Shri Charan Singh says,—'You criminals, you thugs, you scroundrals, you have been denying the employees their dues, you are dismissed. Constitutionally, the acting President was delaying by 24 hours in putting his signature. You have taken advantage of this 24 hours and decrees were passed within this few hours so that the present interim administration may be finding difficulties, so that the Janata Government is coming, they are voted. But decendents of Sanjoy Gandhi and Indira Gandhi are good people. We also the people of Assam say that if this Government does not go gracefully, if this Government, just at the moment of being thrown out if it makes a decree, that these thugs, cheats they did not do their duty while they ought to have done it. If they pass a decree and leave a big burden for us even then we shall not be failing in our duty. We will do it. Saying so many things but doing nothing, "All right we are going out tomorrow'.

As a matter of fact we are now living under the Oxygen tent. The time for which we are voted by the people that time is already over. The people they voted us for only 5 years. The mandate of the people were for us for only 5 years. At the time when we were elected the constitutional term was not for six years. So the people have voted us at the time when our life was known to be for 5 years only. Another thing if the present Government goes to-morrow voluntarily, because you are talking as such, we thought that the populist slogan was our monopoly; but you have taken it as yours also, all right, before you go this 47 crores of rupees are to be paid to the employees in full, if possible, in one instalment. Yes, I shall say, we will agree to pay to the employees in one annual instalment, because it is their money. We shall manage the State, the country will not be poor, the Government will not go bankrupt, if we pay the employees their dues in one single instalment. That is possible. So if you are prepared to take that challange take it, that is there, if you are to accept. The people will judge. May be, inspite of all you have done to the people, the people may have after all, because they are known people, that inspite of their failure, inspite of their having wear and tear, inspite of their ommissions and commissions, they are the trusted people in which we can give the responsibility of the Government. In a federal structure of Government there is no wrong if the people vote the Congress Government to power in a State while inspite of the Janata Government ruilng there in the Centre. That

is possible. So I am not giving any prophesy.

If you foce the electorate tomorrow, the electorate would reject you and send me. But then I shall have this consolation that people gets a Government it deserves. In democracy people gets the Government it chooses. But so far as today is concerned, the fact is that you are in an Oxygen tent and beyond the marndate given by the people during the last general election. Therefore, it is only meet and proper that what was the dues or what were dues for the last five years they should be cleared before you are removed, before we vacate you from under the Oxygen tent. It is from that angle that I have made this submission. Another question arises-will not some of our annual plan and targets suffer if the money is paid in this manner because in our scheme of things certain allocation have been made for certain period including even for a short period; that will create some administrative difficulties. I admit we have to re-assess the situation and we may have to make certain re-adjustments. There may be some amount of re-adjusment in the matter of re-allocation; but because there might be some administrative difficulties or problems to be faced can we run away from the problem that is confronting us. My friend Shri Barua has assured on behalf of us that so far as we are concerned-the present opposition is concerned,—we do not believe in populist agitation, and moreover we have the added sense of responsibility now. Even if we go astray, there is the Central Government which will pull us up, beceuse afterall

in a federal structure the Centre and the State cannot go in opposite directions even though the two have got distinct and individual spheres in which it is supreme. So far as our attiude towards the confrontation with the problem is concerned, you can attempt it so long as you are in the Government. Because of the present political situation our attitude and our effort will be always constructive. Moreover, so far as the distribution of spheres under our present Constitution is concerned, it is a truth that it is the Central Governmect which got a lion's share. Afterall it has always been said that the State's sphere is very small and that it is dwindling everyday and every year. The main reason so far the residuary power are concerned, they are all in the same type. In a developing country it is the residuary things are more important. At the time when the Constitution was being drafted and adopted, in Assam we had only one small oil field, one small refinery at Digboi. There after with the development we have many oil refineries ; but because the decision at that time was that would be in the Central sphere. It is true that the State's sphere is very limited in comparison with the Central Government. In this respect we fought for unitedly as one man, but then whatever may be the Central Govt. we whether it is Congress Government or Janata Government— the State's interest must be taken as one by all of us whether on this side or the other side. This is a question that this the entire State working as one man fighting for its just cause and getting our legitimate dues

striving as one man all this is possible only if there is unity on basic matters and only if there is contended service we are accustomed to call it buroucracy, but what was during British days is no-longer true to-'ay. In the British days it was a foreign rule for colonial exploitation. Whatever might be the feelings of our Government in the past 30 years, we shall be wrong if we equate the Governments that were in the last 30 years with the Governments that were before independence. My friend Shri Nagen Barua said that while in British days the expenditure on account of pay of Government officials was more than 32·/.—I just do not know—but it was may be 33·/., that is to say, 1/3rd of the entire expenditure was only for the payment of the Government employees. Now it has come down to 11·/.. I do not say that it is only 11·/. that is why the Government employees should be baid. That is not my logic. He has said that we need not be afraid that our entire Government fund will go if we pay the dues to the Government employees because it is only 11·/.—it may be even 13·/., but it will definitely not be 33·/. ; that is the logic which I hope he has placed, and, I feel that in a developing State the developing expenditure should be definitely more that what it is, and, if possible, I would say there should be less number of Government employees than there is at present. I do not mind if some Government employees become angry with me, yet I say this. It is true that the efficiency of our Government officials is one which can be much better. This I am saying only mindly. It is

not that it cannot be made better. I would like to say that we do our jobs with less number of people, but I would want that those whom we employ must be properly paid. They must give their best and they must get their full days,—not that in an effort to selve unemployment problem we shall go for more employment. My attiude towards the employment in the Govt. service is that if we need six hours work or five hours work from the employees this five hours must be not whistling away the time ; he must give his best and for these hours of work he must set his full legitimate dues. I am not therefore in favour of and the Pay Commission was not in favour of dismissing— the Chief Minister is 63 and I am 62, have we lost the capacity to work—but we say after 55 years Govt. employees become worthless and within the emergency period hundreds of them have been given compulsory retirement and on vorious pleas they have been dismissed and they have swelled the number of frustrated, dejected sometimes heart broken people. So we must see that newer avenues are opened in this country, that smaller industries, enterprise—these are built up in the Gandhian way. Unfortunately, during the past few years, since after the Second Five year Plan and particularly during the emergency regime inspite of our lip service to the 20 point programme—these 20 point are not bad things, the items, they were very well incorporated in our plans and programme as well, these 20 point were not bad by themselves but this was only lip service. The real emphasis was on aping, not emulating, on aping big powers. We

cannot be Russia or United States of America. If we want to be big we shall have to strive according to our own capacity and resources, human as well as other. In China they have built a big country in a big way but they have been developing in their own way. In Vietnam they have built their country, fought against the beggest millitary power in history, routed it, but in their own way. Ho Chi Minh has shown the way in Vietnam, Mao Tse Tung in China and Mahatma Gandhi has shown the way in India. Unfortunately, we kept him in worship never to be followed. This has been the malady of the country and the State. That is why we talk tall and deny the legitimate due of those who serve, the employees themselves. We could have provided quite a number of our population, young boys and girls, in rural areas, in small industries, agro-industries etc. We did not do anything. My friend Shri Barua has said when we make a mathematical count, when we come to facts and figures can we say anything spactacular, anything except certain slogans. Therefore, even now let us admit our failure, let us have introspction in our observation, let us even now correct the mistakes which have been committed uptil now and a good beginning can be made by being faithful to our pledges and promises. Our first charge being the employees—even in a factory the first charge for the factory owner is payment of wages, anything else comes later-for the Govt. also the first charge is payment to its own employees. Let us meet the first charge, thereafter let us see what remains in the public fund, what we can do and

where we can cut certain expenditure and in that we volunteer our constructive cooperation to the Govt. I again assure you if this pledge is met today by the Govt. and if this govt. is thinking that giving this pledge will bring it to a position where it cannot continue, then we shall aecept the responsibility and discharge the duties. With these few words I conclude my obsevation.

Shri Santi Ranjan Dasgupta :— Mr. Deputy Speaker, Sir, in this motion moved by hon'ble member Shri Soneswar Bora I shall make certain observations and I shall be very brief in my speech. I shall not dwell in any other point but I shall try to show that money which the Govt. thinks is not available within the budgetary provisions, there I shall try to show that money can be had from the budget. Sir, our budget for the last three or four years had never depicted the correct picture and when I shall refer to actual transactions. I shall not refer to any budget estimate or revised estimate. Though this is not a speech on the budget but since the matter involves financial question, therefore, how the money can be available for the workers of the State Govt. I shall try to pinpoint. Sir, in principle there is no dispute. Govt says this is our commitment and this is to be fulfilled. I was one of the members who went to the Chief Minister's chamber to discuss this thing and time and again I asked the Chief Secretary and Financial Commissioner whether there is any dispute or discrepency in regard to the financial demand of the workers, staff, they replied in negative and confirmed that the demand is round about Rs. 48 crores.

Sir, from the available figure, that is in my possession in the current year's budget of 1977-78, the Chief Minister has placed in the House about the revenue expenditure and also capital expenditure which is Rs. 316 Crores. But from the actual expenditure of 1975-76 we find that this was to the tune of Rs. 234 crores. So, Sir, within a span of 1 and a quarter years why the expenditure was so high that is from 234 crores to 316 crores. Sir, here, there is a difference of 82 crores. Can we not reduce this expenditure. I am quoting only from the budget and from nothing else. Upto 31.3.76 the expenditure of revenue account was 79 crores and capital expenditure was 55 crores, although it was 234 crores in 1975-76, Budget estimate for 1977-78 in revenue account is 211 crores and capital expenditure was 105 crores 316 crores. And there is a gap of 82 crores. I would draw the attention of the Government in another point. Public account was never a transaction from the consolidated fund of the State but the public account figures are always calculated with the budget. And it is the receipt side was always in excess than the expenditure side. Here Sir, it appears, that for the years 1973 74 the public account figures on the receipt side was 152 crores and its expenditure side was 150 crores, there was no extra expenditure. In 1974-75 no extra exenditure were there but the credit side was more than the debit side. But in 1975-76 the expenditure side shows an extra expenditure to the tune of Rs. 42 crores without there having provision in the Budget. I can cite lots of cases from the government books that the

question of 48 crores or 58 crores is not a very big matter for the government to adjust and to pay to the employees. I find, here that the other day, the Chief Minister replied in the budget while replying to certain points raised by Hon'ble Members Dr. Goswami about the Appropriation account and that the C. M. agreed that Govt. could not spend 84 crores in course of 3 yeas from 72/73 to 74/75. Government can manage this gap of 48 crores and in my opinion they are un-necessarily, lingering the matter and my opinion is, that it is vitiating the whole environments and politicallising the atmosphere. There are experienced officers in Finance Department, There are able officers in the Government of Assam. I do not say they are in-experienced Cfficers, I do not say they have no knowledge and that they do not know about the financial position of the State, I do not also say they do not know anything. But what is lacking is the proper and sincere approach to the matter. I therefore request the Chief Minister to find out a solution. I do not like to lengthen my speech. From the finance account and from the budget account, I can say there is no difficulty in arranging this Sir, Therefore, I would request the government to arrange the Fund and settle the matter with the employees and with these few words I take my seat.

* Shri Dulal Chandra Barua :— Sir, I want to make only a few observations.

Sir, I have raised this issue here in this august

*Speech not corrected

House on several occasions. I was once a part and parcel of this low paid government servants. I was with them for a pretty long time. I know the ins and outs of these employees and therefore discussed these points with many people including the Chief Minister who is now having the Finance Portfolio and who is holding the destiny of these low paid employees. Sir, my grivance against the government is that it is the government who is responsible to drag the people and compel its employees to go for agitation. Sir, we have been sitting in this House and outside this House and discussing, why the government cannot discuss these matters round the table and decide these matters once for all ? But this government now what we find, their attitude, their statement that the door is open to them. yes, the door is open to them for discussion but there is little which they have done in this matter. Sir, the Pay Commission was constituted or appointed at the instance of the last Ministery for the low paid government employees. It was declared by the government that the Commission's recommendation will be mandatory to the government and accordingly when the Pay Commission, by considering the difficulties of the low paid government servants, by appreciating their difficulties was asked to submit an interim report so that some relief could be given to these people. It was such an important matter that the government was considering to submit the interim report to give immediate relief to the government servants. Till then no government employee raised any point and did not raise any voice against

the government. Then afterwards, when the Pay Commission report was submitted and the government was making delay in implementing this then they launched a movement and it was a continuous movement and we had to intervene in the matter and ultimately government promised to give them money including this Dearness allowance and somehow or other the matter was settled. Even out of all these, this government wanted to have some political gain and the entire movement was politicalised and as a result of this the government is trying to make divisions amongst the employees.

But after that when the declaration was made by the Govt. about the acceptance of the recommendation of the Pay Commission, I remember to have said in this House that it will not be possible on the part of the Govt. to pay everything at a time First revise their pay and then give them D. A. as is admissible as per rules. If there be any anomalies creeping anywhere in the Pay Committee Report then set up a anomaly committee to find out those and settle the affairs. In any case we have urged upon the Govt. to give the employees at least the minimum relief. I have Sir, on many occasions pointed out the difficulties being faced by the low paid employees after their shifting from Shillong to Gauhati. You also know about their fate Sir. How they are living now ? All the employees whether employees of the Assembly Sectt. or employes of the Heads of Department, or employees of the Secretariat, the fate is same for all of them. At least from that point of view a special consideration

should have been there. They had to sell their houses which were constructed by taking loans from the Govt. The children of the employees are suffering for dislocation in respect of education. Since the time when the capital was shifted manythings have happened to the employees which we do not know. They are silently suffering. There is no difficulty for big officers. They are keeping their families at Shillong without vacating the official quarters and thereby enjoying their life. But the poor employees have been compelled to come down to Gauhati leaving everything at Shillong. Over and above that they have been denied their legitimate dues. The Chief Minister has now come to say that there is no money and therefore, the employees cannot be paid the D. A. as is admissible. I don't know what has prevented him not to pay the D. A. so long. The Pay Commission recommendation was accepted by the Govt. long ago and yet the payment has not been made. The Govt. thought that they have become very powerful as the emergency has been proclaimed and they may treat the employees as they like. They wanted to close their mouths and shut their voice, and stop all kinds of movements. The Govt. was shouting all the time for increasing the efficiency of the employees. But how it is possible ? While I was in the jail, I have come to know all about these through newspapers and I thought that perhaps the country is taking shape and some improvement is being seen. But in fact nothing has happened. No change has taken place. How it is possible ? The machinery of the Govt. is its employees and if the

employees are suppressed than nothing can came out. Can the Chief Minister say the truth ? He is under oath of secrecy—how much money has been spent for T. A and D.A. of the Minister including himself. In 1975 when he increased the number of the council of Ministers we wanted to know the logic behind it. The increase was a political one And all sorts of rules were violated for achieving the politcal ends. On that day the Minister incharge of Revenue who was Deputy Leader has given us a figure about the expenditure in respect of tea and sweets which were not correct. He has mislead the House But the account is there, employees are there, who are faithful to the countrymen—according to them the figure is 20 lakhs and not what the Minister has given. This huge amount has been spent on tea bills duridg the emergency. They thought that the emergency will continue for ever and they will treat the employees as cats and dogs. Sir, you will be surprised to hear that 4 or 5 persons have completely gone mad who were sitting all the time in my veranda, asking me what we are going to do for them. These persons have been removed from service on plea of inefficiency. At one time they were most efficient—but today they are most inefficient. Their children are suffering due to this. Who will take care of these children ? Will the Chief Minister Shri Sinha, take care of them ? What right the Chief Minister has got to trouble us by way of troubling their employees who used to come to us for help and guidance in time and out of time ? When the people are suffering in this way, the Govt. is

dancing in kanyadhara & doradhora Hills in joyful mood Now Sir, it seems the God is there. A change has come. Never in the history of our country such a change has taken place where not a single drop of blood been shed. Therefore the change has taken place and therefore employees are coming forward to press their demand just to live like a human being. That demand must be conceded and on that particular score the Chief Minister has got no moral right to stay. I am requesting him to ask his own conscience because he has deprived the legitimate right of the employees on false pretext. He has in consultation with the administration criminally misappropriated the Government employees' dues. They have got no right to do so. Sir, Chief Minister has said that there is no money. If there is no money then why they are keeping huge number of Ministers i e. 24 or 25 Minister, so many Commissioners with supertime scale so many Secretaries, so many D.I. Gs ? Why it is not applicable in case of these people ? Why it is applicable only in case of low paid Government employees ? Why it is applicable in case of villagers ? For villagers even for construction of a school there is no money, for road there is no money, for a hospital there is no money. But for these people there is money even for dancing purpose. They have got money to purchase valuable carpets, they have spent near about $2\frac{1}{2}$ lakhs for bringing flower tubs, they have spent one crore for water supply scheme, they have spent near about 44 lakhs for Daradhara and Kanyadhara. From where they are getting money to purchase beautiful carpets ? The have

treated all the Chief Ministers as State Guests. From where they are getting all these moneys ? But so far as the Government employees are concerned they have got no money. What is the logic behind it ? Therefore, I submit that this Government should immediately quit and also I am appealing to the Congressman not to support this Government. If you support blindly this Government you will be taken as a betrayer. Do not support the Government which is indulging the criminal activties, which is going against the interest of the people. If you have got faith in Mahatma Gandhi you should not act or live or associate with these criminals who do not work for the interest of the people, who simply work for the interest of their own. Sir, on the one hand this Government is asking the employees to work efficiently and on the other hand they are sepending money for Jawahar Nagar. Sir, according to me employees are working efficiently. Sir, if we pay them, if we feed them' if we give them necessary facilities efficiency will definitely increase but if we keep them half starved then efficiency cannot increase. Sir, employees do not want higher pay. Sir, we have been telling that instead of giving cash give them essential Commodities at a fixed rate, give them medical facility, give them housing facility, give their children free education upto a certain stage. Sir, if we ive them all these I am sure that Government employees will be satisfied and they will increase their efficiency. But this Gvernment is not in a position to control the prices, they are not in a position to given them medical facility, they are

not in a position to give them housing facility. Even this Government is depriving them from their legitimate right i. e. dearness allowance. Therefore, Sir, I make the Chief Minister and Finance Department responsible for this criminal conspiracy against the employees and for that they must give explanation to the people as well as to the employees. Sir, this matter should not have been discussed so hurriedly. We were expecting that the Government will come forward and cooperate with us to fix a special date for discussing this problem so that we can find out certain solution. Sir, I know their psychology. They are afraid of everything. Even they are afraid of extending the House by another two or three days because guilty minds are always suspicious. They are responsible for creating such a bad economic condition of the State.

I submit that this problem which we now confront in respect of the Government employees, i. e., the problem of D. A. for which my Hon'ble friend Shri Santi Ranjan Das Gupta has already pointed out that there is suffieicnt money and if the Government wishes provision can be made from the budget itself, and when the Government was so much expert in taking money from the Contingent fund in the name of development, or in the name of purchasing cars for V.I.Ps which as I am told though have been purchased in the name of the Governnor have been allotted to the VIPs at the time of AICC session, and are being utilised by the Ministers now, these were purchased from the contingency fund which ought to

have been sparringly used. And this is a matter which is to be decided immediately that is the problem of granting of D.A. to the employees ; I think some provision could be made from the State budget to meet the requirement. If within one month the State can afford to pay for unproductive work a sum of 57 crores of rupees in Jawahar Nagar, when this Government can spend 50/60 thousand rupees monthly to meet the expen iture on T.A. & D.A. of the Ministers, when this Government can spend lakhs of rupees for their big officers and their Ministers, when this Government can afford at the cost of the people of the State to spread flowers all over the State on the occasion of the arrival of the so called great man, when the Government can utilise the manpower resources for the unproductive political work, when economey was not maintained or that point was not even considered at all that time ; now by following Parkinson's Law that Government want to maintain and say, just to show the people that there is no mon-y for the payment of D.A. to the employees, nobody can believe it. That is way I am am asking through you. Sir, all the Ministers that as we are ready to sacrifice our pay, all the Government big officers, all the Ministers should be ready to sacrifice a part of their pay. Sir. I know when the Cabinet sit to decide financial matters concerning crores of rupees they take one minute to come to a decision, when expenditure concerning lakhs of rupees comes before the cabinet they take half an hour to decide the matter, when expenditnre concerning thousands of rupees comes

the cabinet they take 6 hours or a day to decide the matter but when the question of Rs 5·50 comes before the cabinent it cannot decide the matter for days together. Again the Government do not hesitate to spend money by increasing the posts of Commissioners, by taking increased number of Ministers, by spending crores of rupees for Jawaharnagar and other affairs and also keeping expert like Prof. Duggal and givinig him fat salaries. Here is another point Sir. I do not know who has allowed this Duggal to stay in the Assemply Hostel— he is not an M. L.A. We have brought this matter before you earlier also. I want to know who has given him the permission. Now as I was saying, Sir, the Government does not have money when the question of payment to the poor employees come. We cannot believe it, we cannot accept it. Therefore, I submit, Sir that the demand of the Government employees who have demonstrated a unique thing througout the State, i.e. the unity on 5th of May last, by peaceful demonstration following Mahatma Gandhi those people who are now sitting over there as congresmen, those who are in power are not real Gandhian. the employees must be met. Sir, I was surprised to find a book, I did not see it earlier, I do not know how dare he, Mr. Sarat Chandra Sinha, to pulish such a book on a person whom we consider the second father of the nation. He is not a loafer like others. He has sacrificed everything for the cause of the people ; he did not want to be the Prime Minister or the President of the Country, who has sacrificed his whole self for the country this person is

branded as a reactionery by those perons who are indulging in casteism and other things and they call themselves patriots. The Indian people will not tolerate this.

Sir, I do not want to take much time of the House but I would again say that this demand of the employees should not be allowed to be dragged on. This has got to be settled once and for all. If you cannot settle, if you cannot give us commitment today, I demand the resignation of the Chief Minister and his ministry today. I do not know what will be the fate of a vote but from the moral point of view, because they are responsible for creating this trouble—they are not the solver of problems, they are the creators of problems. Sir, I had very high opinion on the Chief Minister when he came as a member in 1962. But when I got his background I find he is a problem creator. Who advised you not to pay the dues of the employees ? Therefore, if you cannot say that you are going to pay to the employees their dues, their legitimate dues and if you cannot stop the approach of the employees, I ask the Chief Minister through you to ask his conscience and I am sure, his conscience will definitely tell him to quit the office for willfully and deliberately betraying the cause of the employees and the people by going away from the commitment made not only to the employees and this House but to the people of the State as a whole.

With these few observations I conclude my speech.

উপাধ্যক্ষ :— মিঃ তালুকদাৰ, ৭টাত ক্লজ কৰিব লাগিব, ৬'৩০ বজাত মুখ্য

মন্ত্ৰীয়ে উত্তৰ দিব।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ :— উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যিক কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মৰগীয়া বানচ লৈ যি সমস্যাই দেখা দিছে—

Mr. Deputy Speaker :— I am sorry, I could not arrange tea for the members due to late announcement.

Shri Gaurisankar Bhattacharya :— It has been felt, that is good.

*শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ :— যিটো অৰ্থৰ অভাব হৈছে চাৰ কথাটো নুথাই ভাল। যেনেকৈ তেনেকৈ অলপ মান ৰাহি কৰি কিজানি সমস্যাটোৰ সমাধান কৰিব পাৰোৱেই। আমাৰ যিটো সমস্যাই দেখা দিছে এইটো আজিৰ সমস্যা নহয়। এইটো আজি তিনি বছৰ আগৰ ঘটনা। যেতিয়া পে কমিচনৰ ৰিপোৰ্ট ওলাল আৰু চৰকাৰে সেই মৰগীয়া বানচৰ যিটো নীতি পেকমিচনে নিৰ্দ্ধাৰিত কৰি দিছিল সেইটো গ্ৰহণ কৰিছে তেতিয়া যদি সমস্যাটো সমাধান কৰাৰ ব্যৱস্থা ললেহেতেন তেতিয়াহলে আজিৰ এই অৱস্থাটো নহয়। ইতিমধ্যে চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলে আজি তিনি বছৰ ধৰি এই প্ৰশ্নটো লৈ আবেদন নিবেদন কৰি আহিছে। কিন্তু চৰকাৰে এইটোত কোনো গুৰুত্ব দিয়া নাই। গুৰুত্ব দিয়া হলে সমাধান কৰিব পাৰিলেহেতেন। আজি যিটো অৰ্থৰ অভাবৰ কথা অবতাৰণা কৰা হৈছে সেইটো নহলহেতেন। চৰকাৰে যেতিয়া নীতিগত ভাবে এই কথাটো মানি লৈছে, এদিন নহয় এদিন এই সমস্যাটোৰ সমাধান কৰিব লাগিব। যিমান সোনকালে পৰা যায় সমাধান নকৰিলে দিনক দিনে চৰকাৰৰ বোজা বাঢ়ি যাব। চৰকাৰে এই বাৰ ৰাহি বাজেট দেখুৱাইছে। আমাৰ যি বিলাক কামত টকা খৰচ কৰিব লগা আছে সেই বিলাক কথা তাত বিবেচিত হোৱা নাই। যদি সেই কথা বিলাক বিবেচিত হলহেতেন তেন্তে মৰগীয়া বানচৰ এটা উপায় উদ্ভাবন কৰিলেহেতেন তেন্তে ৰাহি বাজেট নহয়। চৰকাৰে যিটো দাবী মানি লৈছে সেইটো সমাধান কৰিবৰ কাৰণে কৰ পৰা টকা দিব পাৰি সেইটোৰ উপায় উদ্ভাবন কৰিব পাৰিলেহেতেন। মই কোৱা নাই যে জনসাধাৰণৰ ওপৰত কৰৰ বোজা জাপি দি সমাস্যাটোৰ সমাধান

*Speech not corrected

কৰিব লাগিব। কাৰণ জনসাধাৰণৰ কৰৰ বোজা বহন কৰিব পৰা ক্ষমতা নাই। আজি যি বিলাক টকা ব্যয় হৈছে সেই বিলাক উন্নয়ণ মূলক কামত ব্যয় হোৱা নাই। এই বিলাক খৰচ কমাই এই কথা খিনিৰ সমাধান কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। আজি ৰাতিপুৱা ডুখন বুল ড্রেজাৰৰ কথা ওলাইছিল। এই ডুখন বহাই ৰখাৰ কাৰণে লাখ লাখ টকা খৰচ কৰা হৈছে। কালি প্রশ্নোত্তৰ কালত দেখিলো ৰাজ্যিক চিৰিয়াখানাত পানী যোগানত লাখ লাখ টকা খৰচ কৰা হৈছে। ঠিক সেই ধৰণে গুৱাহাটী জেইলৰ পৰা নলবাৰীলৈ কোর্টৰ সদায় বিচৰাধীন বন্দীবিলাক অনা নিয়া কৰাত এতিয়ালৈকে প্রায় ১৫ লাখ টকা খৰচ হৈছে। তাত জেইল সজা হৈছে কিন্তু তাৰ জেইলত কয়েদী ৰখা হোৱা নাই। কংগ্রেচ অধিবেশনৰ সময়ত জৱাহৰ নগৰ সাজিবৰ কাৰণে টকাৰ অভাব নহল। কোটি কোটি টকা খৰচ কৰিবলৈ চৰকাৰৰ টকা ওলাল। চৰকাৰৰ একাগ্রতা থকাহেতেন বহু দিনীয়া কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ এই অভাব পূৰণ কৰিব পাৰিলেহেতেন। তাকে নকৰি কোনো এটা আন্তৰিক সুত্র বাহিৰ কৰিব পৰা নাই আৰু আজি কৰ্ম্মচাৰী সকল আন্দোলনমুখী হৈছে। তেওঁলোকক আন্দোলনমুখী কৰিবৰ কাৰণে বাধ্য কৰিছে। চৰকাৰৰ আশ্বাসৰ কাৰণে তেওঁলোকে বছৰ বছৰ ধৰি অপেক্ষা কৰিব নোৱাৰে। আজি ডুবছৰ ধৰি জৰুৰীকালিন অৱস্থাৰ ভিতৰত তেওঁলোকে চৰকাৰৰ ওচৰত এই সম্পৰ্কে আলোচনা বিলোচনা কৰিছিল। কিন্তু চৰকাৰে সেই সময়ত এই বিলাক দাবীৰ প্রতি আওকান কৰি গৈছে। কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ অভাৱ অভিযোগ বিলাক উপলব্ধি কৰাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰা নাছিল। যোৱা বছৰ জৰুৰীকালিন সময় চোৱাত চতুৰ্থ শ্রেণীৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ সন্মিলন এখন বৰপেটাত হৈছিল তালৈ ৰাজ্যিক মন্ত্রী এজনক আৰু মোকো আহ্বান কৰিছিল। কিন্তু মোক মতাৰ কাৰণে সেই মন্ত্রী জন মিটিংলৈ নগল। তেওঁলোকৰ সমস্যা বিলাক উপলব্ধি কৰাৰ কাৰণে কোনো চেষ্টা কৰা নাই। সেই মিটিংখন মতাৰ আগতে অভ্যৰ্থনা সমিতিলৈ লিখি দিছিল সেই সময়ত যিকোনো সভা সমিতি কৰিব লাগিলে কর্তৃপক্ষৰ পৰা অনুমতি লব লাগে আৰু সেই অনুমতি লবলৈ যাওঁতে তেওঁলোকে কুৰি দফীয়া আচনি সমর্থন কৰি এটা প্রস্তাৱ লব লাগিব তেতিয়া তেওঁলোকক অনুমতি দিব। তেওঁলোকৰ ইচ্ছাৰে এই ধৰণৰ প্রস্তাব লোৱা হৈছে। আজি এই কৰ্ম্মচাৰী সকলে তেওঁলোকৰ দাবীৰ কাৰণে আন্দোলনমুখী হৈছে।

অৰ্থৰ অভাবৰ কাৰণে তেওঁলোকে বহু দিন আন্দোলন পিচুৱাই ৰাখিছে। কৰ্ম্মচাৰী সকলে আন্দোলন কৰিব নোখোজে। শান্তিপূৰ্ণ ভাবে আলাপ আলোচনাৰে সমস্যা সমাধান কৰিব বিচাৰে। তেওঁলোকে শান্তিপূৰ্ণ মনোভাব লৈ আলোচনা বিলোচনা কৰিব বিচাৰিছে, কিন্তু কংগ্ৰেছৰ বা চৰকাৰৰ আকোৰগোজ মনোভাবৰ কাৰণে আজি কৰ্ম্মচাৰীসকল আন্দোলন মুখী হৈছে। ৫ মে'ৰ দিনা গোটেই অসমত তেওঁলোকে শান্তিপূৰ্ণ ধৰ্ম্মঘট কৰি কামৰ পৰা বিৰত থাকি চৰকাৰক জনাই দিছে। গতিকে এই সমস্যাটো যদি অতিসোনকালে সমাধান কৰিবলৈ নিবিচাৰে তেতিয়াহলে নীতিগতভাবে চৰকাৰক জনোৱা হৈছে যে তেওঁলোকৰ দাবী পূৰণ নহলে দীৰ্ঘকালিন আন্দোলন চলাবলৈ বাধ্য হব। কিন্তু তাৰ পাছতো আজিও চৰকাৰে আকোৰগোজ মনোভাগ লৈ বহি আছে। এতিয়াও এই সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ কোনো প্ৰচেষ্টা চলোৱা নাই। যাৰ ফলত চৰকাৰে কৰ্ম্মচাৰীসকলক আন্দোলনমুখী কৰি গোটেই ৰাজ্যখনত এটা উতপ্ত পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিছে। এই পৰিস্থিতিত হয়তো ৰাজ্যখনৰ কিমান ক্ষতি হব পাৰে সেইটো নিৰ্ণয় কৰা টান হব। এনে অৱস্থাত চৰকাৰে কেনেকৈ উদাসীনভাৱে বৈ থাকিব পাৰে মই ভাবি আচৰিত হৈছো।

উপাধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, সিদিনা মুখ্যমন্ত্ৰী দেৱে আকাশবানী গুৱাহাটীত এই সম্পৰ্কে যি বক্তৃতা দিছিল তাৰ প্ৰত্যুত্তৰত এজন কৰ্ম্মচাৰীয়েও তেওঁলোকৰ বক্তব্য খিনি বেকত কৰিলে কিন্তু শুনিবলৈ পাইছো অসম চৰকাৰৰ মুখ্য সচিবে আকাশবানী গুৱাহাটীৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলক দাবী ধমকি দি কিছুমান কথাৰে অসৎ ব্যৱহাৰ কৰিছে যে—কাৰ হুকুমত কৰ্ম্মচাৰীৰ প্ৰতিনিধি বৰ্গই এই সম্পৰ্কে আকাশবানীত কবলৈ সুবিধা পালে ?— কোনে অনুমতি দিলে ইত্যাদি নানা কথা বাতৰি কাকতত ওলাইছে। আজি আকাশবানীৰ যি নীতি সেই নীতি অসম চৰকাৰে ভঙ্গ নকৰিলেও ইয়াৰ পৰা এটা কথা স্পষ্টকৈ বুজিব পাৰি যে চৰকাৰে কোনো প্ৰকাৰে কৰ্মচাৰীসকলৰ লগত এটা আপোচ মীমাংসাত উপনীত হবলৈ বিচৰা নাই— এই কথাকেই ইয়াত প্ৰমাণ কৰিছে।

উপাধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, চৰকাৰে ধনৰ অভাৱৰ যিটো অজুহাত দেখুৱাইছে—সেইটো একেবাৰে অযুক্তিকৰ—সকলো ক্ষেত্ৰতেই এনে অজুহাত

দেখুৱাই অহা বহুতো প্ৰমাণ আছে। জৰুৰীকালিন অৱস্থাৰ সময়ত তেওঁলোকে এইকথা বিলাক এক পক্ষ ভাবে প্ৰচাৰ কৰি গোটেই প্ৰচাৰ বিভাগটো হাতৰ মুঠিত ৰাখি চৰকাৰ আৰু জনসাধাৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য ৰাখি জনসাধাৰণৰ স্বাধীনতা খৰ্ব কৰিছিল। সেই প্ৰচাৰৰ নমুনা মাননীয় সদস্য শ্ৰীদুলাল বৰুৱাই আলোচনাত উল্লেখ কৰিছে— তেতিয়া এনেধৰণে প্ৰচাৰ কৰিছিল যে শ্ৰীজয় প্ৰকাশ বেড মেন, বিএকচনেৰী, ফেচিষ্ট ইত্যাদি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি তাৰ তলত ৰঙা আচঁ টানি দিছিল। তেতিয়া গোটেই দেশত ব্যক্তি স্বাধীনতাৰ আৰু স্পষ্টবাদিতাৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হৈছিল। কিন্তু শ্ৰীজয়প্ৰকাশ নাৰায়ণে দেশৰ স্বাধীনতাৰ আন্দোলনৰ কাৰণে যিটো অৱদান দিলে আৰু সমাজ সেৱাৰ কাৰণে যিটো অৱদান দিলে সেইকথা কংগ্ৰেছ চৰকাৰে পাহৰি গলেও দেশৰ ৰাইজে নাপাহৰে। অৱশ্যে কংগ্ৰেছৰ সেইটো এটা স্বকীয় নীতি। যেতিয়া কংগ্ৰেছ সভাপতিয়ে কৈছিল যে শ্ৰীজয়প্ৰকাশৰ দেশৰ প্ৰতি কোনো অৱদান নাছিল। যিটো দলৰ সভাপতি এজনে এনে ধৰণৰ নোহোৱা কথা কব পাৰে সেই দলৰ পৃষ্ঠপোষক সকলেও তেনে কৰাটো কোনো আচৰিত নহয়। কিন্তু কথা হল—তেওঁলোকৰ চৰকাৰে যদি তেওঁলোকৰ দলৰ ফালৰ পৰা ৰাজনৈতিকভাবে শ্ৰীজয়প্ৰকাশৰ লগত আলোচনা কৰি প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলোৱা হলে তেন্তে তাত মোৰ কবলগীয়া নাছিল। কিন্তু চৰকাৰে যি ধৰণে অপপ্ৰচাৰ কৰি এজন ৰাজনৈতিক নেতাক অপমানিত কৰিবৰ কাৰণে কোনো চৰকাৰৰ অধিকাৰ নাই। এই অপমানৰ উত্তৰ এদিন এই চৰকাৰে দিবই লাগিব। ইতিমধ্যে ইয়াৰ প্ৰত্যুত্তৰ পাইছেই আৰু তাৰ পৰিণতি এই চৰকাৰেই ভোগ কৰিব লাগিব। এনেধৰণে অপ প্ৰচাৰ কৰি বাহুবলেৰে আইন প্ৰয়োগ কৰি আজি কৰ্ম্মচাৰী সকলক যি অৱস্থাত পেলাইছে এই অৱস্থাৰ কাৰণে চৰকাৰেই দায়ী। আজি বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি হৈছে। চৰকাৰে কব বিচাৰিছে যে বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি পোৱাৰ প্ৰধান কাৰণ হল জৰুৰীকালিন উঠাই দিয়াৰ কাৰণে আৰু কেন্দ্ৰত জনতা পাৰ্টীৰ চৰকাৰ হোৱাৰ কাৰণে। আজি কংগ্ৰেছৰ পাণ্ডাসকলে এইধৰণে অপ প্ৰচাৰ কৰাৰ প্ৰচেষ্টা কৰিছে। লগতে খেতিয়ক সকলৰ মাজতো অসত্য কথাকে প্ৰচাৰ কৰি মানুহক বিপদমুখী কৰিব বিচাৰিছে ভোট পাবৰ কাৰণে।

কিন্তু উপাধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া যদি বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি হোৱাৰ সূত্ৰ কংগ্ৰেছ

দলে এইদৰেই বিবেচনা কৰিছে, কিন্তু বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি জৰুৰী কালিন অৱস্থা উঠাই দিয়াৰে পৰা হোৱা নাই বা জনতা পাৰ্টীৰ কেন্দ্ৰত চৰকাৰ হোৱাৰে পৰাও হোৱা নাই— যদি আমি চাওঁ যোৱা বছৰ এই সম্পৰ্কে ইকনমিষ্টসকলে ঘৃণাৰ ভাব দেখুৱাইছে। যোৱা অক্টোবৰ মাহৰ ইলাষ্ট্ৰেটেড্ উইকলিত বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি হোৱাৰ সূত্ৰ সুন্দৰ ভাবে উলিয়াইছে। তাত কোৱা হৈছে যে জৰুৰী কালিন অৱস্থা ঘোষণা কৰাৰ লগে লগে বস্তুৰ দাম বাঢ়িবলৈ ধৰে। উপাধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, সেইটোও আচৰিত নহয়। তাৰ আগৰ বছৰত যি সময়ত দেশত কৃষি উৎপাদন ভাল হৈছিল ১৯৭৫ চনৰ আৰম্ভণিত প্ৰায় ১৯৭৪ চনৰ শেষৰ পৰাই খাদ্য শস্য বৃদ্ধি হোৱাৰ কাৰণে বস্তুৰ দাম লাহে লাহে কমিবলৈ ধৰিছিল। তাৰ পাছত ১৯৭৫ চনৰ জুন মাহত যেতিয়া জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰিলে আৰু ১৯৭৬ চনত যেতিয়া উৎপাদন হ্ৰাস হবলৈ ধৰিলে তেতিয়াৰ পৰাই বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি হবলৈ আৰম্ভ কৰে। ১৯৭৬ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ পৰা ডিচেম্বৰ মাহৰ ভিতৰত বস্তুৰ দাম শতকৰা ১২ ভাগ বৃদ্ধি হয় আৰু এই বৃদ্ধিৰ হাৰেই আজিলৈকে চলি আছে। তাৰোপৰি কংগ্ৰেছ চৰকাৰৰ যিটো আচনি সেই আচনিৰ ভুল পৰিচালনাৰ কাৰণে এনে দৰেই চলি থাকিল। গতিকে আজি বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি হোৱাৰ কাৰণে কেন্দ্ৰত জনতা চৰকাৰ দায়ী নহয়। কংগ্ৰেছেই ইয়াৰ বাবে দায়ী আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰে ইয়াৰ বাবে হাত সাৰি যাব নোৱাৰিব। অন্যান্য ৰাজ্যৰ লগত বস্তুৰ দামৰ সম্পৰ্ক নথকাৰ কাৰণে ৰাজ্যত উৎপাদিত বস্তুৰ দাম বৃদ্ধি হৈছে। আনহাতে নিত্য-প্ৰয়োজনীয় বস্তু বিলাকৰ দাম ৰোধ কৰাৰ কাৰণে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা কোনো প্ৰচেষ্টা চলোৱা নাই। উদাহৰণ স্বৰূপে মই সৰিয়হৰ কথা কব বিচাৰিছো। এজে ক্ষুৰ জৰিয়তে ১২০ টকা দামত চৰকাৰে সৰিয়হ আনি মিল মালিকক চাপ্লাই দিছে আৰু মিল মালিকসকলক বেছি দামত বিক্ৰি কৰিবলৈ সুবিধা দিছে। তেওঁলোকৰ কিনা দাম আৰু মিল মালিকক সৰিয়হৰ তেল বেছিবলৈ দিয়া দামৰ মাজত কোনো সামঞ্জস্য নাই। তাৰ কাৰণ হল কংগ্ৰেছ চেচনৰ সময়ত মিল মালিক সকলৰ পৰা কংগ্ৰেছ চৰকাৰে লাখ লাখ টকা আনি গ্ৰাস কৰিলে আৰু সেই টকাৰ ঘাটি পুৰাব ধৰিছে জনসাধাৰণৰ দ্বাৰা। সেই কাৰণে তেওঁলোকক আজি জনসাধাৰণৰ পৰা এই টকা উঠাই লবলৈ সুবিধা দিছে। আৰু এতিয়া সেইটো চাই নিস্ক্ৰিয় হৈ বহি আছে। তাৰ ফলত

আজি বস্তুৰ দাম ৰোধ কৰিবলৈ চেষ্টা নকৰি নিজৰ যিটো দায়িত্ব সেই দায়িত্বৰ পৰা ক্ৰমান্বয়ে আতৰি থাকিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। যাৰ ফলত আজি ৰাইজ আৰু জনসাধাৰণ জীয়াতু ভোগিব লগীয়া হৈছে ! নিম্ন বেতনভোগী কৰ্ম্মচাৰীক সেইকাৰণে তেওঁলোকৰ পাব লগীয়া বা প্ৰাপ্য মৰগীয়া বানচখিনি অন্য কিছুমান অদৰ্কাৰী খৰচ বাদ দি হলেও দিব লাগিব আৰু এই জটিল পৰিস্থিতিৰ সমস্যা সমাধান কৰিব লাগিব। নহলে তেওঁলোকে যি দীৰ্ঘম্যাদী ধৰ্মগত আহ্বান কৰিছে—এইটো ৰোধ কৰিব নোৱাৰিলে ৰাজ্যত অন্য এটা পৰিস্থিতি উদ্ভৱ হব পাৰে আৰু তাৰ কাৰণে চৰকাৰেই জগৰীয়া হব লাগিব।

Shri Balabhadra Das :— Mr. Dy, Speaker, Sir, It is a sad thing for this State that our own employees are launching an agitation against the Government. As I understand, these people who are launching the agitation are also a part of the Government. It is a part of the Government and if they launch agitation then no function of the Government can be executed efficiently, properly and to the benefit of the Government. It is a cruel thing, a criminal act unbearble and unbecoming for the authority to muddle, misappropriate the fund to divert the fund to different uses other than for which the original authority sanctioned the amount. Rather I am astonishing why the agitators are not launching a criminal process against the Government under Section 409 of the I. P. C. This is a great offence. It is a clear thing. It is a clear thing for the Minister or Ministers who deal with finance that the money sanctioned for the purpose must be spent for the purpose. If any violation is done that is unexcapable thing. That has happened not in other respects, but in respect of the salaries of the employees. We are only to see in how many instances the money has

been properly utilised by the Government in the purposes for which the money has been sanctioned. So the policy of the Government is to see the legality and the illegality of its expenses. While a section of the people who are an essential part of the Government are aggrieved and lunching an agitation it is the creation of this Government itself. It is not launched by the employees. This Government has forced them to take a struggling path. Where it ends nobody knows. Coersive measures have been taken against the people for the last 19 months of Emergency. It has gradually denied the rights to the people. The people have given the verdict against them. But still the sense has not prevailed upon them. No agitation of any of the kind is good for any of us, and it is the experience of the Government and the experience of the intelligentia while dispute arises it emerges into agitation. In agitation undesirable elements of the society gets the upper hand and the common citizens suffer. To-day, there has been a news item in the Assam Tribune. Whether Government has seen it or not I donot know. If this Government looks into this it will find that there is a warning of floods. So at this moment will this strike help us ? Will the agitation help us ? We need now unity and hard labour to face this calamity of nature. Will the unity be there if our employees are not happy. There is no unity now in the Government. It is a divided house. When the enemy will attack it will be finished. The ravages of nature in our State is also like the attack of an enemy. When the enemy attacks a divided house then the house is destined

to be collapsed. To day this Government is not making the legitimate dues to its employees. During the emergency this Government scrapped all the peoples rights. They were denied their permission to go to Courts, they were denied even any explanation. Crores of rupees has been spent on the roads of Gauhati at the time of the Congress session. Now you go and see the roads, there are all the pit-holes everywere. Go and see the roads at Jawaharnagar. No proper works has been done. These were all wastage of Government money. There were demands of holding enquiry to all these. Has enquiry been hold to these ? I had the occasion to consult an expert in this regard. He told me that major portions of the work are still to be done. This process are to be done stage-wise. Because now 1/4th of the works are yet to be done although a huge amount has already been spent. The roads are being damaged in this rainy season. It will be more worse in this coming summer. Lakhs of rupees has been spent in Jawahar Nagar on photographs. I donot see any where the photo of the Prime Minister now. I donot see anywhere the photograph of Late Lal Bahadur Shastritry Lakhs of rupees has been spent on construction of roads in Jawahar Nagar during the emergency, but the people were harrassed, arrested, and their houses were broken down in Greater Gauhati. It was given the name 'Operation Demolition'. Government are to do 'Operation Upliftment' of the people not demolition. This Government has no right to rule.

*শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ শৰ্ম্মা ঃ— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মই বৰ বেছি দীঘলীয়া বক্তৃতা দিব খোজা নাই । মাত্ৰ কেইটামান কথাহে সুধিব খুজিছোঁ ।

ৰাজ্যিক চাকৰিয়াল সকলক দা দৰ্ম্মহা আৰু মৰগীয়া বানচ দিব লাগে বুলি দৰ্ম্মহা আয়োগে দিয়া অনুমোদন চৰকাৰে কিয় গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু দিব বুলি কিয় প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ হৈছিল ? এই টকা পইচা বিলাক চৰকাৰৰ ঘৰত জমা কৰিবৰ কাৰণে কিয় দিয়া হৈছিল ? মৰগীয়া বানচটো চৰকাৰৰ ঘৰত থাকিব । বস্তুৰ দামৰ ওপৰত লক্ষ্য কৰি ১৯৭৪ চনৰ পৰা যি মৰগীয়া বানচ বঢ়োৱা হল সেই টকাটোও বাজেটত ধৰা হল । ৩।৪ বছৰৰ টকা তাত ধৰিছে । সুদো চৰকাৰে দিব লাগিব । ১৯৭৪ চনৰ পৰা আমাৰ বাজেট ৰাহি বাজেট হৈ আহিছে । কিন্তু চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ মৰগীয়া বানচ হলে দিব নোৱাৰিলে । ইয়াৰ পিছৰ বছৰ বিলাকত কেনেকৈ দিব পাৰিম বুলি ভাবিছে ? ইমানদিনে তেওঁলোকৰ টকা পইছা বিলাক এনেকৈ ৰাখি অন্যায় কৰিছে । জৰুৰীকালিন অৱস্থাৰ সুযোগলৈ ইমানদিনে তেওঁবিলাকৰ মুখ বন্ধ কৰি ৰাখিছে । যদি চৰকাৰে মানিয়েই লৈছিল তেতিয়াহলে, যেতিয়াৰ পৰাই দিব বুলি চৰকাৰে মানি লৈছে তেতিয়াৰ পৰাই দিব লাগিব । টকাটো একে লগে দিলে আৰ্থিক ভাৱে কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ বহুত ভাল হব । তাকে নকৰি কৰ্ম্মচাৰী সকলক ধৰ্ম্মঘট কৰাবলৈ বাধ্য কৰালে কিমান লোকচান হব সেইটো চৰকাৰে হিচাব কৰি চাইছেনে ? গতিকে আজিও যদি চৰকাৰে তাৰ সুমীমাংশাৰ কাৰণে চেষ্টা নকৰে তেতিয়াহলে, আৰু লোকচান হব । গতিকে দিবলগীয়া টকাটো দিব লাগে । আন্দোলন কৰাবলৈ তেওঁলোকক বাধ্য কৰাব নেলাগে । চৰকাৰৰ ওচৰত এই দাবী কৰিছোঁ ।

*শ্ৰীপিটাৰ্সিং কোৱঁৰ :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, চাকৰিয়াল সকলক মৰগীয়া বানচ দিয়াৰ কথাটো ইয়াত থকাৰ দিন ধৰিয়েই শুনি আহিছো । কিন্তু চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা দিব পাৰিম বুলি কোৱা নাই । কৈছে যদিও কেতিয়াবা কিস্তিৰ হিচাবতহে দিব পাৰিম বুলি কৈছে । কিবা ফুটিৰ কাৰণেহে কৰ্ম্মচাৰী সকলে এইটো বিছাৰিছে নেকি ? কিমান অভাৱত আছে এই লোকসকল তাক কব নোৱাৰি । ১৬ তাৰিখৰ পিছত কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ হাতত দৰ্ম্মহা নেথাকে । বানচ দিলেও তেওঁবিলাকৰ যে কিবা এটা বিশেষ লাভ হব সেই-

*Speech not corrected

টোও কব নোৱাৰি । অন্ততঃ কিবা নহয় কিবা এটা অভাৱ মিতাব পাৰিম। সেইকাৰণেই দিবলগীয়া পইছা খিনি নিদিলে কেনেকৈ হব ? কিয় ইমান কৃপনালি কৰিছে আমাৰ পইছা নাই নেকি ? চৰকাৰে ইতিমধ্যে যথেমধে টকা পইছা খৰছ কৰি আছে। একো বিশেষ কাম নোহোৱা স্বত্বেও জিলাসিঞ্চনত লাখ লাখ কোটি কোটি টকা খৰছ কৰি আছে। তিনিকোটি টকা দি কিনি অনা ডুখন ড্ৰেজাৰ কামত নলগাকৈয়ে তাৰ কাৰণে বছৰি ২৭ লাখ মানকৈ টকা খৰছ হৈ আছে। ইফালে জৰুৰী কালীন অৱস্থাত কিমান যে কাম নকৰিলে এই কৰ্ম্মচাৰী সকলে ? দেশ প্ৰগতিৰ পথত আগবাঢ়ি গল। এটা শনিবাৰ চেকণ্ড চেটাৰদে কৰিলে যদিও বাকী কেইটাত হলে দবল কাম কৰিব লাগে। তৎস্বত্বেও কিয় তেওঁলোকৰ পইছা কেইটা দিবলৈ মন কৰা নাই ? মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ লগত ভালদৰে কথাবতৰা নেপাতে। তেখেতক কোনোবাই মিচ্‌লিড্‌ কৰিছেনেকি ? তেখেতক কিন্তু অন্যায় কৰা মানুহ কিছুমানো আছে। তেওঁবিলাকৰ উপদেশ মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে মানিব নেলাগে। মুঠৰ ওপৰত একেটা ইনছ্‌টলমেণ্টতে টকাটো দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই মানুহ খিনিক চৰকাৰে ভালদৰে খুৱাই বুৱাই ৰাখব পাৰিলে তেখেত সকলৰ পৰা বহুতো সুবিধা পোৱা যাব। সেই কাৰণেই মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কথাটো আকৌ চিন্তা কৰক। কোনোবা মন্ত্ৰীৰ ঘৰত সৰহকৈ টকা পইছা জমা হৈ যদি আছে তেতিয়াহলে, তেখেতসকলৰ পৰাই ধাৰ কৰি লৈ কৰ্ম্মচাৰী সকলক পে কৰি দিয়ক। চৰকাৰক সমালোচনা আদি কৰে সেইটো শুনিবলৈ ভাল বস্তু আমি বাহিৰত থকা মানুহ। আমাৰ হে অলপ মস্কিল। গতিকে আজি তেখেত সকলৰ পাৰ্টিৰ মিটিং হব। তাতো কথাটো আলোচনা কৰিব লাগে। আলোচনা বিলোচনা আদি নিজৰ ভিতৰতে কৰি কিবা এটা সমাধান কৰক। পুহৰ পৰা চতলৈকে মানুহৰ অৱস্থা বৰ ভালেই থাকে। কিন্তু এই সময়তেই অলপ বেয়া হয় গতিকে সোনকালেই এই সময়চোৱাৰ ভিতৰতে দিবলৈ চাব লাগে। আনকি এই সময় চোৱাত মানুহৰ অভাৱ অনাটন ইমানেই বেছি থাকে যে, মাৰ্ডাৰ আদিও এই সময়তেইহে হোৱা দেখা যায়। গতিকেই এই সকলো বিলাক কথা চিন্তা কৰি কাম কৰিবৰ কাৰণে মই আমাৰ চৰকাৰক অনুৰোধ কৰি মই মোৰ বক্তৃতাৰ সামৰণী মাৰিলোঁ।

*Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Mr. Deputy Speaker. Sir, at the very outset I want to make it clear that we are very sympathetic with the employees for their demand. Sir, hon'ble members know the financial position of the State. We are a deficit State. Hon'ble member Shri Bhattacharyya has rightly pointed out to meet the establishment cost, that is the pay and allowances of the officers, to run the Govt. we are to depend on the Central assistance and the assistance comes through the award of the Finance Commission. Whatever money we spend in the State for the welfare of the people that comes from the plan contribution ; we contribute a part and the balance is contributed by the centre. So we are verey much dependant on the centre, both for the welfare of the people and also for the expenditure that we are to meet in connection with the employees. Sir, an impression has been sought to be created that by making a statement on the floor of the House we have tried to create a difference between the people on the one hand and the State Govt. employees on the other. Sir, it is far from the truth. What we have said in the statement, we wanted to project a picture, the picture of the financial position of the State. If we do not project it, Sir, we will be untrue to the people, I will not be true to the people. Therefore the real picture should be projected, the real difficulties should be placed so that we all can consider it in a spirit of understanding and come to a solution. Sir, it is not the problem for the State Govt.

*Speech not coreected

employees, it is also the problem of the people. Therefore, people also must know. Sir. there should not be any misunderstanding and misapprehension that by making a statement showing that so much money will be necessary for the plan, we have enough money for the plan, we have tried to create any difference or we have tried to create a confrontation between the people on the one hand and the State Govt. employees on the other. Sir, I again say it is far from our intention, we just want to present the real financial picture of the State. Sir, Shri Santi Ranjan Dasgupta has quoted certain figures showing that there is enough money in the budget. Had it been so, Sir, I would have been very glad to give whatever the State Govt. employees have demanded. Sir, you all know budget is a decument which is prepared in a prescribed manner, in a scientific manner, preparing it and presenting it to the august House and to the people. That is not a loose document, that is not a document where an individual can manipulate. An impression is sought to be created that the Chief Minister or Finance Minister can manipulate it in any manner and conceal some money here and some money there and also he can draw some money from here and some money from there and spend it. It is passed by the legislature, there are specific heads and whenever we are to divert it we are to follow a procedure and we cannot spend money without the sanction of the legislature. How can I divert the money and spend it at Jawaharnagar ? An impression has been created that 57 crores have been spend

in Jawaharnagar. How can it be so ? It is absolutely baseless.

Shri Dulal Chandra Barua— Where is the account ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— The account is there. The account is in the budget. There is the Public Accounts Committee, the Estimates Committee, the Accountant General and because there is a procedure of spending money every bit of account will be tested, every bit of account will be examined, every bit of account will be scrutinised. I have already said, Sir, if there is anything wrong there then we will be held responsible. But I say again, I firmly assert that whetever has been spent has been spent properly.

Shri Dulal Chandra Barua— It is a matter of opinion.

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— That is a matter of account. It is not a matter of opinion. It is a matter of account ; everything is in the books of account and everything has been spent in the proper manner.

(Interruptions)

Sir, It has been said hon'ble member Shri Barua has probably raised it that secret money has been spent. Sir, is it possible to spend secret fund in this manner, as if all the secret money has gone to the election campaign ? Sir, money has been spent not in that manner, not in the election campaign, not for political purpose, not for anything elese ; it is has been spent in the proper manner. Sir, it is unfair to charge wild allegations against me.

Shri Dulal Chandra Barua ;— It is a firm charge.

(Interruptions)

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— Then, Sir, all the books of account are there ; they will be audited, they are open books.

Shri Dulal Chandra Barua :— I am asking whether 600 State guests were not there ?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister) :— I do not know about 600. There were some State guests. Sir, then in this State this being the state of affairs there is no money as Shri Dasgupta has said. I do not have enough money. Therefore the difficulty. Had there been enough money then there would have been no difficulty in meeting the demand ; because there is no money we are appealing to the employees that while we recognise their demand and we also admit that this amount is due to them and we want to pay them but also I appeal to them to take into consideration the financial position of the State and to consider that 50 per cent of the payment should be accepted in this current year and rest 50 per cent in three annual instalments and atleast the lowest category should be paid in one instalments and that in the statement I have it fully clear that it will involve ten crores of rupees and even these ten crores is difficult to make the payment but then to migigate the grivances of the employees, there might be marginal adjustments. The government may go a little higher and the employees should also come down by few steps and

then there may be some solution if the Hon'ble Members offer their co-operation and the State Government employees show their co-operation and then there may be a solution. Flood is coming, the natural calamities are already there. There has been storm, there has been untimely rain, there are storm damages every where and then we want to do something for the people and whether it is storm damage or whether it is flood damage and the State Government employees will have to work a lot and without their co operation it is difficult to do these things. So we appeal to the State Government employees that they should take into consideration all these facts and help to come to solution so that it is within the means of government and at the same time to keep up with the development programmes of the people in general. Again I request the Hon'ble Members not to mis-undertand me and there should not be any mis-understanding between the State Government employees and the government side. I want to present the true financial picture of the State. I would again request the Hon'ble Members and also the State Government employees and also the people to consider this matter in a spirit of understanding and to have a dialogue and then come to a solution so that we are not put to any inconvenience. There will be tremendous loss to the people if there is strike and then the State Government employees have to suffer a lot.

So we want to have a solution we want to have a dialogue, we want to have a discussion. I hope the Hon'ble Members will extend their full co-operation in

this matter and I hope it will be possible to find out a solution.

*শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা :— উপাধ্যক্ষ্য মহোদয়, কথাটো হৈছে ৰাজ্যখনৰ জনসাধাৰণৰ মঙ্গলাৰ্থে কৰিবলগীয়া কামখিনি কৰা আৰু কোৱাৰ মাজত পাৰ্থক্য ৰাখি যি ব্যৱস্থা কৰা হৈছে সেই খিনিৰ প্ৰতি আমি সদায় সকলোৱে সতৰ্ক দৃষ্টি ৰাখিছো। আমাৰ সদস্য সকলে সহযোগ কৰে, ৰাইজ আৰু কৰ্ম্মচাৰী সকলেও সহ-যোগ কৰি এই কথাটো—নীতিগতভাৱে সকলোৱে শুদ্ধভাৱে সহযোগ কৰিবলৈ বিচাৰি আছে। কিন্তু অসহযোগ কৰিবলৈ বিচৰা নাই। অসহযোগ কৰিব লগা পৰিস্থিতি হোৱাৰ কাৰণেহে কৰিব লগা হৈছে আৰু ই যথেষ্ট বিসংগতি-পূৰ্ণ হৈছে। এই চৰকাৰে সহযোগ লব পৰা নাই। সহযোগ হেৰুৱাইছেহে। গতিকে মই চৰকাৰক শেষত এটা কথা কওঁ যে আজি এই চৰকাৰে দেশৰ তথা ৰাজ্যখনৰ নেতৃত্ব লৈছে আৰু তেখেতসকলে কৰা ভুলৰ কাৰণে এই ৰাজ্যখনৰ কৰ্ম্মচাৰী তথা জনসাধাৰণে কষ্টভোগ কৰিব লগীয়া হৈছে। গতিকে মই মন্ত্ৰী মহোদয়ক তথা এই চৰকাৰক সতৰ্ক হবৰ কাৰণে অনুৰোধ কৰোঁ।

Mr. Deputy Speaker :— The House stands adjourned till 10 AM on 9 th May, 1977

ADJOURNMENT

The House rose at 7-07 P.M. and stood adjourned till 10 A.M. on Monday the 9th May, 1977.

Dated Dispur
The 7 th May, 1977

P. D. Barua
—Secretary
Assam Legislative Assembly.

*Speech not corrected